

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

7 Oktober 1983
Nr. 15
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

Strasbourg'da Konsey binası önünde Türkiyeli ilericilerin eylemi etkili oldu

Avrupa Konseyi, Cunta'nın seçimlerini gayrimeşru ilan etti

- NATO Asamblesi'nin seçimlerin demokratik olmayacağını belirten açıklaması da "sürpriz bir gelişme" oldu

Avrupa Konseyi, raporör Steiner'in "Türkiye Hakkındaki Raporu"nu 25 karşı ve 3 çekimser oya karşılık 80 oyla kabul etti. Karar özellikle 6 Kasım seçimlerinden sonra oluşacak parlamentonun "gayrimeşru" olduğunu kabul ediyor ve bu anlamda, Cunta çısından açık bir "mahkumiyet kararı" değeri taşıyor.

Öte yandan, Avrupa'daki Türkiyeli göçmen işçilerin, çeşitli demokratik kişi ve örgütlerin, Türkiye'deki bazı kuruluşların yardımıyla politik göçmen olarak bulunan temsilcilerinin dayanışma hareketi, Avrupa Konseyi'nin Cunta'yı mahkum etmesinde önemli rol oynadı.

● Yazısı 4. Sayfada

Yüzlerce Türkiyeli demokrat Strasbourg'da Konsey binasına doğru yürüdü

Ekonominin bütün sektörleri ABD tekellerine açıldı Anlaşma çok geniş kapsamlı

E-16 Anlaşma Türkiye'nin geleceğini de yönlendirecek

15-22 Ekim arasında
roketlere karşı protesto
gösterileri yapılacak

Federal Almanya'da
barış güçleri
"Kızgın Sonbahar"
eylemleri için hazır!

15-22 EKİM günleri arasında Federal Almanya'da barış girişimleri roketlere karşı büyük protesto gösterileri yapılacaktır. Kiliselerde, işyerlerinde, okullarda, devlet dairelerinde işi bırakma eylemi dahil çeşitli toplantı ve gösteriler yapılacaktır. Barışseverler, ABD üsleri çevresinde şimdiden başlamış oldukları blokaj eylemlerini hafta boyunca da sürdürecektir. Barış girişimlerinin tüm Federal Almanya'da uygulayacakları eylem programı şöyle:

16 EKİM: Kiliselerde ve kiliselerin çevresinde yapılacak eylemler, 17 EKİM: Kadınların barış eylemleri, 18 EKİM: Anti-militarizm ve enternasyonalizm günü, 19 EKİM: İşletmelerin, fabrikaların eylem günü, 20 EKİM: Okullar ve yüksek okullarda kısa süreli işi bırakmayı da içeren eylemler, 21 EKİM: Parlamento ve devlet dairelerinde gösteriler, 22 EKİM: Hamburg, Bonn ve Stuttgart merkez olmak üzere çeşitli kentlerde yığinsel gösteriler.

Bozkurt'un izinde...

Sovyet Gazetecisi

J.Andronov, Papa sulkaştırın
izini sürdü

12-13. sayfalarda

Uluslararası olmayan sanat,
ulusal da olamaz

Aydın Karahasanoğlu

ile söyleşi
8. sayfada

Niçin 35 saat

Necati Gürbacaoğlu

6. sayfada

Öyle olaylar vardır ki, fazla söze gerek bırakmaz. Kendi kendini anlatır. Daha da öte, sonucu olduğu politik süreçlerin özünü ve gelişime doğrultusunu ortaya koyar. Türkiye'de üç yıldır pazarlığı yapılan ve F-16'ların alınması kararı ile sonuçlanan "asrın uçak satışı" da işte bu türden bir olay.

24 Ocak kararnatı, Türkiye'de serbest bölgelerin kurulması, Türkiye'nin Ortadoğu'nun sültüsü, kasabı, menavı hali-ne gelmesi, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin modernleştirilmesi, NATO dış alanlara müdahale stratejisi içinde Türkiye'nin, Ortadoğu'ya sırımata tahtasına dönüş-türülmesi, ABD ile yapılan gizli anlaş-malarla Çeşitli Kuvvetler'e bazı olanak-ların sağlanması ve bu gelişmeler içinde, ABD ile gittikçe daha çok bütünleşen, ABD'ye dayandıkça ülke içinde de daha geniş kesimleri karşısına alan, en gerici, en işbirlikçi ve en saldırgan kesimlerin iktidarlara dönüştürülen cunta...

Bu gelişmeler doğrultusunda, geçtiğimiz günlerde sonuçlandırılan F-16 projesi de sadece bir uçak alırsaydı değil, ABD emperyalizmiyle çok yönlü bir iççe geçmeyi öngören, ekonomik, politik ve askersel bir bağımlılık anlaş-ması. İlk planda 16 sektörde 500 mil-yon dolarlık yatırım ile ABD ile ilişkiler-de yeni bir çarpı açacak olan bu an-laşma, Türkiye'yi Ortadoğu'da yeni mi-syonlara sürükleyebilecek, Türkiye sa-dəcə uçak almıyor. ABD'nin ölüm tüccarı ile bütünleşen Türkiye tekeleri sermayesine de yeni pazar olanakları

F-16 bombardıman uçaklarının Türkiye'de yapımıyla ilgili olarak ABD ile yapı-lan anlaşmanın, uçak yapım projesinden çok daha geniş kapsamlı bir mutabakat anlaşması olduğu açıklandı. ABD ile cumhuriyet tarihinin en büyük ve en kapsamlı anlaşması yapılarak, Türkiye'nin kalkınma ve sanayileşme modelinden dış politikası-na kadar köklü ve tehlikeli değişiklikler getiren yeni bir strateji kabul edilmiş oldu.

Diyarbakır cezaevindeki kararlı direniş Cunta cellatlarına geri adım attırdı

Diyarbakır Askeri Ceza ve Tutuklu-İn-deki siyasal tutukluların ölüm orucu biçi-minde sürdürdükleri direniş, 28 Eylül gü-nü hedefine ulaşarak sona erdi. Sıkıyö-nem Komutanlığı ve Cezaevi yönetimi, ölüm orucundaki tutukluların istemlerinin hemen tümünü kabul etti. 12 Eylül'den beri ilk kez siyasal tutukluların bir eylemi bôylesine belirgin bir başan kazandı.

Eylemin başanya ulaşmasında tutuklu-ların kararlılığı, dar grupçu çekimlere kapılmaması, eylemin hapishane dışına daha iyi duyurulması, tutuklu ailelerinin cesur karşı çıkışları ve yurtdışındaki de-mokratik kamuoyunun hareket geçirile-bilmesi etkili oldu.

●Yazısı 5. Sayfada

Belirleyici olan...

açılıyor. ABD, F-16 projesi ile bir taraf-tan cuntanın temel direği olan tekeli sermayenin en saldırgan kesimlerini da-ha da güçlendirirken, kendisi için de Ortadoğu'ya her türlü müdahalede sağlam bir sırımata tahtası yaratıyor.

Türkiye başında F-16 projesinin bu yönleri üzerinde hiç durmadığı gibi, olay "21. asrın uçağını alıyoruz" diye sevinç çığlıkları ile karşılandı. Öte yan-da, aynı günlerde bir başka haber man-şetlere çıkarıldı. Bu habere göre Tür-kiye, ABD'ye Lübnan'a yapacağı yar-dımlar için istediği lojistik desteği sağ-lamayı reddetmişti. Olay kamuoyuna Türkiye dış politikasında önemli bir ba-şan olarak yansıtıldı. 1988'de ABD Lübnan'a deniz piyadeleri çıkarmak istediği zaman İçerlik üssünün kullanıl-masına izin veren Türkiye'nin, 25 yıl sonra aynı işi yapmaması ABD ile ilişkilerde temel bir politika değişikliği, bağımsız dış politika yürütmekte bir baş-an olarak değerlendirildi.

Oysa geçtiğimiz son üç yıl içinde cunta, ABD ve NATO'nun en gerici çevrelerinin bölgemize yönelik askersel üstünlük ve yayılma planlarının baş destekçilerinden birisi oldu. Bu çevre-lerin desteğiyle ülke içinde ve dışında saldırılarını arttırdı, Irak operasyonu ile de işi başka ülkelere topraklarına

saldırsa kadar vardırdı. Bugüne dek gerek NATO toplantılarında, gerekse ABD ile ikili anlaşmalar çerçevesinde Türkiye, ABD'nin Ortadoğu'ya müdahale stratejisine hiç bir noktada itiraz etmedi. Pentagon raporları, ABD'nin bu stratejisinde bölgedeki mütefakirine ve özellikle Türkiye'ye dayandığını açık-ça yazıldı. Bu koşullarda, ABD'nin yar-dım teklifinin reddedilmesinin, kamu-oyunu etkilemeye yönelik bir dansiki-ldoğuş obaleceğini düşünmek bile mümkündür.

İşin şu yönü de vardı. Türkiye, özel-likle savaş koşullarında Arap ülkelere karşı ABD'nin, ya da İsrail'in yanında açığı yer almaktan daha önce de ka-çınılmıştı. 1967'de Arap-İsrail savaşı dö-neminde de Türkiye, ABD'ye İsrail'e sağlayacağı lojistik destek için yardım etmeyi reddetmişti. Kaldı ki bugün, Arap ülkelerine yaptığı ihracat Türkiye açısından yaşamsal önem taşıdığı gibi, ABD'nin Lübnan'a müdahalesi Ameri-kan Kongresi'nin bir kısmı tarafından bile onay görmemektedir.

Boyaltı basın, bu olayı manşete çık-arırken, her zaman olduğu gibi, cuntanın gerçek yüzünü, onun Amerikancı, NATO'cu ve saldırgan yüzünü örtbas etme görevini yerine getirmiştir. Oysa dış politika bir bütündür. Bu bütün içi-nde belirleyici olan, rejimin niteliğidir. Türkiye'yi her anlamda ABD'nin sırımata tahtası haline getiren F-16 projesi tür-ründen anlaşmalardır.

Mutabakata varılan anlaşma metnine göre, başta uçak ve öteki askeri sanayi kom-pleksleri olmak üzere, madencilik, tarım ve tarım ürünleri sanayii, dış ticaret, ha-berleşme ve turizm sektörlerine, ABD tekelileri yerli ortaklarıyla birlikte cumhuriyet tarihinin en büyük yabancı sermaye yatırımı yapacaktır.

●Yazısı 11. Sayfada

Federal Hükümet sığınmacılara düşmanlıkta kararlı

Federal hükümetin siyasal sığın-ma başvurusuna karşı olumsuz tutu-mu ve Türkiye'li ilericileri cuntaya teslim etme eğilimi ve hatta kararlılı-ğı sürüyor. Bu arada "hukukdışı" ge-rekçilerle sığınma istemlerinin red-dedilmesi de sürüyor. Ancak Alman ilericileri kamuoyu ile Türkiye'deki de-mokratik etkinlikleri hükümeti sık sık geri adimlara zorluyor.

●Yazısı 7. Sayfada

Tersane işgalleri bitti ama işkolunda bunalım hâlâ sürüyor

Hamburg, Bremen ve Kiel tersanele-riindeki işgal eylemlerine IG-Metall üyesi binlerce işçi katılmıştı

Federal Almanya'nın kuzey kıyılarında-ki gemi yapım işletmelerinde Eylül ayın-da patlayan işgal eylemleri sona erdi. İşgal eylemlerinin ardından Hamburg'da 1354 işçi işten çıkarıldı. Gemi yapım işçileri eylemlerinin yeni biçim ve yöntemlerle sü-receğini, işgal eylemlerinin bir uyan oldu-ğuna belirttiler.

●Yazısı 6. Sayfada

0.93.19

"KARARLI BİR YABANCILAR VE SİĞINMA POLİTİKASI"

ONBEŞ GÜNDE TÜRKİYE

18 Eylül

● 1983'ün ilk altı ayına, yabancı sermayeli kuruluşların kâr transferi geçtiği yılın eş dönemine oranla 3,5 kat artarak 51 milyon 600 bin dolara ulaştı. 1982'nin Ocak-Haziran döneminde yabancı sermayenin kâr transferi 15 milyon 400 bin dolar olarak gerçekleşmişti.

Kâr transferlerinin hızlanmasına karşılık, yabancı sermaye girişi istenilen büyüklüğe ulaşamadı. Yılın ilk yarısında gerçekleşen yabancı sermaye girişi 35 milyon 900 bin dolar oldu. Geçtiğimiz yılın eş dönemine, 23 milyon 700 bin dolarlık yabancı sermaye girişi olmuştur.

19 Eylül

● Devlet Planlama Tekniği'nin yaptığı açıklamaya göre, Türkiye yüzde 20'ye ulaşan işsizlik oranıyla 24 OECD ülkesi arasında birinci sırada bulunuyor. 3 milyon 565 bin kişinin açık işsiz olduğu ve çalışma yaşındaki her 100 kişiden 20'sini iş bulamadığı Türkiye'yi, işsizlik oranı açısından yüzde 17 ile Belçika ve yüzde 16 ile İspanya izlemektedir.

21 Eylül

● Millî Güvenlik Konseyi, toplam 1,683 milletvekili adayından 722'sini veto ederek seçime katılmalarını engelledi. Vetoya uğrayan 672 milletvekili adayının

74'ü MDP, 81'i ANAP, 89'u HP'den ve geri kalan 428'i de bağımsız aday.

● İngiltere Maliye Bakanlığı'nın hazırladığı bir rapora göre, Avrupa ülkeleri arasında işçi ve memurların en yüksek oranda vergi ödediği ülkenin Türkiye olduğu belirlendi.

22 Eylül

● Başbakan Uslu ile görüşen Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, yüksek fiyat artışları nedeniyle gerçek işçi ücretlerinin sürekli gerilediğini belirterek, ücretlere yüzde 20 oranında ek zam yapılmasını istedi. Türk-İş Genel Başkanı'nın Başbakan Bülent Uslu'ya sunduğu raporda, işçilerin alım gücünün son iki yıldan yüzde 17 oranında düştüğü olduğu belirtilti.

23 Eylül

● Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, 1983 yılının Ocak-Ağustos döneminde kapsayan sekiz aylık sürede enflasyon oranı yüzde 21,4'e ulaştı. 1982 yılının eş döneminde, fiyatlar yüzde 15,7 oranında artışı göstermişti. 1982-1983 Ağustos döneminin kapsayan bir yıllık sürede ise, enflasyon oranı yüzde 31'e yükseldi. Geçtiğimiz yılın eş dönemine, yıllık enflasyon oranı yüzde 25,5 idi.

24 Eylül

● 1984 yılı bütçesi Danışma Meclisi'nde görüşülmeye başlandı. Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan bütçe tasarısına göre, 1984 yılında 3 trilyon 250 milyar liralık harcama yapılacaktır. Toplam 3 trilyon 250 milyar liralık devlet harcamalarının yüzde 17'sini oluşturan 584 milyar lira, Millî Savunma Bakanlığı'na ödenek olarak ayrıldı.

● Petrol-İş Sendikası'nın DPT ve İstanbul Ticaret Odası'nın verilerine dayanarak yaptığı araştırmaya göre, kimya kolunda çalışan 40 bin işçinin alım gücü 1972 yılına oranla yüzde 53 geriledi.

Gerçek ücretlerin 1977'ye göre yapılan karşılaştırmasında ise, yaklaşık 40 bin işçinin 1983'e 6 yıl öncesinin ancak yüzde 38'i kadar bir alım gücüne sahip olduğu görüldü.

25 Eylül

● Türk-İş'in işçi ücretlerine yüzde 20 ek zam istemini Başbakan Bülent Uslu Yüksek Hakem Kurulu'na (YHK) havale etti. Türk-İş'in yüzde 20'lik ek zam talebini inceleyen YHK, istemi yerinde bulmayarak reddetti.

26 Eylül

● Haftalık Sonuç Dergisi'nin Yazışları Müdürü Hayati Asilyazıcı'nın 1 Temmuz 1983 tarihinde "Basılsızlık" köşesinde yayınlanan bir yazıdan dolayı yargı-

lanmasına başlandı. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na açılan davada, Asilyazıcı'nın en az beş yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası ile cezalandırılması isteniyor.

28 Eylül

● Zeytinyağı, sabun ve peynirin fiyatlarına yüzde 5 ile yüzde 30 oranında zam yapıldı. Yapılan açıklamaya göre beyaz peynirin fiyatı yüzde 5, tulum peynirinin fiyatı yüzde 10, sabun fiyatları yüzde 10

ve zeytinyağı fiyatı da yüzde 30 oranında zam görüldü.

● Yurt dışında bulunan 13 kişiye cunta tarafından yurda dön çağrısı yapıldı. Dön çağrısı yapılan Ömer Zafer Baran, Ramazan Kılıç, Osman Yavuz, Mustafa Uğur Sütlü, Yücel Top, Mehmet Cemil Kaptan, Hıdır Mak, Ali İlhami, Fikri Kokerim, Cemal Kral, Ekrem Aydın, Vural Atış ve Düzgün Taşkın'ın 30 Eylül tarihine kadar yurda dönmedikleri takdirde yurttaşlardan çıkartılacakları açıklandı.

29 Eylül

● Anayasa Alt Komisyonu, MGK üyesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Nejat Tümer'in "6 Kasım seçimlerini katılmayan partilerin, ilk mahalli seçimlere de katılmamasını" öngören yasa tasarısı önerisini oybirliği ile reddetti.

30 Eylül

● Muhafazakar, Yeni Düzen ve Huzur Partilerinin temelli kapatılması için açılan davaya Anayasa Mahkemesi'nde devam edildi. Konuyu dosya üzerinden inceleyen Anayasa Mahkemesi, görüşünü açıklamak üzere dosyadan inceleti olarak

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Ne kokuyor?

Cuntanın "bizim de sol partinin var işte" diyebilmek için Başbakanlık memurlarından Needet Calp'e kurdurttuğu Halkçı Parti seçim propagandasında pek acemi. Hele başbakanlık işlenen memur emeklisi ve eskisi Needet Calp'ın hali yürekler acısı. Adamcağız Kayseri'de seçim propagandası için gittiğinde kendisine ikram edilen pastamızı mideyi indirdikten sonra "ciddi" bir demeci verdi ve "Büyük bir halkın pastasını yiyenlerce-

ren son "ciddi" bir demec verdi ve "İktidara gelincek pastamızı ucuzlatmaya ve halkın sofrasında baş köşeyi almaya çalışacağız" dedi.

Pastırma sözünün yok ama şu cunta partilerinin şefleri ortaltığı kokutmaya başlamadılar mı?

Haydi soralım!

Evren delidana gibi dolanıyor. Illeri tamamladı şimdi de ilçelere geldi sıra anlaşılan. Son gezisini Şereflikoçhisar ve Aksaray ilçelerine yaptı. Aksaray'da bir de konuşma yapan cuntabaş politikayı ve politikaların kötiümle çabasına devam etti. Konuşmasını bir yerinde de "Seçimlerde buralara kadar gelip boy valatlerde bulunulandan hesap sorun" dedi.

Simdi birlikle bakalım cuntabaşın iktidarı pasbettiği günlerdeki valterine: "Ekonomideki kötü gidiş dardına açılır" dedi. Oysa ekonomi batığın dibine doğru dönmekte gitmekte. Kentlerde açlık ve işsizlik kol geziyor. Köylü ürettiği ürünü devlete sattıysa parasını alamıyor, tüccara sattıysa yüz pahasına elden çıkıyor.

"Türkiye'yi dünya milletleri arasında hakettiği saygın yere ulaştıracağız" dedi. Türkiye'nin yeryüzünde saygın bir yer hakettiğine kuşku yok. Ama cunta yönetimi altında Türkiye tüm uluslararası kuruluşlarda (NATO ilan gibi saldırdı) gülleri kırmasın kasdetmiyor (elbette) ağır eleştirilere hedef oluyor; bir dizi uluslararası örgütten ya kovuldu ya kovulmaktan beter oldu.

Sık dişini vatandaş

Ülkemizde dişlerini sıkıyacağı olanların halı tam anlamıyla duman. Özel diş kliniklerine gitmeyi düşünmek bile mümkün değil. Örneğin çarpık dişlerin dem sıkıyacağı olan bir kişinin özel kliniklerde ödeyeceği para 200 bin liradan başlayır. Diş yaptırma (protez) fiyatları ise 80 binden. Bu durumda halkımız devlet ve üniversitelerin diş kliniklerine başvuruyorlar. Buraya kadardı olanın.

Ancağık! Örneğin İstanbul Çapa Diş Hekimliği Kliniği'nde 12 bin 500 yurttaşımıza, Ankara Hacettepe Üniversitesi Diş Kliniği'nde 4 bin 500 yurttaşımıza tam ile yıl (yanlış okumadınız mı? yıl, üç tane 365 gün) sonrası için randevu verildi. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Diş Kliniği'nde ise 126 hastaya beş yıl (doğru okuyorsunuz beş yıl) sonrası için randevu verildi.

Paşar gölü Anadolı'nın Kalecik ilçesine yaptığı, geri anımsamaya geçeceği yarıya evrenin toplanan hükümetiyle ilgili görüşleri, Ankara'da Evren Halı ile görüşen. Evren Halı, Ankara'da Evren Halı ile görüşen. Evren Halı, Ankara'da Evren Halı ile görüşen.

EVREN HALI KIYMETİ BİLİR

Evren, öteki cunta üyeleriyle birlikte Ankara'nın Kalecik ilçesine gittiğinde ayaklarının altına ildeceği "yağcı resmi görevliler" tarafından serilmek istenen halıları öfkelenmiş ve halılara basmadan yanından geçip kimmiş. Tabii gazeteler "Alaşağıgönüllü Cumhurbaşkanı" yaygarasıyla yağıcılık yarısına devam etti. Oysa gerçek öyle değil. Evren serilen halıların değeri olduğunu bir bakışta gördü ve o yüzden üstüne basmadı. Çünkü...çünkü üç yıldan beri halkımızın en yığıt evlatlarını kanna başa bası yarıyor Evren. Halıların kanlanmasını göze alamamış... Hepsi bu...

Senin rakibin sensin paşa!

MDP'nin kit akıllı, kit yetenekli paşası Turgut Sunalp New York Times Gazetes'i'ne bir demec verdi. Paşa gerine gerine ilan etti: "Ciddi bir rakibiniz yok!" Sonra devam etti: "Seçimlerde kazansın iktidar olacağız. Eski politikaların en ille-rini aldık".

Simdi ne demeli? MDP'nin ciddi bir rakibi olmaması için cunta şefleri ellerinden geleni yaptılar. Ama daha şimdiden

görüldüğü ki Anavatan Partisi, yeni dönemde halkımızın ilğini kemigini sö-müme yarışında MDP'ye ciddi bir rakip ve pek çok kente cunta başı parşine çok köktireceği şimdiden söyleniyor. Bu biir, ikincisi, MDP paşasına sormak gerek: "Ortada rakip mi bırakınız ki a paşa, şimdiki gerine gerine, ciddi rakip yok, diyorsun?" Su SODEP ile Doğru Yol seçime-re girseydi hep birlikte güleceklik haline.

İşçi-memur ayrımı

Cuntanın sanki "sadaka" vericesine nazlına nazlına, ikına sıkına emekçi örelerinde bir parça zam yapacağı anlaşıyor. Kuşkusuz resmi enflasyon oranı-nın altında bir zam yapılması en koşul. Ama bir de işçi-memur ayrımı var ki cuntanın işçi düşmanlığını tartışma götür-mez bir kanıtı. Elbette memur kitesinin bu pahalılık hecnemende ellerine üç beş kuruş fazla geçmesi sevindiricidir. Ama şu ayrımı ne demeli? Yapılacak zamilar emekçi memur ve işçiler arasında tam bir uğurum yaratar. En yüksek de-receden emekçi olan memurların aylığı 13 bin lira artarken, gene en yüksek de-receden emekçi olan işçilerin artış sadece 3 bin lira. Acaba bakkal, manav, ev sa-hibi emekçi işçilerin daha mı az para istiyor?

1 Ekim

- Milli Güvenlik Konseyi, seçimele katılmasına izin verilen üç partiden 21 milletvekili adayını daha veto etti. Veto edilen 21 milletvekili adayının 11'i HDP'den, 8'i ANAP'den ve 2'si de MDP'den.
- Danışma Meclisi'nde "Evren Halı'nın" yon'u'da bir konuşma yapan Dışişleri Bakanı Haluk Bayülken, "AET ile ilişkilerimiz siyasi nedenlerle donduruldu" dedi.

- Asgari ücretle çalışan ya da yeni işe başlayan bir memur, bir otomobil satın alamaz. İşçi, hiçbir harcama yapmadan dokuz yıl çalışması gerekiyor. TMA'nın yaptığı araştırmaya göre, aynı kişilerin bir renkli televizyon sahibi olabilmeleri için, yine hiç harcama yapmadan 20 ay ve bir buzdolabı sahibi olabilmeleri için de 6 ay çalışmaları gerekiyor.

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günü çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Verantwortlicher Redakteur: Mehmet Aksoy Zentralredaktion und An-schrift aller Verantworlichen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Tel.: 624 60 32 Herstellung: Eigenvertrieb Druck: Henke Rollenoffset, 1 Berlin 48, Sanktstr. 49, Banka Hebs: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität. Post-scheckkonto 601432-100, BLZ 100 100 10 Post-scheckkonto Berlin-West Abono Kassafür F.A. Manava ve Batberberin 6 aylık (12 sayı) 30,- DM, 1 yıllık (24 sayı) 60,- DM Te-mislikler: Fransa: Paris, Tel: 01-258 26 96, F.A. Manava: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüksel, B.P.83 Hollanda: Amsterdam, Tel: 020-942223 İngiltere: Londra, Tel: 01-801 7046, Danimarka: Kopenhagen, Tel: 01-707 506 İsveç: Stockholm, Tel: 08-367 576

Sunalp'in ağzından

- ✓ Uykusuz çalışabilirim
- ✓ Hiçbir şeyden yılmam
- ✓ Engel tanımam
- ✓ Laf değil, iş üretirim
- ✓ İradem güçlüdür
- ✓ Galiba akıllıyım

OYBİRLİĞİ İLE YORUMSUZ

Yukarıdaki gazete kupürünü 27 Eylül 1983 günü yayınlanan Cumhuriyet Gazetesi'nin birinci sayfasında yer aldı. Gazete iç sayfa-larında ayrıntısını sunduğu röportajın özeti birinci sayfa-da bu şekilde veriyordu. Türkiye Postası'nda "Şu Bizim Türkiye" köşesini hazırlayan arkadaşımız bu kupürün altına bir yorum yazmak istedi. Ancak yazılarında görüldü tüm arkadaşlarımız kupürün "yorum-suz" gimesinde ısrar ettiler. Yazıyıleri-nin birliği ile aldığı karara ıyıyor ve MDP paşasıyla ilgili bu gazete kupürünü "aynen" sunuyoruz.

6 Kasım'da seçim mi, savaş mı yapacağız?

● 6 Kasım düzmece seçimlerinde sandık başlarında asker bekleyeceği resmen açıklandı

6 Kasım seçimlerinin nasıl bir ortamda yapılacağı Cunta'nın resmen açıkladığı 10 seçim önemi, hiçbir yoruma yer bırakmadan ortaya koyuyor.

10 seçim öneminde ilgi çekici olan kimileri şöyle:

● Duyarlı bölgelerdeki sandıkların güvenliğini sağlamak ve kötü niyetleri caydırmak amacıyla olay anında hemen müdahale edilebilecek mesafede, ço sandığın bulunduğu binaya yakın yerde yeterli dercede kökük kuvveti bulunacak.

● Kritik yerlerde sandıkların güvenliğini sağlamak için sandık civarında da yeterli güvenlik kuvveti bulundurulacak.

● Duyarlı bölgelerde vatandaşların sandıkları günlemleri sağlayın yollarla sabit nöbetçiler görev yapacak, aralarda devriye nöbetçiler bulunacak, sabit ve devriye arasında telsiz kullanılacak.

● Duyarlı bölgelerdeki boş ve kritik garnizonlara gerektiğinde personel sevkedilecek. Kritik ve küçük kırsal yerleşim bölgelerinde kadran ve havadan devamlı etkili güvenlik önlemleri alınacak.

● Yurt dışından gönderilebilecek zararlı yayınların girişi ve yurt içindeki bu tür faaliyetlerin önlenmesi için sınır kapıları ve postahanelerde gerekli önlemler alınacak.

"Kritik" veya "duyarlı" bölgelerin tanınımı da yapılmadığı bu önlemler, seçim oyununun, süngü, tank ve hatta hava kuvvetleri ile

Son vetolar Cunta'nın yeni döneme ilişkin tercihlerini daha iyi ortaya koydu

6 Kasım'daki düzmece seçimlere bir ay kaldı

6 Kasım'a bir ay kala, Türkiye'de, önceki dönemlerde seçim öncelerinde görülen hareketlilik, ilgi ve ateşi tartışma ortamına rastlanmıyor. Düzmece partilerin hiç birinin seçim yollarının gö-nüllü ilgisini çekmediği bir ortamda, milletvekili adaylarının vetoları kesinlik kazandıktan sonra, şu Cunta partisinde de fazla bir heyecan kalmamış durumda. Bu durgun siyasal havanın Cunta tarafından doğurduğu tutuklu bulundurul-an Demirel ve diğer 15 önde gelen eski politikacının serbest bırakılmaları-ndan sonra hareketlenip hareketlemeyecekleri önümüzdeki günler gösterecek.

Son vetolar ve "tercihler"

Cunta, bağışsızların yüzde 90'ı olmak üzere 1683 milletvekili adayından 672'sini veto etti. Cunta'nın 43 partisi, en heyecanlı günlerini milletvekili adaylarından hangilerinin Cunta tarafından veto edildiğini kendilerine tebliğ edileceği gün yaşadılar. Vetoların sonuçları belli olduğunda, kimi tahminlere aykırı olarak, Cunta'nın has partisi MDP'nin 74 ve Cunta'nın muhalefete görevlendirdiği Halkçı Parti'nin 89 veto aldığı, buna karşılık son günlerde, seçimlere girmesinden engellenince, en azından 200 civarında veto yiyeceği süyentileri yoğunlaştırılmı-ş olan Anavatan Partisi'nin 81 veto aldığı görüldü. Cunta her partiden birer genel başkan yardımcısının milletvekili adaylığını veto etmekten de geri kalmamıştı. Gazetelerin ilk yorumu, vetoların partiler arasında eşit dağılımı olduğu yolunda. Oysa sayıca aşırı yukan doğru olan bu eşitlik, partilerin gününce veto edilen adayların seçim gücü ve listelerdeki sıralarına bakıldığında hiç de bejelerli görünmüyordu. MDP, beklenenden fazla vetoya rağmen, veto edilen adayların seçim listelerindeki sıraları ve seçim

şansları açısından, birkaç istisna dışında, en zayıf seçen parti oldu. İstifaları bir türlü durduramamış, gerçek bir örgütlenme sağlayamamış, varlık nedeni dahi artık belirsizleşmiş olan ve bunca beceriksizlikten sonra Cunta'nın desteğinden kaybetmiş bulunan Halkçı Parti ise vetolarından en fazla etkiledi. Parti başkanı vetoların ardından "Vetolar belimizi bük-tü, iddialı olacak halimiz kalmadı" diyerek durumu açıkça belirtiyordu. Milletvekili adaylarının vetolanmasından sonra, rahat nefes alan parti konuşmuş Turgut Özal'ın Anavatan Partisi oldu.

ANAP'ın öni açılıyor

Anavatan Partisi'nin durumu, son günlerde oldukça tartışmalıydı. Turgut Özal'ın kendisi bile, Cunta'nın yeni bir hamlesinden korkmaya başlamıştı. Özal hakkındaki dosyaların piyasaya çıkarılacak, adayların çoğunluğunun veto edileceği yayın süyentileri biçimindeydi. Üstelik bu süyentilerin bütüben temel-siz olduğu da söylenemezdi. Cunta'nın ilk tercihide olmayan, ancak "alternatif" sayıldığı ve çok zorunlu durumda iktidara getirmeye kararlı olduğu Anavatan Partisi'nin MDP'den daha fazla ilgi görmesi ve seçim şansının artması onun başında Demokles kılıpın sallandırılı-yordu. Ancak, Özal'ın sürün sağlam vere dayadığı vetoların ve partinin seçime girmeye katılması son kesinleşmesinden sonra bir kez daha doğrulandı. Özal, Parti kuruluşundan önce Amerika'ya sadece ziyaretmak için gitmemişti. Öte yandan bir kaç aydan beri ABD yönetimine yarı-son çevreler, çeşitli yayın organlarında Türkiye'de demokrasinin öleceğinden Anavatan Partisi'ne karşı takin olacak tavır olduğunu iktidarı duyuruyordu. Özal konuşmuş Amerika ve diğer em-

peryalist çevrelerin ağır bastıkları ve tam destek verdikleri anlaşılıyor. Öte yandan Genel Başkan Turgut Sualp'in her ağ-zını açtaya yeni bir pot kırmaya, yığınlar- dan beklenen ilgiyi süngü zorunlu bile görememesi gibi nedenler yüzünden Cunta'nın da MDP dışında bir alternatife sahip olma gereği ortaya çıkmış du-rumda.

Kimi yayın yanılgılar

Özal'ın partisi konusunda yaygın, da-ha doğru süyentilastirmaya çalışılan yanılgılardan biri, Anavatan Partisi'ni Cunta'dan görece bağımsızmış gibi gör-mek. Şimdi Türkiye'de, faşizmin özüne değil de biçimine ve kimler eliyle uygula-nacağına itirazları bulunan kimi burjuva çevrelerde Anavatan Partisi'ni "sivil" al-ternatif gibi gösterme ve MDP karşısında demokrasiyi yok açabilecek parti olarak lanse etme yanılgısı veya tercihi gözele-niyor. Cunta'nın icazeti ve onayı olmaksızın hiç bir siyasal gücün seçim ve ikti-dar savaşımında var olamayacağı 1983

Türkiye'sinde, Anavatan Partisi'ne sivil alternatif olarak yaklaşmak, sonunda Cunta'nın ekmeğine yağ süüyor.

Bağımsızlarda veto rekoru

Partilere duyulan güvensizlik ve se-çimlere parti olarak katılmayanların sa-yısının çokluğunun yol açtığı bağımsız aday fazlalığı (483 bağımsız aday aday) Cunta tarafından, bunların neredeyse yüzde 90'ını meydana getiren 428'inin veto edilmesine törpölendi.

Genel olarak vetolarla kullanılan ölü burada da uygulandı. Cunta dışı başka bir siyasal tercih taşınlarından şüphe-lenilen her aday kendini seçim dışında buldu.

Cunta vetolarla temel olarak tek ölü kullandı: Faşizme karşı burjuva muhale-fetinin hiç bir unsuruna yeşil ışık yak-mamak, bu konuda en küçük şüphe-de bile veto silahını kullanmak, 12 Eylül öncesinde herhangi bir siyasal parti, özellikle AP ile yakınlığı, ilişkisi olanlara yolları kapamak...

OYA BAYDAR Yorum

6 Kasım'a bir ay kala

6 KASIM'a bir ay var. 6 Kasım'da, Türkiye'de cuntanın "seçim ko-medisi" sergilencek. 6 Kasım'da, Türkiye halkı faşizme silmi gıştı gıyılirilmesi ve bu yolla onun kurumlaştırılması, karşılaştırmaları töreninde figüran rolü oynamaya çağılıyor. Çağılıyor değil zor-lanıyor.

BU oyun bozulabilir. Bu komedi yuhalanıp, rejisörleri, aktörleri sa-heden çürük domates ve yumurta yağmuru altında kovalabilir. Bunun olanakları vardır ve bu olanakların kullanılması tarihsel bir önem ta-şımaktadır. Bugün cuntanın "seçim oyunu"nun bozulabilmesi, en azın-dan başansızlığının açıkça sergilenbilmesi için bir çok elverişli koşullar bir araya gelmiş durumdur. Toplumlar duruk, değişmeye yapılar olmaktadır, yığınların nabızı her an atmadığına, iç ve dış koşullar bütünü her an değişebileceğine göre, "tarihsel an"ın kaçırılması cuntanın alışı açıldığını göstermektedir. İşte bu yüzden başta işçi

günde oynanacağı, seçimler sırasında halkın serbest iradesini kullanmasının silah zoruyla engellenmesini amaçlıyordu. Türkiye'de yapılacak seçimlerin "demokratik"liği tartışmalarına gereken yantı böylece cunta vermiş oldu.

Bu arada Türkiye Kürdistan'ından gelen bazı haberlere göre "seçim önkemleri paketi"nde yer alan "diyarlı bölgeler" deyimıyla işçi semtlerinin yanı sıra Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerin amaçlandığı anlaşıyor. Bu bölgelerin valiliklerine gönderilen özel bir emirde, "toplum önkemleri"nin seçimden bir hafta önce gözetilene alınıp seçimin ertesi günü serbest bırakılmalara öngörülmekte.

TURGUT SUNALP
Vetolarda esas kadrosunu korudu

TURGUT ÖZAL
Veto furçasından umulandan az yara aldı

Cupta'nın iç ve dış etkenlere karşı bir manevrası

Demirel ve 15 AP ve CHP'li liderin "zorunlu ikametleri" sona erdi

Süleyman Demirel ve 15 AP'li ve CHP'li liderin cunta tarafından Çanakkale'de "zorunlu ikamet"leri gene cunta tarafından yayınlanan bir bildiri ile sona erdi. Cuntanın konuyla ilgili 166 sayılı kararında yorum yapılmaksızın Demirel ve öteki politikacılar hakkında "Anayasa'nın geçici 4. maddesinde ve kanunlarda ve MGK'nın 79 sayılı kararında yer alan hükümler devam etmekle birlikte Çanakkale'deki ikametleri sona erdirilmiştir" denildi.

Avrupa Konseyi'nin Strasbourg'daki toplantısının karar oylaması aşamasında olduğu ve keza geçen sayımızda duyurduğumuz Çağlayangil'in Federal Dişçileri Bakanı Hans Dietrich Genscher'e, Hüsamettin Cindoruk ve Mehmet Gülhan'ın da Evren'e ve Demirel'in de CDU Genel Sekreteri Geißler'e yazdıkları mektupların tam metinlerinin ünlü Der Spiegel Dergisi'ne yayınlanacağı sırada cuntanın böyle bir karar alması "tarihsiz masiz bir geri adım" olarak değerlendirildi.

Ancak cuntanın bu manevrası gerek Avrupa Konseyi'nde ve bir sürpriz geliş-

SÜLEYMAN DEMİREL
Bir küçük raund da o kazandı

me olarak da Kuzey Atlantik Asamble-si'nde sonucu değiştirmişti. Buna karşılıklı Federal Alman hükümetinde "kusmî" bir olumlu etki yarattı.

Bu arada cuntanın bu manevrasının sadece uluslararası örgütlerden ihraç edilmemek için yapıldığına da dikkat

çekiliyor. Cuntanın seçimlerde AP ve CHP liderlerinin "geçersiz oylar" seçiminin etkili olabileceğinden ciddi endişeler duyduğu ve bu kararla Demirel'i ve Demirel'in etkisindeki kitleleri "yumuşatma"ya hesaba bağlıdır. Bu yüzden Demirel-cunta çekışmesinin önümüzdeki günlerde yoğun pazarlık-larla yeni boyutlar kazanabileceğine işaretiliyor. Bir başka deyişle demirel cuntasının Demirel ve öteki politikacıları Çanakkale'de tutmasının artık gereksizleştiği ileri sürülüyor. Bu yargıda olanlara göre cunta ilk yasaama dönmeyi işa-sadece kendi partilerinin yer alacağı bir parlamentoya garantilediği için rahatlamış durumda.

Son olarak da, cunta üyesi Oramiral Tümer'in Doğru Yol ve SODEP hakkın-da "gelecek yerli seçimlere de katılma-ma" yönündeki önerisinin, Danışma Meclisi Anayasa Komisyonu'nda "oybir-liği ile reddedilmiş" oluyorsa Demirel ve 15 politikacının serbest bırakılmalara arası-nda bağ kuruluğu ve "cuntanın pazar-lığa yeniden girişmek zorunda kaldığı" sa-vunuluyor.

sinifli olmak üzere Türkiye demokrasisi gücünü, daha da geniş ahr-sak, bugün cuntasın karşısında yer alan, cuntayla şu veya bu dozda çelişkiler içinde bulunan tüm kesimler, Türkiye yakın tarihinin en önemli ve en sorumlu dönemeçlerinden birinde bulunmaktadırlar. Demirel'lerin, Çağlayangil'lerin bile "Dayak ve baskı altında" diye feryat ettikleri bir ortamda, sorun artık bir "varolma, ya da yokolma" sorununa dönüşmüştür.

ÖNCELİKLE, cunta karşısında yer alan, faşizmin yıkılmasını isteyen tüm güçlerin bu istek ve bu aşarlı müşterek etrafında ve bu amaçla ortak eyleme, ortak çalışmaya girmeleri gerekmektedir. Hiç bir neden ve hiç bir gerekçeyle bundan yana çizilemez. Bugün, bu görev-den yana çizmek demek, arkasından sıralanan bir sürü gerekçe ve bir sürü sözde "devrimci" laf ne olursa olsun, faşizme karşı savastan, faşizmi devirmekten yana çizmek demektir. Çok daha açık konuşulacak olursa, bir AP'linin komünistlerle aynı program etrafında ortak iktidar düşüncesini veya komünistlerin AP ile, iktidar ortaklığı düşünceleri söz konusu değildir ve olanaklı da değildir. Ancak, bugün AP şefleri, cuntaya, "Evrenizm, 1983'de Türkiye'de faşizm demektir" nitelemesiyle yaklaşıyorlarsa bunu görmezlikten geleme-yiz. Cuntanın dayanaklarını zayıflatan her olguysa, tekeli güçler ara-sındaki her çelişkiyi hesaba katmak yükümlüdeyiz.

CUNTANIN, yani faşizmin karşısında yer alan güçler- bugün için ortak bir program ve bir cephe içinde olamasa da- güçleri dağıtmadan aynı hedefe aynı yönden yürümayı başarabilirlerse, bugün 6 Kasım'a ilgisizlik ve umutsuzlukla bakan, ancak hareketlenemeyen yığınlar-da, beklentilerimizi de çok aşan kıpırdanma ve hareketlilik görülecektir. Daha sonra gidilecek yolu, cuntayı yıkmaya sürecinin devrimci bir sel yatağına akıp akamayacağına ise yığınların istemleri, savaşım güçleri ve asıl Türkiye demokrasisi ve devrim güçlerinin birliği, gücü, doğru strateji ve taktik saptamaları belirleyecektir. Demek ki, tam bu noktada iki sorun: Türkiye demokrasisi ve devrim güçlerinin birliği ve yığın çalışması yaşamsal önem kazanmaktadır.

6 KASIM'a bir ay var. Göz açıp kapayana kadar geçecek olan ve faşizme karşı savaşımızda altın değerinde olan bir ay. Bu bir ayı boşa geçirmek, ni merdeki adamlar atmak gülececek, faşizmin ömrü uzayacaktır. Bu bir ay içinde, en azından o verme sırasında uyulanabilecek yöntemler üzerinde anlaşıp yığınlar içinde bunun propagandasını yapılabildiği ve yığınların cuntanın seçimlerinin nasıl bir komedi olduğunu sergileyecek o verme yöntemleri kullanma-ları doğrultusunda hareketlendirebildik mi, daha ileri adımlar atma-nın yolları açılacaktır.

YIĞINLAR 6 Kasım'dan huzursuz ve ne yapmak gerektiği konusunda kararsızlar. Seçmen kitlelerinin büyük çoğunluğu cuntanın resmi politika-rine o vermek istememekte ama ne yapacağını da bilememektedir. Bu konuda somut önerilere ve bu somut öneriler etrafında yol gösterilmesine ihtiyacı vardır. Oysa pusulaların iptal ettirme-nin, tüm partilere bürden mühür basmak, iki parti arasına mühür basmak, hepsinin üzerine kalın bir çarpı çekmek ve benzeri yöntemler, hiç geç kalmadın yığınlara hatırlatılması, ama bununla da kal-mayıp yığınlardaki korkular giderilebilmelidir. Bugün cuntaya karşı olan ve umulmadık bir biçimde gelişmiş bulunan güçlerin AP'den işçi sınıfının örgütlü güçlerine kadar giden geniş yelpazeden, hem nice hem de nitel olarak bu gücü vardır. Sorun bu gücün kulla-nılmasında, bir GÜÇ haline getirilmesindedir.

TÜSTAY

Kısa kısa...kısa kısa

Dokuz ayda mutfak giderleri yüzde 24 arttı

1983 yılının Ocak-Eylül dönemini kapsayan dokuz aylık sürede, mutfak masrafları yüzde 24 dolayında arttı. Milliyet Gazetesi'nin 4 Ekim tarihli sayısında yer alan araştırmaya göre, 1983 yılı başında 21 bin 245 lira olan dört kişilik bir ailenin mutfak gideri, yüzde 24'lük bir artışla Eylül ayında 26 bin 372 liraya yükseldi. Enflasyon oranına ilişkin "resmi" açıklamaların en iyi yalanlaması da bu oluyor

Memur ve emeklilerin satınalma gücü daha da geriletecek

Danışma Meclisi'nde görüşülmeye başlanan 1984 yılı Bütçe Kanunu'na göre, devlet memurlarının maaşlarına esas teşkil eden katsayı 34'den 39'a yükseltilecek memur maaşlarına yüzde 22'lik bir artış getiriliyor. Böylece, halen yıllık enflasyon oranının yüzde 31 olması nedeniyle, memurların yıllık ortalama gerçek gelirleri yüzde 7 oranında geriletilmiş oluyor.

Aynı şekilde, 1984 yılı bütçesine göre, emekli memur maaşları yüzde 7 ve emekli işçi maaşları da yüzde 14 oranında arttırılacak. Buna göre, emekli memurların gerçek satınalma gücü yüzde 11 ve emekli işçilerin satınalma gücü de yüzde 13 geriletilmiş oluyor.

Türkiye'nin Konsey'den atılıp atılmaması Ocak ayındaki oturumlarda ele alınacak

Avrupa Konseyi 6 Kasım seçimlerinin gayrimeşru olduğunu kabul etti

● Avrupa Konseyi kararında, "6 Kasım tarihinde yapılacak seçimlerin ve seçilecek milletvekillerinin Türk halkının demokratik temsilcileri olarak kabul edilemeyeceği" belirtildi

● Avrupa Konseyi'nin hemen ardından NATO Assamblesi'nin de seçimlerin demokratik olmayacağı anlamındaki açıklaması Cunta'nın uluslararası planda yalıtılmasının bir işareti

Avrupa Konseyi, raportör Steiner'in "Türkiye Hakkındaki Rapor"unu 25 karış ve 3 çekimser oya karşılık 80 oyla kabul etti. Karar özellikle 6 Kasım seçimlerinden sonra oluşacak parlamentonun "gayrimeşru" olduğunu kabul ediyor ve bu anlamda cunta açısında bir "mahkumiyet kararı" değeri taşıyor. Konsey kararında bu konuda "6 Kasım tarihinde yapılacak seçimlerin ve seçilecek milletvekillerinin Türk halkının demokratik temsilcileri olarak kabul edilemeyecekleri" ifadesi kullanıldı. Hemen ardından da "Türkiye parlamentoları Avrupa Konseyi Assamblesi çalışmalarına katılmazlar" denildi. Karara göre Türkiye'nin Konsey üyesi kalıp kalamayacağı Ocak ayında yapılacak oturumda ele alınacak. Bu arada Konsey'de Türkiye ile ilgili görüşmeler sürerken, yurt dışındaki ilerici, demokrat Türkiye'den oluşan bir delegasyonu kabul eden Avrupa Konseyi Parlamentosu dönem başkanı Karl Ahrens, delegasyonu "Türkiye'de demokrasinin olmadığı, kanlı askersel bir diktatörlüğün bulunduğu" Avrupa Konseyi'de kabul etti" dedi.

Avrupa Konseyi'nin aldığı kararda, Konsey'in daha önceki aldığı kararlarda "Türkiye hükümetine Türkiye'deki durum konusunda çağrısı yapıldığı ve bunların dikkate alınmadığı" hatırlatılarak, "Yeni Anayasa'nın bugüne kadar demokratik olarak uygulanmadığı, yeni yasaların özgür tartışma ortamı içerisinde çıkarılmadığı, MGK'nın yeni kurulan partilerin özgürce kurulmasını engellediği, siyasetçilerin kaldırıldığı ve Avrupa İnsan Hak-

Avrupa Konseyi Dönem Başkanı Karl Ahrens, oturum sürerken Türkiye'den oluşan delegasyonu kabul etti.

ları Anlaşması'na uyulmadığı" vurgulan- dı.

Ayrıca, Konsey kararında, Türkiye'nin insan haklarına saygı göstermediği, özellikle hapishanelerde çok sayıda politik tutuklunun bulunduğu ve tutukvekillerin de kötü muamelelerin sürdüğüne belirtildikten sonra, "Türkiye yetkililerinin çağrılarımıza sessiz kalmalarında, ünlü devletlerdekî durumdaki ve son uygulamaların endişe duyuruyor" denildi. Ahnan kararda, "başın özgürlüğünün demokratik sistemlerin temel elemanı olduğuna" hatırlatılarak, "başın ve yayın organlarına yapılan baskılara, seçim öncesi-

de demokrasiye dönüş sürecine ciddi bir engel oluşturmamak" belirtildi.

Avrupa Konseyi, 30 Eylül tarihinde aldığı kararda, Türkiye uyarımlarla birlikte, Konsey üyeliğinden çıkartılması konusunda, Türkiye'nin iyeliğinin sürdürülüp sürdürülmemesi doğrultusundaki bir karar, Konsey'in Ocak ayında yapacağı toplantıya entelendi. Cuntanın açık bir dile mahkum edilmesi olarak değerlendirilen Konsey kararı, çeşitli çevreler tarafından Türkiye'nin Konsey'den çıkartılmasına doğru atılmış bir adım olarak yorumlandı ve Ocak ayında yapılacak oturumda, böyle bir kararın alınabileceği konu-

sunda Türkiye'deki yönetime açık bir ihtar olarak değerlendirildi. Ayrıca Konsey kararı bir bütün olarak "6 Kasım seçimlerinin kesin olarak demokratik hiç bir yanıttan olmayacağına şimdiden karar altına alındığı" biçiminde yorumlanıyor.

Öte yandan, 29 Eylül Perşembe günü Avrupa Konseyi'nde Türkiye konusu görüşülürken Avrupa Konseyi Parlamento Başkanı Karl Ahrens, dışarıda gösteri yapan Türkiye'den gelen temsilcisi 7 kişilik bir delegasyonu kabul ederek, bir saat görüştü. "Türkiye'de demokrasinin bulunmadığı, kanlı askersel bir diktatörlüğün bulunduğu, Avrupa Konseyi'de kabul edildiği" şeklinde konuşan Karl Ahrens, "Eğer bir Türkiye'yi şimdiye kadar Konsey'den çıkarmadysak bunun nedeni, Türkiye'deki meslektaşlarımızın (eski CHP ve AP milletvekillerinin) ve özellikle Ezerfi'nin bize tavsiyesine uymamızdır" dedi.

Ezerfi'le iki sefer görüşüğünü söyleyen Karl Ahrens, "Cuntanın 6 Kasım seçimlerinin tanınamayacağını, Ocak ayına kadar insan hakları ve demokrasi konusunda bir ilerleme sağlanmazsa, Türkiye'nin Konsey'den o zaman atılacağına kesin gözüyle baktığını" vurguladı ve "Hapishanelerdeki politik tutukluların yaşam koşullarını, yerinde incelemek üzere bir delegasyonu Türkiye'ye gönderileceğini" söyledi.

NATO Assamblesi kararı

Avrupa Konseyi'nde çok sürpriz olmayan bu gelişmeler gerçekleşirken aynı günlerde Kuzey Atlantik Assamblesi (NATO) Assamblesi toplantısında beklenmedik sertlikle bir karar çıktı. Bugüne kadar Cunta'yı hep destekleyen NATO Assamblesi de 6 Kasım seçimlerinin demokratik olmadığını kabul ediyordu.

Türkiye'de kiralılar iki yılda

Türk iş'in ek zam

Cunta mahkemelerinde

Erdal İnönü'nün hapsi isteniyor

Seçimleri sokulmayan SODEP'in veto gören eski Genel Başkanı Erdal İnönü hakkında, yaptığı bir açıklama nedeniyle üç aydan az olmamak üzere hapis cezası isteniyor. Erdal İnönü, SODEP'in tüm yasal gerekleri yerine getirdiği halde, Cunta'nın tutulan yüzünden kurucularını gereklilik zamanla tamamlamayamaması ve seçimlere sokulmaması üzerine 12 Ekim'de Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nde başlanacak. Yeni Sıkıyönetim Yasası gereğince, İnönü hakkında istenen ceza temyiz edilemiyor ve paraya çevilemiyor.

Cunta'ya Metin Toket bile yaranamadı

Cunta'nın ilk günlerdeki destekçisi ve aklı hocalarından Metin Toket, Milliyet Gazetesi'nde yayınlanan bir yazısı nedeniyle, Milliyet gazetesi Yazarları Müdürlüğü Doğan Hepar'e birlikte 3 ay hapis cezasına çarptırıldı. Toket, "Yıgılcılarınca Mustafa Mutsuz Sonta Bitez Senaryo" başlıklı yazısında, Cunta'ya, demokrasi maskesini bırakmaması tavsiye ediyor, aksinin kötü noktaları götürceğini söylüyor.

Toket savunmasında, yine, kendisinin ve gazetesinin Cunta'nın ilk günlerden beri en sadık destekçileri arasında bulunduğunu tekrarlamağın geri kalmadı. Ancak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi Toket'i 3 ay hapis cezasına çarptırdı.

Tutuklular direnirken 2 bin tutuklu ailesi de Sıkıyönetim Komutanlığı önünde yürüyüş yaptı

Dişarbakır cezaevindeki direniş Cunta cematlarına geri adım attırdı

- Sıkıyönetim Komutanlığı ve Cezaevi yönetimi ölüm orucundaki tutukluların istemlerini hemen tümünü kabul ettiler. 12 Eylül'den beri ilk kez siyasal tutukluların bir eylemi böylesine belirgin bir başarı kazandı

Dişarbakır Askeri Ceza ve Tutukuevi'nin çoğunluğu Kürt yurtseverleriyle devrimcilerden oluşan siyasal tutukluların ölüm orucu biçiminde sürdürdükleri direniş 28 Eylül günü hedefine ulaşarak sona erdi. Direnişin ertesi günlerinde asker mahkemelerinde davası olan tutukluların, mahkeme önünde yaptıkları açıklamalarla göre cezaevi yönetimi ve Sıkıyönetim Komutanlığı geri adım atarak ölüm orucuna vü açan istemlerini hemen tümünü kabul etti. Buna göre tutuklulara her gün cezaevi bahçesinde zorla yaptırılan askeri yürüyüşler, şöven marşları zorla söyletme, Atatürk'ün söylevini ezberleme zorunluluğu gibi uygulamalar kaldırıldı. Tutuklulara kalem ve kağıt verilmesi kabul edildi. Koşullara radyo, televizyon konağına ilişkin söz verildi. Avukat görüşmelerine hafada bir kez en az 15 dakika süre tanınması, savunma ilişkin belgelerin sanıklara incelemlenmesi ve ailelerle ilgili görüşme kısıtlamalarının hafifletilmesi de direnişin kazanımları arasında yer aldı.

Kurban bayramı günlerinde doruğuna ulaşan direniş, bayramın son günü cezaevi önünde toplanan tutuklu ailelerinin korkusuzca çıkışları ve sonuç alınmaması üstüne Sıkıyönetim Komutanlığı'na kadar yürüyüş gecemeleri birden tutuklular yönünde gelişmeye başladı. Komünitalk tutuklu aileleri içinden seçilen temsilcilerin direnişletti tutuklularla görüşmelerine izin vermek zorunda kaldı.

Gazetemizin yurda girmesi yasaklandı

Türkiye Postası'nı yurda girisi ve dağıtımını 12 Eylül'den Bakanlar Kurulu'nun bir kararıyla yasaklandı. Resmi Gazete'nin 17 Eylül'ünü sayı-

2800 dolayındaki tutukludan 2190'nın katıldığı direnişin sona erdiği günün ertesinde duruşması için mahkeme önüne çıkarılan KCK davası sanıklarından Edip Galin, direnişle ilgili dişarıya mesaj ulaş-tırma amacını da içeren bir konuşma yaptı. Galin konuşmasında özetle şöyle dedi:

"Komutanlık ölüm orucuna girmenize vü açan istemlerimizi kabul etti. Ancak biz cunta'ya, onun komutanlarına, cezaevi idaresine güvenmiyoruz. Buna rağmen direnişimiz hedefine ulaştığı için ölüm orucuna ve eyleme son veriyoruz. Böyle yap-yoruz, çünkü biz kendimize, sadece kendimize güveniyoruz. Eğer bize verilen sözlerin cayılması yeniden direniş geçeriz. Bugün istemlerimiz kabul edildiği Sıkıyönetim Komutanlığı'nın bizim kararlılığımızı farketmesindenir."

Kurban bayramının son günü görüş için cezaevine gelen ve sayıları 2 bine yaklaşan tutuklu aileleri kendilerine gö-rüş izni verileceğini görünce direnişler. Cezaevi yönetimiyle uzun süren tartışmalar, bir sonuç alınmayınca da 2 bin tutuklu ailesi Dişarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı önünde yürüyüş yaptı. Yaklaşık 3,5 kilometrelik yolu dağıl-madan geçen tutuklu aileleri, sonunda Sıkıyönetim Komutanlığı temsilcilerine görüşme isteklerini kabul ettiler. Direniş ve aralarında seçtikleri bir temsil-ciler kurulu tutukluların ziyaret etti. Tüm tutukluların son derece bitkin ve hasta olduklarını ancak direnişin kararlı olduk-larını gören temsilciler gözlemlerini dişarıya bekleyen ailelere de aktardılar.

28 Eylül'ünde de komutanlığın istekle-ri kabul etmesi üzerine ölüm orucu eyle-mi sona erdi.

Dişarbakır eyleminin büyük ölçüde başarıyla sonuçlanması bir kazanım olarak de-ğerlendiriliyor. Bir arada başarıların nasi-ede, eylebiçerilerin ilişkin yollarında da önem taşıyor. Tutuklular ve gerek yurt

nın ölüm orucuna etkin olarak katıldığı bildiriliyor.

- Direniş, İstanbul'daki açlık grevinin tersine halka ve tutuklu ailelerine duyuru-labildi. Yaklaşan seçimler dolayısıyla görecek bir hareketlilik eğilimi içinde olan halkın da kendisine ulaşan haberlerle tepki olumu ve atak oldu.

- Avrupa kamuoyunu etkilemeye yö-nelik eylemler de başında önemli pay

sahibi oldu. Yurt dışına cunta seflerine ve Dişarbakır Sıkıyönetimi'ne yağan protesto mesajları ve uyarılar cunta seflerini ve cellatlarını geri adama zorladı.

- En önemlisi de, tüm tutuklular son derece karışıldılar ve bunu cezaevi yön-etimine hissettirmeyi başardılar. Keza eylem sırasında dar grupçukluk, liderlik "hava" ve güdülmemesi de çok önemli ve olumlu bir etkeni.

AYDIN ENGİN Tirmiş

Rota ve Pusula

Batı Avrupa'da 2 milyon Türkiyeli emekçi... Yer yer kördüğüm dönmüş bir sorunlar yumağı. Kimisi kangren olmuş deriler demeti... 2 milyon emekçiye önderlik etme görevini omuzlamış, onların siyasal, ekonomik, demokratik çıkarlarını korumak, yönlendirmek için çaba göstermeye hazır ve mecbur kadrolar...

Batı Avrupa'daki koca kitlelerin hareketlendirilmesinde, örgütlenmesinde somut zorluklar, elle tutulur hale gelmiş sıkıntılar var. Ağlarmaz olmayan. Ama ağılarmaz da olmayan zorluklar, sıkıntılar...

Zorluğu da, sıkıntıyı da, tikanıklığı da kışkırtma, daha bilimsel söylersek "sübjektif faktörler" açıklamak hem yanlış, hem boş çaba. Öyleyse yaygın bir deyimle "kavranacak ana halka'yı" saplamamız gerek. Yani rotayı saptamamız...

"Rota" adı üstünde öldükçe yo-

Bu böyle belirlenmedikçe örneğin "Biz Alman ve Türkiye işçi sınıfının parçasıyız" belgisi havada kalır.

Peki ama bu, böyle belirlenince ne olur?

Bir kere iyi olur. Sonra bilime uygun olur. Ve daha çelikçilek rotayı belirlir. (Yazının başlarında, rotanın, izlenekçiler yolu, uğranacak imenlar, ana en önemlisi varılacak hedefi gösterdiğini söyledikimizi hatırlatalım).

Avrupa'daki kılmilyonluk Türkiyeli işçi kitleleri içinde savaşan kadrolar, onların siyasal, ekonomik, demokratik çıkarlarını savunma, bu amaçla onları örgütlemek ve eyleme geçirmekle yükümlü kadrolar, karmakş (kanskış değil: Karmakş) bir rotada vü alırken "Pusulanın ucu nereye gösteriyor?" sorusuna, kanımızca yukarıdaki saptamalara hakarak kolayca ve ritüel bir vanit

İşgal eylemleri 1354 işçinin işsiz kalmasına rağmen gene de etkili bir uyan oldu

Tersane işgalleri bitti ama bu sanayi dalında bunalım sürüyor

Hamburg ve Bremen tersanelerindeki işgal eylemi sona erdi. Birlerce işçinin işin kaybetmesi tehlikesine karşı başlatılan işgal, Hamburg'da 8, Bremen'de ise 7 gün sürdü. Direniş Hamburg HDW ve Bremen AG-Weser patronlarının, işgalin bitmemesi halinde işçilerin üzerine polis saldırıcağın ve tümünü işten atacakları tehdidini savunması üzerine son verildi. Ardından Hamburg'da 1354 kişi işten çıkarıldı.

IG-Metall Sendikası işgalin bitimine ilişkin yayınladığı bildiride, bunun bir "başlangıç" olduğunu, işyerlerinin korunması için işçilerin başka direniş biçimlerine de geçeceklerini, savadın durmayacağını vurguladı. İşyeri sendika temsilcileri ve işçiler tekrar makinelerin başına dönmekten keşinlikle bir yenilgi olmadıklarını, aksine, bu eylemlerle işyerlerinin korunması için ve işten çıkarmalara karşı her yerde savadın verileceğinin işareti verdiklerini söylediler.

Nitekim direnişin başkanı olarak değerlendirilebilecek sonuçlardan birisi, hükümetin işçi temsilcilerine masaya oturması oldu. Arabuluculuk işini yürüten Hamburg Eylet Çalışma Yürücü Baart, HDW'ye bir öneriler paketi sundu. Pakette işgalin son bulması önküsü olarak getirildi ama, işten çıkarılacak işçilerin devlete ait işyerlerine alınacağı, tersanelerde meslek geliştirme eğitimini yapacağı, HDW'ye sipariş verilen 3 container gemisinden birinin Hamburg tersanesinde inşa edileceği gibi ödünler de yer aldı.

Ancak yukarıdaki noktalar birer kazanım olsalar da, tersanelerdeki işyerlerinin

korunması için çok daha köklü önlemler gerekiyor. Bu yılın Haziran ve Temmuz aylarında, geçen yılın aynı dönemine oranla, siparişlerde yüzde 39 gerileme olduğu, yine bu yılın sonuna kadar yalnız Hamburg ve Kiel'de 3400 kişinin işten çıkarılması planlandığı, bugün tersanelerde çalışanların sayısının 25 yıl öncesinin yalnız yarısı kadar olduğu, Hamburg'daki tersane sayısının 5'ten 2'ye düştüğü ve yıllardır tersanelerde fazla üretim krizi olduğu gibi veriler gözünüze alınıldığında Federal Almanya'nın kuzey kıyısında toplanmış gemi yapım sanayinin bir kaç yıl içinde tamamen yok olacağı sonucu ortaya çıkıyor.

Bu sanayinin ölmeye yüz tutmasının sorumluları, yani HDW, AG-Weser Bremen patronları ve hükümetler bugünkü durumu nasıl yaratırlar? 1950-1970 döneminde dünya ölçüsünde gemi ticareti son derece canlıydı, Federal Almanya'ya da sipariş üstüne sipariş geliyordu. Ancak 1973'deki petrol krizi ve son yıllarda dünya gemi ticaretinin eski canlılığını yitirmesiyle, siparişler büyük ölçüde Federal Almanya'nın elinden alınarak, işçi ücretlerinin düşük ve hükümetlerin bu sanayie yüksek sübvansiyonu esirgemediği Japonya ve Kore gibi ülkelere kaydı. HDW ve AG-Weser Bremen patronları, az zamanda çok kâr elde ettiler ama, gemi siparişlerinin azalacağını daha 1970'lerde gördükleri halde üretimi başka alanlara kaydıma önlemleri almadılar. Böyle yapılsaydı bugün işyerleri yok olmazdı.

Ancak böyle bir yapı değişikliği için tersane patronlarının para yatırması, hükümetin

metin parasal yardım yapması gerekiyor. Bu yapılmayınca da inşa edilmiş gemiler elde kaldı. İşçilere de ihtiyaç kalmadı ve yığılma olarak işten çıkarmalar başladı. Federal Ekonomi Bakanı Lambsdorff da "sipariş yokken sübvansiyona da gerek yok" diyerek kendini işin içinden sınlımsaydı.

Lambsdorff "temize çıktı", tersane patronları kârlarıyla dünyanın sayılı milyarderleri arasında girildi, tam işgalin sürdüğü günlerde de HDW'nin yönetici kademesinde çalışan memurların maaşlarına toplam 680 bin DM'lik zam yapıldı. İşçileri de toptan işten atıp bu kâr dönemi sayfasını kapatabilecekler mi? Tersane işçileri, işsizlik oranının çok yüksek olduğu bir dönemde buna izin vermemeye kararlılar. Ayrıca tersanelerde gemi ya-

pımına son verile de, toplumsal yarara dayalı olarak başka üretim alanlarına geçilebileceğini ve böylelikle de işyerlerinin korunabileceğini savunuyorlar. Tersane işçileri, Yeşiller ve IG-Metall Sendikası hazırladıkları raporlarda buna ilişkin öneriler getiriyorlar. Örneğin bugün talebin büyük olduğu çevre kirlenmesini önleyici yüzen tesisler, yüksek tonajlı gemi yapımı gibi... Ama Bonn'da 130 bin kişinin katıldığı yürüyüşün en önemli istemlerinden olan, tersanelerin demokratik kontrol altında devletleştirilmesi ve silahlanma bütçesinin yüzde 10 oranında, yani 7 milyar Mark kısılıp bu miktardan diğer fabrikaların yanısıra tersanelere de yatırımlar gerekli yapı değişikliğini yapmaları işyerlerinin en büyük güvencesi olarak kabul ediliyor.

Hamburg tersane işgaline Türkiye işçiler çokça katkı

130 bin çelik işçisi Bonn'da Hükümet'e karşı yürüdü

Federal Almanya'da 130 bin çelik işçisi başkent Bonn'da görkemli bir yürüyüş düzenleyerek Kohl hükümetinin istihdam politikasına karşı çıktı. Federal Hükümette yer alan partilerin seçim kampanyası sırasında işsizliğe son verecekleri yönündeki "vaatler" hatırlatıldı ve hükümetin şimdi "bunalıma giren" işyerlerini kapatma yoluna gittiği belirtildi.

Tutucu Alman gazetelerinin bile "Çelik işçileri Bonn'u sarstı" gibi başlıklarla vermek zorunda kalırlar eyleme Almanya'nın dört bir yanından 130 bin işçi 1300 otobüs ve 21 özel trenle geldiler. CDU ve CSU'nun hükümet etmekte tam anlamıyla "beceriksiz" olduklarını kanıtlandığını belirten işçi konuşmacılar gemi yapım ve çelik sanayinin devletleştirilmesini istedi. İşçiler ayrıca, yığılma işten çıkarmaların ve işyerlerinin kapatılmasının yasaklanmasını, çelik ve tersane bölgelerinde işyeri güvencesi ve silahlanma bütçesinin yüzde 10 oranında (7 milyar Mark tutuyor) kısılacak bu fonun yatırımlara yönlendirilmesini de savundular.

Dev boyutlu protesto eylemi "Sıcak Sonbahar eylemleri" ne çok kısa süre kala önemli bir işaret ve Federal Almanya'da hareketlenen sendikal eylemlerin bir üst aşamaya sıçraması biçiminde değerlendiriliyor.

Hükümet "düşmenin eşliğinden" döndü

Belçika'daki grev dalgası uzlaşmayla sona erdi

SENDİKACI GÖZÜYLE

Türkiyeli demokratların eylemleri Konsey'in Cunta'yı mahkum etme kararında önemli bir rol oynadı

Türkiyeli ilericiler Strasbourg'da Avrupa Konseyi önünde etkili bir eylem gerçekleştirdi

Avrupa'daki Türkiyeli göçmen işçilerin, çeşitli demokratik kısıp ve örgütlerin Türkiye'deki bazı kuruluşların yurtdışında politik göçmen olarak bulunan temsilcilerinin dayanışma hareketi, Avrupa Konseyi'nin cuntayı mahkum etmesinde önemli bir rol oynadı. Türkiyeli ve Türkiye Kürdistanı'na ait çeşitli kuruluşların eylem ve güç birliği çerçevesinde giriştikleri etkinlikler, Avrupa kamuoyu ve Avrupa Konseyi üyeleri üzerinde etkili oldu ve cuntaya karşı tavır denemesinde temel faktörlerden birisini oluşturdu.

Fransa'nın Strasbourg kentinde bulunan Avrupa Konseyi Basın Salonu'na 26 Eylül günü saat 18'de, Avrupa Konseyi Başkanı Yardımcısı Danimarka Sosyal Demokrat milletvekili Lasse-Budtz başkanlığında Türkiyeli çeşitli demokratik örgütlerin sorumlularının katıldığı bir basın toplantısı yapıldı. Bu toplantıya daha önce parlamentolere ortak bir mektup gönderen 32 örgüt sorumlusu adına Feridun Aksin, Mehmet Boz, Ahmet Eril, Mehmet Karaca, Beria Onur ve Ahmet Muhtar Sökücü katıldılar.

İhraç istemi

İlgili 32 örgütün temsilcisi olan politik siyasetçiler tarafından imzalanmış ortak basın açıklamasında ve Avrupa Konseyi üyelerine gönderilen mektupta, Türkiye'deki tutukluların, verilen ölüm cezalarından, işkence ve terörden, halen sürmekte olan davalardan, memleketteki yeni gelişmelerden söz edildikten sonra, "artık açık faşist bir iktidar olan bu rejimin, Avrupa Konseyi ilkerleriyle hiçbir bağ kalmadığı" belirtilerek, Türkiye'nin Konsey'den çıkartılması istendi.

Konsey'e bulunan bölge ve çeşitli uluslardan gazetelerinin, uluslararası tüm büyük basın ajanslarının katıldığı basın toplantısında, cuntanın çıkardığı yeni yasalar, sendikalar, toplu sözleşme, DGM,

söyledi ve "üç partinin başkanlarından birisinin cuntanın içinde bir general, diğerinin cuntanın Başbakan Yardımcısı ve diğerlerinin de, Başbakan'ın danışmanı bir emekli subay olduğunu" söyledi.

Demokratik eylem birliği

Öte yandan, Türkiyeli 8 örgüt TSİP, FİTAP, FİDEF, İSTİB, Kürt Halkevleri, Strasbourg İşçi Derneği ve MITİB temsilcileri, Avrupa Konseyi üyelerine birer mektupla birlikte Türkiye'deki gelişmeleri gösteren bir dosya sundular ve bu rejimin artık Avrupa Konseyi ilkerleriyle hiçbir ilişkisi kalmadığını söyleyerek Türkiye'nin Konsey'den çıkartılmasını isteditiler.

Ayrıca, 29 Eylül Perşembe günü Avrupa Konseyi Türkiye konusunu görüşürken, Konsey binasının önünde Strasbourg'taki Türkiyeli ve Türkiye Kürdistanı'na ait örgütlerin ortaklaşa gerçekleştirdikleri gösteriye 600 kişinin üzerinde

katılım oldu. Toplantı boyunca, gösterilerini sürdüren Strasbourg Türkiyeli İşçiler Derneği (STİD), Strasbourg Devrimci İşçi, Birlik Yolu, Gerçek, Serxwabin, Partizan, CGT ve C.F.D.T'li göstericiler ve Türkiye halkıyla dayanışma gösteren birçok Avrupalı parlamenter, Konsey binasının dışına çıkarak göstericileri selamladılar.

Konsey önündeki miting, Strasbourg şehir merkezine kadar yapılan ve bir yü-

rüyüş ve bilgilendirme gecesiyle son buldu. Gecede yapılan konuşmaların yanı sıra, Strasbourg Üniversitesi Türkiye Etüdleri Enstitüsü profesörlerinden Server Tanilli'nin geceye gönderdiği mesaj okundu. Server Tanilli, büyük bir coşkuyla ayakta alkışlanan mesajında, "Faşizm ülkemizde halkımızın ekmeğini yağmalar ve yağmalatırken, her türlü özgürlükleri çığneyip, ilkeyi bir hapisaneyeye, bir zindana çevirip, gencine aydınları kustururken, Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki jandarmahına soyunup ilkeyi ateş etmek için beklerken, bir yandan da kurumlaşma çabalarını sürdürmektedir" diyerek, özet olarak şunları söyledi:

"Her yeniyla insana tiksinti veren, bu rejimi yıkmak gerekiyor. Ancak, bu gereği duymak başka birşey, onu gerçekleştirmek başka şeydir. Tarihsel bir gerçeklik ki, faşizm, kendi kendine yıkılmaz; onu ilericiler demokrat ve devrimci güçler yıkar. Bizde de öyle olacaktır. Faşizme karşı mücadeleden, kuralı şudur: Tüm ilericiler, demokrat ve devrimci güçlerin tek bir umut halinde, omuz omuza bir savaş cephesi kurması..."

Gece yapılan toplantı bir "bilgilendirme gecesi" olarak tanımlanmıştı. Ancak gün boyu sürdürülen eylemlerin etkili olusundan dolayı bir öğlene ve bayram toplantısına döndüğü. Gecede Tanilli'nin mesajının yanı sıra çeşitli konuşmalar yapıldı ve kültürel etkinlikler de sergilendi. Gündüz öğlene katılan kişi ve grupların büyük çoğunluğu gece toplantısına da katıldılar.

...ve etikleri

Strasbourg'da gerçekleştirilen bu etkili eylem öncelikle oldukça yaygın bir eylem birliğinin gerçekleştirilmesi olması açısından anlam taşıyor. Öte yandan Strasbourg'daki siyasal gözlemlerinde

Frankfurt'ta "Zimmermann usulü kuzu çevirme"li kurban sofrası

Geçtiğimiz Kurban Bayramında Frankfurt'ta ilginç bir bayram yemeği düzenlendi. Frankfurt'ta Eckenheimer Landstraße üstündeki Türk Danış binasında düzenlenen bayram sofrasında baş yemek olarak "Banyo küvetinde kuzu çevirme" yazan, Stern dergisinin ünlü röportajı yazan, ilericiler gazeteci Gerhard Kromschöder'in de katıldığı bayram yemeğini, gazeteciminden daha önceki sayılarında etkinliklerini tanıttığını Nordend-Bornheim Nachbarschaftkreis adı komşuluk girişimi düzenledi. Çok sayıda Türkiyeli ve Alman'ın katıldığı yemek, aynı zamanda Federal İşçiler Bakanı Zimmermann'ın "Hukukuk"u "yabancılar politikasını ustaca taşıyan bir eylem niteliği taşıdı.

Yabancı danışmanların sık sık "Türkler banyo küvetinde kuzu çevirme" diyorlarmış, diyorlarmış, "biçimindeki temelsiz suçlamalarına karşı, "zedek" bir alay niteliği taşıyan yemekte kesilen bir kuzu gerçek bir banyo küveti içine yakılan kömür ateşinde nar gibi kızartıldı. Bunun yanı sıra Alman ve Türklerin kendi hazırladıkları yemek, tatlı ve salatalar da bayram sofrasına zenginleştirildi.

Yemeğin en ilginç yanlarından biri de hiç kuşkusuz Gerhard Kromschöder tarafından düzenlenen yemek listesi idi. Özenle bir yemek davetiyesi içine yakılan kömür ateşinde, kurban sofrasının baş yemeği olan kuzu çevirme, "Zimmermann usulü kuzu

Türkiyeli ilericilerin yürüyüşü karşıları Avrupa Konseyi binası önünde

salat, sendikalar, toplu sözleşme, DGM, sürgün, siyasi partiler ve seçim yasaları hakkında bilgi verildi ve tutuk evlerinin koşulları, işkenceler ve ölümler konusunda açıklamalar yapılarak, "Türkiye'nin yol ağzında olmadığ ve bu uygulamaların faşist bir rejimi kurulumak olduğu" belirtildi. "Avrupa Konseyi kendi statüsüyle tutarlı kalacaksa, Türkiye'nin üyelikli devam ettirilmelidir" denildi.

Seçimler demokratik mi?

Bir gazetecinin "6 Kasım seçimlerinin demokratik olup olmayacağı" biçimindeki bir sorusuna yanıtlayan Mehmet Karaca, bu seçimlerin demokratiklikle bir ilişkisi olmayacağını belirttikten sonra, "cuntanın ancak kendi kurdurduğu partilerin seçimlere girmesine izin verildiğini"

Göstericiler boyunlarına asılan pankartlarla cuntayı teşhir ediyor

Avukat Metin Özdemir'in sığınma istemi "hukuk dışı" bir gerekçeyle reddedildi

Federal Hükümet sığınmacılara düşmanlıkta kararlı

Cemal Kemal Altun'un ölümünden sonra Federal Hükümetin sığınmacılar politikasına ilişkin tartışmalar yoğunlaşarak sürüyor. Özellikle Birleşmiş Milletler Göçmen Komisyonu'nun, Altun'un ölümü üzerine hazırladığı konuyla ilişkin rapor tartışmanın boyutlarını genişletti. Raporda, Federal Hükümetin sığınmacılara karşı tutumu şiddetle yitirdi.

Raporda, sığınmacıların barınma, beslenme ve maddi durumlarının son derece kötü olduğu anlatılarak şöyle denildi: "...Ruhi bunalmış içinde bulunan milletçiler arasında intihara teşebbüs edenlerin sayısı gittikçe yükseliyor. Milletçilerin depresyon içinde olmaları gelecekteki haklarında güvenli duyumaları, uzun süre çalışamamaları, izole edilmiş olmaları ve çaresizlik içinde düşmeleri, onların huzursuzluklarını daha da artırıyor...Milletçilere Almanca öğretilmemesi, çalışmaların yasaklanması ve halkın yabancıları karşı düşmanlık besledikleri bölgelere yerleştirilmeleri, yabancıların daha da izole edilmelerine neden oluyor. İlgili dairelerin isteği de bu zaten..."

Raporun hazırlanmasından sonra Federal İçişleri Bakanı Zimmermann'la bir görüşme yapmak isteyen Komisyon Başkanı Hartling'in bu istemini Zimmermann reddetti. "Önce rapor değiştirilsin, ondan sonra görüşürüm" dedi. Zimmer-

mann'ın bu tutumu SPD, FDP ve Yeşiller'den, hatta kendi partisinin kimi milletvekilleri tarafından sert bir biçimde eleştirilince Başbakan Kohl, Hartling'le kendisinin görüşeceğini söylemek zorunda kaldı.

Öte yandan Federal hükümetin sığınma başvurusunda bulunmuş kişileri Türkiye'ye iade etme işleminde karşı protestolar da artıyor. Son olarak bir çok demokrat kişi ve örgütün bu yöndeki ey-

AVUKAT METİN ÖZDEMİR
Bir hukukçuya "hukuk dışı" tedbir gerekçesi

lemeleri sonucu Federal hükümet bir iade işleminde vazgeçmek zorunda kaldı. 1976 yılından beri Federal Almanya'da olup sığınma başvurusunda bulunmuş Zeynel Ayındad, 20 aydır Düsseldorf'daki iade tutekine bulunmaktaydı. Federal hükümet bu yıl içinde üç kez Türkiye'ye başvurarak, iade edilebilmesi için Ayındad hakkında ölüm cezası verilmeceği konusunda güvence istemişti. Ancak Türkiye'den hiç yanıt gelmeyip, parlamentoda iade ve dışımda da protestolar artarak hükümet, Ayındad'ı serbest bırakmak zorunda kaldı. Hükümet sözcüsünün konuyla ilişkin yaptığı basın toplantısında, yine de, sığınma başvurusunda bulunmuş kişilerin iadelerinin durdurulacağı konusunda bir açıklama verilmemişti. Ayındad serbest bırakıldı ayındad açıkta grevinin 22. gününde bulunuyordu.

Bir olumsuzluk

Federal hükümetin insanlık dışı sığınmacılar politikasına ilişkin son örnek, Batı Berlin'de sığınma isteyen Avukat Metin Özdemir ile ilgili. Gülmüşane'de CHP'nin sorumlu yöneticilerinden biri olan ve ilerilerinden savunmaları üstlenmiş Özdemir, bulunduğu Kelkit ilçesinde MHP'iler tarafından kurşunlanmıştır. Güvenlik kaynaklarından öğrendiğine göre, kendisine bu komplö Gülmüşane

Strasbourg'daki siyasal göçmenlerin de katıldığı bir gösteri sırasında görevli Konsey'de sözkonusu kararın çıkmasında Türkiye'li ilerici ve demokratların bu eylemi gerçekleştiren önemli bir rol oynadı. Bu yönüyle de iyi düzenlenmiş ve zamanlaması iyi yapılmış bir dayanışma eyleminin sonucu alıcı olabildiğinin bir kanıtı oldu.

Cunta'nın uluslararası siyasal arenada yalıtılması yönünde önemli bir aşama oluşturan Avrupa Konseyi kararıyla konunun kapanmadığı ortada. Ocak ayında Konsey'in yeniden gündemine gelecek olan Türkiye'nin, özellikle Demirel'in zorunlu ikametinin sona ermesinden sonra öncecek pazarlıkları, Batı Avrupa'ya gericiği içinde gene "resmen müteber" ülke durumuna geçmesi olasılığı var.

Vali, Emniyet Müdürü ve Savcısı tarafından düzenlenmişti. Can güvenliği kalmadığından 12 Eylül'ün hemen ardından Batı Berlin'e gelen Özdemir, sığınma başvurusunda bulunmuş. Uzun bir süre sürünmede bırakılan işlemlerden sonra, geçtiğimiz hafta başvurusu reddedildi. Yanıtta Federal hükümetin cunta ile sürdürdüğü "insan alverişi"ne güzel bir kanıt olarak şöyle deniyor: "Bir politikacı olarak böyle saldırılar zaten göze almanız gerekirdi...Buğün 12 Eylül yönetimi FDP'ileri tutuklamaktadır, e yüzden de ülkemizde can güvenliğiniz tehlike altında değildir..."

Bir kazanım daha

Öte yandan Kuzey Ren Westfalya Eyaleti İçişleri Bakanı SPD'li Schnoor, sığınma başvurusu kabul edilmeyen 12 kişinin iadesinin durdurulmasını ve durumlarının mahkemeye tekrar gözden geçirilmesini istedi. Bilindiği gibi Schnoor, Altun'un ölümünden kısa bir süre önce sığınma isteği reddedilen bir kişinin iade edilmeden önce ülkesinde işkenceye uğrayıp uğramayacağı konusunda Zimmermann'a güvence vermedikçe, iade işleminin uygulanmayacağı kararını vermişti. Federal hükümet bu karardan ve sığınma yasasının değiştirilmesini istemesinden dolayı Schnoor'u şiddetle eleştiriyor.

MENÜ

Zimmermann usulü koyun çevirme

Alman kanlı, kahverengi saçlı, ceviz biçim kızırtısı, Almanların göğün bildiği bir kuytve kesilen koyundan kuvette hazırlanmış.

Bonn Rezalet Çorbası

Zimmermann'a borçlu olduğumuz hükümetin çorbası. Hepimiz içmek zorundayız.

Entegrasyon Salatası

Ne olduğu belirsiz Alman derebeyi sebzesi karışımı, her çeşit banyo yağlarıyla, Nasil hazmedeceğimiz kimsenin bilmediği bir karışım.

Dönüş Ekmeği

Hemen tesir eden, sağ döndürün kampanya mayasıyla.

Günahsız Kuzu Şiş

Ağız tadını bilenler için hazmetmesi güç, iyi niyetli FDP'ilerin boğazına takılır, zira bize dost olan bu kişiler Bavarya mutfağının yemeklerini tuzlamasın sevmeyiz. Engelhard metoduyla çok ince, ama Zimmermann lezzetleyle siyah kızartılmış.

Baklava

İnce hamur yapılarılarıyla, anayasanın atları sayılarından hazırlanmış, ayaklarla iyice çiğnenmiş.

Üç Çakıl Taşı

A sınıfı, Nürnberg İş Bulma Kurumundan taze gönderilmiş, Alman ve yabancı işçilere haftalık tayı olarak kullanılır. Bir kaç kez yalandığı derin bir lezzet, uzun süre tokluk duygusu tadarsınız.

heykel ise nötrübilir, değil yapım yapılmış heykelle bakmak bile neredeyse tövbesi kabul' olmayan katmerli günahların başında gelmesin. Bugünkü ayıpların örtmehe istediklerinden olsa gerek, Türkiye'deki kimi burjuva ideologları, bizde resim-heykel geliştiğini oldugunu ısrarla ileri sürerler. Oysa sanat tarihimize biraz karsıyordumuzda bu iki geliştiğini (resim ve heykelin) olmadığının görürler.

– *Peki minyatürler?*

– Buraya getireceğim söz. Minyatürler bizde resim geliştiğini oldugunu göstermeye, kanıtlamaya yetmez. Bir yanlış anlaşılma meydana veremeli için hermen şunu da söyleyeyim: *Leoni'nin, Buharî'nin, Nakkaş Osman'ın, Matraka Nasa'nın* o saygıdeğer ellerinden çıkan pırl pırl sanatlar, çimen yeşilleri, cam göbeği mavileri, kendi anlayışları içindeki kompozisyonlarını ben de çok severim. Ama bu sanatın yapıldığı çağda *Leonardo*'ların, *Michelangelo*'ları, *Rafael*'lerin, *Tiziano*, *Rembrandt* gibi büyük ustaların evrensel yapıtlarını gözönüne getirdiğimizde Doğu-Islam sanatında figürlerin, doğanın nasıl biçim değiştirdiğini daha iyi anlayabiliriz. Batı sanatçıların yaptığı yaşımin bir parçasıdır. Konuları nereden almışmış olursa olsun, anatomisi, ışık-gölge ve perspektif ile plastik sanatların kendi sorunları içindeki entelektüel çabaları apaçık belirmektedir. Minyatürler ise doğanın, insanın deformasyonu ile beraber, gerçekten, gerçek yaşamdan kaçış, uzaklaşıştır. Minyatür sanatçısı bunu bile bile, bilince yapıyordu. Yaptığı nesnenin doğaya, insana benzememesini istiyordu. Yaptıkları doğaya, insana benzerse ona öte dünyadan can verememe korkusu, Doğu-Islam sanatçısının böyle bir deformasyona yöneltiyordu. Doğaldır ki bu yaklaşımın sanatla olumlu ve olumsuz etkileri var. Zaten hiçbir şey, hiçbir olay tek yüzüyle incelenemez. Minyatür sanatçısının bu endişesi bugünkü çağdaş sanatta doğanın yorumlanma biçimiyle bir benzerlik gösteriyor, bu iki ayrı düşünce arasında ki karşıtların diyalektiğinden doğmaktadır. Daha açık bir deyişle *Matisse'de* gördüğümüz stilizasyonu *Nakkaş Osman'da* gördüğümüz stilizasyon aynı düşünceden kaynaklanan sonuçlar değil.

– *Neden?*

– Resim ile heykelin, müzik ile şiirin yaşımin bir parçası olması ne demek? Biliyoruz ki, Doğu-Islam anlayışında resim, heykel, bir de müzik camiyi gizmez. "İlahi ya ya?" diyecekmiş. Hayır, estrümanlı müzik gizmez camiyi. Kiliseye ise resim de, heykel de, müzik de girer. Neyi mi gös-

nat tarihine ne başta başına bir olay, bir fenomen'dir). *Rubens*, *Rembrandt*, *Vernier*, *Franz Hals* gibi büyük ustaların yanında daha pek çok ressam vardır o çağda. Söylenmiş olduğu bu ülkedeki zenginlik- le palazlanan burjuvazi, parasını tablolarla yatırıyordu. *Rembrandt'a* bir portre yaptırabilmek için bu büyük ressamdan aylar öncesinden gün alması gerekiyordu. Öyle ki yalnız burjuva evlerinde değil, halk tabakalarının evlerinde, işyerlerinde, atelyelerinde, bakkal, kasap, berber gibi dükkanlarında bile orijinal tablolar bulunuyordu. Gelenek dediğimiz böyle olur. Osmanlı da Vinya ya kadar gelmiş. İki heykel, iki tablo ile dönmüş mü İstanbul'a? Louvre'daki heykellerin çoğu "mübarek İslam ümmetinin işine yaramayan taş parçaları" diye Osmanlı ülkesinden toplanmış. Mısır'da üç yüzyıl ögemenlik kurmuş da Mısır piramitlerinden haberi bile olmamış...

– *Günümüzde en çok tartışılan konulardan biri de "Devrimci Sanat" testi. Bu konuda sen ne düşünüyorsun?*

– Önce şunu söyleyeyim: İyi sanat her zaman devrimcidir, ama devrimcilik iddiasında olan her sanat her zaman iyi olmayabilir. Bugün aksi başında hiç bir devrimci insan *Rafael'i*, *Leonardo'yu*, *Michelangelo'yu* İsa, Meryem resmi yaptı diye kinayamaz. Müzeler madonna, ikona resimleriyle doluyorsa bugün o çağın yansıma biçimini daha iyi görebiliyoruz demektir. Bugün de *Guernica* ile *Kore Sokakları* tablolarında çağdaş bir yorumla günümüzdeki sınıf savaşımının yansıma biçimini görüyoruz. Ama bu iki tablo figürler de, kompozisyon da hiç alışagadığımız tarzda değil. *Picasso'nun*, *Braque'nin*, *Fernand Leger'in* yapıtları çağımızın sürekli devrim içinde olan olayları, nesneleri, doğayı gözlemleyici bir gözle ve entelektüel bir çabaya yorumlayı tualle yansıtmıslardır. Devrimci sanatın önceden belirlenmiş, kesin sınırlarla dondurulmuş kalıpla konuşur. Tam tersine devrimci sanat sürekli bir akış içinde olan yaşımin, her noktasını, her yönünü yakalamaya çalışır. Hane-i Yeter'in dediği gibi "bir yanda yürüyen insanların resmini yaparken öte yandan öpüşen çiftlerin, seven insanların resmini" de yapabilir devrimci sanatçı. Atelyesinde öğleye kadar çiçek resmi yaparken, öğleden sonra pekala çıplak resmi yapar, ertesi gün peyzaj, başka bir gün natüromort boyar. Yaşam da, insan da, dünya da çok yönlüdür, çok boyutludur. Günümüzde sanatçı yaratıcı heyecanı duymadan slogan edebiyatına kapılıp klişe sanat yapmaya kalkmamalı. Böyle bir tutumun sanatta da, işçi sınıfında da yararı değil zararı do-

ğadır" demiş olar. Böyleyse hızlı bir çağda, sanat da, bilim adamı da, çağdaş insan da olayların gerisinde kalmamalı, o evrensel dediğimiz boyutları ulaşmanın yollarını aramalıdır. Bin yıl aynı davula vurulmaz. Akan bir derede iki kez kayılmaz. Sanat ve mutlak evrensel boyutla mutlak ve kültür hareketi yaratılamaz. Bu boyutlara erişemeyen, bölgesel ve yöresel hareketler bir kültür hareketi bir *getto kültürü* ya da daha ilerisi folklor olmaktan öteye gidemez.

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Bizim burjuvazinin bir kültürü var mıdır sence?*

– *Hangi ressamları seversin?*

– *İyi ressamların hepsini severim. Bir reproduksiyona saatlerce bakıyorum olur. Mutlaka isim vermey gerekirse eski ustaların *Rafael*, *Rembrandt*, bir de *Vernier*. Çağdaş ustaların *Picasso*, *Matisse*, *Fernand Leger*.*

– *Yaşayanlardan?*

– *Willi Sitt'e* bir *Werner Tübke*. Bir de *Renato Guttuso*.

– *Kuş güzel söyleyiş için çok çok teşekkürler Karahasan.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

– *Ben de teşekkür ederim.*

nuç vereni pek az. Bekli de olduk.

Frankfurt'ta Ülkü Gürkin, Klaus Laqueur ve Petra Szabewski'den oluşan üç kişilik bir araştırma grubu sorunun üstüne cesura gitti. Yaklaşık iki yıl boyunca yukarıda tanımladığımız koşullardaki Türkiye'deki kadınlara birlikte bir çalışma yürüttüler. Çalışmanın sonuçlarını "Aus Erfahrung lernen" (Deneyimlerden Öğrenmek) başlığı altında bir kitapta topladılar. Grubun iki yıllık araştırma ve çalışmalarının bir ürünü olan kitap, zengin ve kanıma çok önemli bir deney birikimini okurlara aktarmakta. Yabancı kadınlara Almanca öğretimi konusunda bir çalışma örgütlemek girişiminde bulunan tüm çalışma gruplarına, derneklerle ve kurumlarla kesinlikle göz önünde tutulması gereken bilimsel saptamalar başarılı bir sistematiğe sınımlıdır.

160 sayfalık kitap ayrıca Coşkun Demirok'un çok başarılı desen ve karikatürleriyle desteklenmiş. Alt başlığında "Handbuch für den Deutschunterricht mit türkischen Frauen" (Türk kadınlarıyla Almanca ders kitabı bir el kitabı) olarak tanımlanan kitap belli başlı dört bölüme oluşuyor. Birinci bölümde Türkiye'den göç olgusu ele alınıyor. Kadınların Türkiye'deki durumunu ele alandığı ikinci bölümde ayrıntılı bir analiz yapılmakta. Kadınların hukuksal konumu, okul eğitimi, Türkiye'de köy, kent ve geçeköndürlerdeki günlük yaşam, kadın örgütleri ve kadınların örgütlenmesi, İslam dininde kadınların rolü, evlilik ve boşanma koşulları tek tek ele alınıyor.

Almanya'daki Türkiye'den kadınların durumunu ele alandığı üçüncü bölümü kitabın ağırbaşlı oluşturan son bölüm izliyor. Bu bölümde Türkiye'deki kadınların eğitiminde karşılaşılan zorluklar, öğretmenlerin açmazları ve çıkmazları, başarılı bir dil eğitiminde ve öğretiminde kullanılacak gerekli kural, yöntem ve teknikler bu bölümde sergileniyor. Bu yönüyle kitap Almanca öğretimi ile ilgili tüm kişi, kurum ve örgütler için vazgeçilmez bir "kaynak kitap" değerinde.

Karahasan, Nazım Hikmet üstüne bir tablosunda çalışırken

Karahasan'ın bir yağlıboya çalışması: Essen-Kettwig'den bir görünüm

USTAV

Reagan'ın yeni silahsızlanma önerileri SSCB'yi tek yönlü silahsızlandırmaya yönelik

26 Eylül günü Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda Cenevre'deki silahsızlanma görüşmelerine yönelik yeni bazı öneriler getiren Reagan, yine aynı günlerde beklenmedik bir program değişikliği yapan "Amerika'nın Sesi" Radyosu'ndan özellikle Sovyet halkına seslenen bir konuşma yaptı. Konuşmasında ABD halkının daha çok iletişim ve işbirliği istediğini söyleyerek Sovyetler Birliği'nden Cenevre'de iyi niyet göstermesini talep etti.

İki yıldır Cenevre silahsızlanma görüşmelerinde Sovyetler Birliği'nin yaptığı tüm olumlu önerileri ger çeviren, bir süreden beri de Güney Kore uçagının düşürülmesi olayını Avrupa barış hareketini etkilemek amacıyla kullanan ve bu arada Sovyetler Birliği ile ilişkilerini geliştirip Reagan yönetiminin, bunların ardından koyduğu bu tavrı, gerçekte bir uzlaşma isteğinden doğmayıp, dünya kamuoyunu etkilemeye yönelik bir propaganda kampanyası olarak değerlendirildi.

Kaldı ki Reagan'ın esnek tavır göstermeye hazır olduklarını söylemesine karşın yeni önerilerinde eşitlik ve eşit güvenlik temeline hiçbir şey yer almıyor. Reagan'ın yeni teklifleri esas olarak Sovyetler Birliği'nin SS-20 roketlerini azaltmasına yönelik olup, Fransız ve İngiliz roketlerinin görüşmelerde hesaba katılmasına yönünde tavrı da sürüyor. Oysa görüşmelerde temel anlaşmazlık noktalarından biri olan bu konu, bir süreden beri Avrupa'da çeşitli politik çevrelerde değerlendiriliyor. Federal Almanya'da Sosyal Demokratlar ve Yeşiller Fransız ve İngiliz roketlerinin çok sayılması gerektiğini belirtiyorlar. Hollanda parlamentosunun da bu konuda benzer bir tavrı olduğu bildiriliyor. Geçtiğimiz günlerde İtalya Başbakanı, "Bu silahlar

İki yıldır Cenevre silahsızlanma görüşmelerinde hiç bir olumlu öneri yapmayan ve yapılan önerileri de ciddiye almayan Reagan, Sovyetler Birliği'nden Cenevre'de iyi niyet talep etti!

Avrupa'da çeşitli politik çevreler Cenevre'de Fransız ve İngiliz roketlerinin de dikkate alınması için harekete geçilmesini istiyorlar

Andropov'un SPD'nin mektubuna verdiği yanıt Cenevre'de son sözün henüz söylenmediği konusunda barışsever çevrelerde umut doğurdu

Reagan'ın yeni önerilerinin ayrıntıları henüz ortaya çıkmamakla birlikte esas olarak iki noktada toplanıyor. Bunlardan biri ABD'nin nükleer bombardıman uçaklarının bir kısmının da görüşmelerde dahil edilebileceği. Ancak Reagan yine Fransız ve İngiliz roketlerinin hesaba katılmasına ve ABD'nin savaş gemilerinde ki avcı uçaklarının dikkate alınmasına karşı çıkıyor. İkinci öneri ise Sovyetler Birliği'nin SS-20'lerinin önemli bir kısmını imha etmesi halinde ABD'nin de Pershing-2 roketlerinin bir kısmını yerleştirmekten vazgeçebileceği. Reagan, SS-20'ler konusunda "bölgesel sınırlama"lara gidilmesini önerirken, Sovyetler Birliği'nin Uzakdoğu'da Avrupa'dakinden daha fazla SS-20 roketi bulundura-

Sovyetler Birliği'nin yanıtı

Reagan'ın yeni önerileri Sovyetler Birliği tarafından Avrupa'daki mütefikipleri etkilemeye yönelik, şimdiye dek yaptığı önerilerden hiç de farklı olmayan bir çıkış olarak nitelendiriliyor. Eylül ayı sonunda yaptığı açıklamada Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı Andropov da Reagan'ın çıkışını zaman kazanmaya ve roketlerin yerleştirilmesini başlatmaya yönelik bir oyalamaya kampanyası olarak değerlendirdi.

SPD'nin mektubuna yanıt

Eylül ortalarında, Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Andropov, Federal Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nden bir grup milletvekili tarafından kendisine gönderilen roketler konusundaki mektuba yanıtladı. Andropov'un yanıtında, Cenevre görüşmelerinde başarı sağlanabilmesi için SS-20'lerin azaltılmasından yana olduklarını, hatta daha ileriye bile gidebileceklerini söylemesi, SPD, Yeşiller ve genel olarak barışseverler tarafından olumlu karşılandı. 20 Eylül'de Bonn'da Andropov'un yanıtı konusunda bir açıklama yapan SPD milletvekilleri L.Blunck ve G.Weisskirchen ile 23 Eylül'de Bonn'da bir açıklama yapan SPD parlamento fraksiyonu Başkanı Vogel, bu yanıtın Cenevre'de henüz son sözün söylenmediği konusunda umut verici olduğunu belirtti.

Türkiye Postası
15 GÜNLÜK GAZETE SAYI: 15 7 Ekim 1983

2. Dünya Savaşı bitiminde komünistler, sosyal-demokratlar, Hristiyan olan ve olmayanlar, Alman topraklarından yeni bir savaş daha çıkarması için mücadele etmeye birlikte yemin etmişlerdi

SED, DKP ve SEW'nin barış içinde yaşamak isteyen tüm Avrupa halklarına çağrısı

Roketli in yerleştirilmemesi için mümkün olan her şey yapılmalı

Almanya Sosyalist Birlik Partisi (SED), Alman Komünist Partisi (DKP) ve Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi (SEW) Eylül ayının 27'sinde işçi sınıfı partilerine, Sendikalara, gençlik örgütlerine ve Avrupa'da barış içinde yaşamak isteyen tüm insanlara ortak bir çağrı ile seslendirdi. Çağrıda, 2. Dünya Savaşı'nın bitiminde Hitler faşizminin yenilgiye uğramasından sonra komünistlerin, sosyal demokratlar, Hristiyanlar ve Hristiyan olmayanlarla birlikte, bir daha Alman topraklarından bir savaş çıkarması için her şeyi yapacakları konusunda etikleri yemini hatırlattılar. 30 yılı aşkın bir süreden komünistlerin bu uğurda çalıştıklarını ve mücadele ettiklerini belirttiler.

Bugünün koşullarında ise Federal Almanya'ya yerleştirilmesi planlanan yeni ABD füzelelerinin bunun tam tersi bir durumu ortaya çıkaracağını, Federal Almanya topraklarından bir savaşın çıkması olasılığını arttıracığını vurguladılar. Dünyada mevcut stratejik silah dengesini bozan bu silahların Sovyetler Birliği'ni ve sosyalist ülkeleri hedeflediğini bir kez daha yinellediler.

Ortak açıklamada partiler, tehlikenin büyüdüğü ve yaklaştığı koşullarda, yeni atom roketlerinin yerleştirilmesinin engellenmesi, Cenevre'de eşitlik ve eşit güvenliğin koşullarında bir anlaşmaya varılması, Avrupa'da atom silahlarından anndırılması alanlar oluşturulması için, her türlü diyaloga, politik görüşmelere, parlamento girişimlerine ve yinelsal protesto gösterilerine başvurulması çağrısında bulundular.

günlerde İtalya Başbakanı, "Bu silahlar ayda imiş gibi hareket edilemez" açıklamasını yaptı. Eylül ayı ortalarında da İngiliz liberallerinin lideri Steel, Thatcher'dan İngiliz Polaris roketlerinin Cenevre'de hesaba katılması için hareket geçme talebinde bulundu.

CDU'nun politikasına "hayır" dendi Federal Almanya'da Hessen ve Bremen seçimlerinde SPD ağır bastı

Eylül ayının 25'inde yapılan Bremen ve Hessen eyalet meclisi seçimlerinde Hristiyan Demokrat Parti (CDU) oy kaybına uğrarken, Sosyal Demokrat Parti (SPD)'nin oy oranı arttı. Sonuçlar SPD-

nin her iki eyalette de tek başına iktidara edileceğini gösteriyor. Seçim sonuçları, CDU'nun işsizliği önleme konusunda verdiği sözleri tutmayan, sosyal hakları geri alan, ABD atom roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesini destekleyen politikasını halkın onaylamadığını gösterdi.

Bremen eyaletinde zaten çoğunluğu ellerinde tutan Sosyal Demokratlar, oylarının yüzde iki oranında arttırılarak, CDU'nun oyları da yaklaşık aynı oranda düşüş gösterdi. Hür Demokrat Parti (FDP) ise yüzde 5 barajının altına düşerek mecliste temsil hakkını kaybetti.

Hessen'de ise parlamento daha geçtiğimiz Eylül içinde seçilmiş olup, oyların yüzde 45,6'sını alan CDU tek başına çoğunluğu sağlayamadığı gibi Hür Demokratlar'ın da meclise girememeleri, politik bunalıma yol açmıştı.

Bir önceki seçimlere kıyasla her iki eyalette seçimi sonuçları aşağıdaki tablolarda görülüyor.

HESSEN'DE			
	1983 (%)	1982 (%)	
SPD	46,2	42,8	
CDU	39,2	45,6	
FDP	7,6	3,1	
Yeriller	5,9	8,0	

BREMEN'DE			
	1983 (%)	1979 (%)	
SPD	51,4	49,4	
CDU	33,3	31,9	
FDP	4,6	10,8	
Yeriller	5,4	7	

Uruguay'da

Sekiz yıldır dünyanın en acı askeri rejimlerinden biri tarafından yönetilen Uruguay'ın başkenti Montevideo'da, Eylül sonuna doğru son yılları en büyük yığın gösterisi yapıldı. Yaklaşık 100 bin kişi "özgürlük, iş ve af" isteyerek General G. Alvarez yönetimini protesto etti. 1980'deki Anayasa oylamasında önselilen anayasanın halk tarafından reddedilmesi üzerine Alvarez, "demokrasiye geçiş süreci"ni yönlendirmekle görevlendirildi. Yönetimin bu yıl içinde anayasa reformunu gerçekleştirecek, 1984 yılında seçimlere gitmesi gerekiyor.

Kızgın Sonbahar'a Alman polisi de resimde görüldüğü gibi özel eşitilerle hazırlanıyor. Resimde görülen göstericilerin tümü de polis.

Eğitim gereği "barışsever rolüne girmişler. Bu hazırlıklar Federal hükümetin barış savaşçılarına karşı tutumunu açıklaıkla sergiliyor

Federal Almanya'da CDU'nun sahte barış kampanyası

CDU'ya göre roketlere karşı çıkmak yasalara karşı çıkmak demek

Federal Almanya'da barış girişimleri, sendikalar ve çeşitli meslek kuruluşları Ekim ayı içinde yapılacak olan barış gösterilerine yoğun bir şekilde hazırlanırken, CDU da NATO'nun roketler kararını bir "barış" kampanyası Kasım ayı sonuna kadar sürmesi planlanan bir "barış" kampanyası başlattı. CDU, kampanya süresinde "Birlikte Barış ve Özgürlük İçin" belgisi altında 10 bin kadar toplanma ve gösteri düzenlemeyi planlıyor.

CDU'nun bu kampanyadan bir beklentisi roketler konusunda kendi seçmenlerini etkilemek. Bilindiği gibi bir süre önce ZDF'nin hazırladığı bir soruşturmanın sonuçları, CDU seçmenlerinin yüzde 61,8'inin de Federal Almanya'ya roketlerin yerleştirilmesine karşı olduklarını göstermişti. Öte yandan CDU, barış hareketine karşı demagogik bir propaganda savaşını açarak, özellikle SPD'li çevreleri ve genel olarak savaş aleyhtarı kişileri bu hareketten uzaklaştırmayı planlıyor.

"Nükleer silahlar barışı korumamın araçlarıdır"

CDU bir yandan sahte barış kampanyaları ile barış hareketini "komünist işi" olarak karalamaya çalışırken, öte yandan da gösterilere ve göstericilere karşı önlemlerini arttırıyor. Bonahükümeti tarafından bir süre önce onaylanmış olan gösteri yasasında da barış eylemlerine yönelik önlemler yer alıyor.

Barış eylemlerinin düzenleyicileri konusunda bilgiler İçişleri Bakanı Zimmermann'a bağlı özel bir daireye gidiyor. Gösterilere katılacak olanların yüzlerini boyamaları, başlarına koruyucu maskeler geçirmeleri vb. yasaklanıyor. Zimmermann bunları "pasif silahlar" olarak nitelendiriyor. Eğer bir gösterici polisten kendisini maske, eşarp gibi şeylerle gizlemiş ise bir yıla kadar hapis cezası verilebilecek, ya da para cezasına çarptırılacak. Polisin emrine uymayan göstericiler tutuklanacak.

Zehirli gaz kullanmayı planlıyor

Bundan da öte, Saar, Bayern, Schleswig-Holstein, Baden-Württemberg gibi CDU, CSU ve FDP tarafından yönetilen eyaletlerde polis, göstericilere karşı zehirli gaz kullanabilecek. Ayrıca Zimmermann polisin lastik kurşunları atan uzaktan kullanılabilecek silahlarla da donatılmasını istiyor.

"Nükleer silahlar barışı korumamın araçlarıdır" diyen CDU Genel Sekreteri H. Geissler'e göre Pershing ve Cruise roketlerini temeyenler yasalara aykırı hareket ediyorlar. Yapılan anketler halkın yüzde 75'inin roketleri istemediğini gösterdiğine göre Federal Almanya'da bugün halkın çoğunluğu Zimmermann'a göre suçlu durumdadır.

TÜRKİYE

Silahlanma yarışı kimin yararına, kimin zararına?... Silahlanma yarışı kimin yararına, kimin zararına?... Silahlanma

Silahlanma yarışını kimler körüklüyor, silahsızlanmayı kimler engelliyor?

**İŞTE
PENTAGON!**

● 2. Dünya savaşı'nın bitiminden bu yana, James Forrestal'dan C. Weinberger'e, ABD'nin tüm savunma bakanları, büyük silah tükellerinin yönetim kurullarından, bankalardan ve askerî araştırma merkezlerinden gelişmişlerdir.

Bugün dünyamızda geri kalmış ülkelerde 500 milyon kişi aç, bir milyar kişi yoksulluk koşullarında, 500 milyon kişi işsiz yaşıyor. Bu ülkelerde 800 milyon kişi işsiz yaşıyor. Bu ülkelerde 800 milyon kişi okuma-yazma bilmiyor, 200 milyon çocuk okula gidemiyor. Ve yine bu ülkelerde beslenme yetersizliği her gün 10 binlerce kişinin ölümüne yol açıyor. 1980 yılında Afrika, Asya ve Latin Amerika'da 55 milyon kişi açlıktan öldü. Bu sayı 2. Dünya savaşında yaşamalarını yitirenlerin sayısına eşittir.

Yalnız bu ülkelerde değil, kapitalizmin kalelerinde de işsizlik son beş yıl içinde iki kat arttı. 1983'te OECD ülkelerinde işsizlerin sayısı 33,5 milyona ulaştı. Reagan'ın Amerika'sında toplam sanayi üretimi 1982 yılında yüzde 3,2 düşüş gösterdi; işçilerin reel ücretlerinde yüzde 11,7'lik bir düşüş ile son 25 yılın rekoru kırıldı. Federal Almanya'da üç milyonu bütan işsizler ordusu ile her 11 kişiden biri işsiz durumda. Toplam sanayi üretiminin düşüşü, yüksek işsizlik düzeyi ve bunların doğurduğu toplumsal sorunlar İngiltere, Fransa, Hollanda ve Belçika'da da geniş yığınların yaşam koşullarını getireliyor.

Ulusal gelirden hızı artıyor

Bu koşullara rağmen ulusal zenginlikler gittikçe daha çok silah sanayine ve

DÜNYA ASKERİ HARCAMALARI
(milyar dolar)

Kaynak: SIPRI (Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü) verilerinden yararlanıldı.

lar için kullanılması ve yüksek silahlanma yatırımları varolan kaynakların dışarıya kuyulma boşaltılmasına neden oluyor.

Silah tükellerinin çıkarına

Gelişmiş kapitalist ülkelerin yüksek silahlanma harcamaları en başta bu ülkelerin savaş sanayi tükellerinin çıkarından hizmet ediyor. 1981 yılı sonbaharında ABD yönetiminin açıkladığı stratejik program silah tükellerinin beklentilerine tümüyle uygun düştü. Bu programa göre 1983 yılında dolar stratejik sanayine

de 10,5 artırarak, 1 milyar dolara çıkarıldı.

Yüksek kâr oranı

ABD'de sivil endüstri dallarında kâr oranı yüzde 8-12 arasında iken, askersel endüstride yüzde 30-40 arasında değişiyor. 1980'lerde yapılan bir ABD Senato Komisyon'u araştırmasına göre, askeri sanayi kompleks içinde yer alan 131 tükelin 57'si yüzde 50, 48'i yüzde 100, 22'si yüzde 200, üçü yüzde 500 ve bir tanesi de yüzde 2000 oranında kâr etmiş.

Silah sanayinde kâr oranının bu kadar yüksek oluşu, en başta devletin silah tükellerine tanıdığı ayrıcalıklardan, faizsiz kredi vermesinden, silahların geliştirilmesine ilişkin araştırma giderlerinin karşılamasından, bazı hammadde kaynaklarının sağlanmasında öncelik tanınmasından kaynaklanıyor. Ayrıca devlet, daha silahların üretilme aşamasında tükellere ödeme yapıyor. Bunların yanı sıra silah tükellerinin başlıca müşterilerinin devletler oluşu, onların silahı silahı dallarındaki gibi rekabet sorunu ile karşılaşmalarından kurtuluyor. Bu nedenle de üretim maliyetini, diğer sanayi dallarında olduğu kadar düşük tutma endişesini taşıyorlar.

ABD'de büyük silah tükelleri, Kongre'de yoğun bir kulis çabası yürüterek ve parlamentolere verdikleri büyük rüşvetler karşılığında, önemli siparişler sağlıyorlar. Çeşitli tükeller bu aşamada birbirleriyle de rekabet ediyorlar. Bu arada kimi parlamenterler çeşitli firmaların sözünüldüğünü açıkça üstleniyorlar. Genel Kongre'de "Boeing senatörü" ve "General Dynamics senatörü" olarak tanınıyorlar.

Son 6-7 yıl içinde ABD silah tükellerinin politikacılara 400 milyon doluluk rüşvet yedimlerini bildirdikleri, Son iki yıl

letin çıkarlarının kayması sonucu ortaya çıkan "askeri sanayi kompleksi"nin hedefi ülke ekonomisi ve kitle iletişim araçları dahil tüm toplumsal alanlarda kilit noktaları gittikçe artan bir biçimde denetim altında tutmaktır.

Askeri sanayi kompleksinin uygulamaları, tüm toplumsal yaşamın militarizasyonuna yol açarken, bilim dahil olmak üzere tüm üretici güçlerin gelişmesi de askeri amaçların hizmetine sokulmuştur. Askeri sanayi kompleksinin hedefi sadece kâr ve doğacak kârın sınırlı kalmayıp, emperyalist sistemin çıkarlarını bütünüyle korumaktır. Yeni silahlanma yarışlarını körüklemek, yeni çatışma alanları yaratmak, sosyalist ülkelerin askersel ekonomik yükünü artırarak, onları zayıf düşürmeye çalışmak, bu hedefe yönelik saldırgan politikanın parçasıdır.

Bugün ABD'de büyük silah tükelleri ile ordunun ve devletin üst kademelerinin işçi gericiğini çok somut olarak görmek mümkündür. Her yıl binlerce emekli askerî yönetici tükellerin yönetim kurullarına girmeğe, tükellerin Pentagon'da çalışması, ABD savaş stratejileri-

● Bugün üç milyon asker ve bir milyon sivil kadro, doğrudan Pentagon'un kumandası altında bulunuyor.

● 200 milyar dolar tutarındaki mal varlığı ile Pentagon, ABD'nin en büyük 65 endüstri kuruluşundan daha fazla mal varlığına sahip durumda.

● 75 bin kuruluş Pentagon'dan sipariş alıyor.

● Devletin araştırma ve geliştirme için ayırdığı fonların yüzde 50-55'inin askeri amaçlarla kullanıldığı ABD'de, 16 araştırma kurumu, Pentagon tarafından finanse ediliyor.

● Pentagon'da 63 ülkeye silah ihracatı koordine ediliyor; 68 ülkeden 10 bin askeri kadronun eğitimi organize ediliyor.

● 32 ayrı ülkedeki 1500 ABD askeri üssünün bağları orada birleşiyor.

gittikçe daha çok silah sanayiine ve silahlanma harcamalarına yöneliyor. Askerel harcamalar ulusal gelirde daha hızlı bir oranda artıyor. II. Dünya Savaşı'ndan bu yana dünyada silaha ayrılan fonlar 6-7 kat arttı. Sadece 1975-80 yılları arasında NATO ülkelerinin askerel harcamaları yüzde 50 artış göstererek 149.5 milyar dolardan 225 milyar dolara yükseldi. Bazı NATO ülkelerinde kişi başına düşen askerel harcamalar kişi başına düşen ulusal gelirden daha fazla...

Dünyada silahlanma yarışının başını çeken ABD'de ise 1984-1988 yılları arasında askerel harcamalar 1.7 trilyon dolar ayrılmış planlandı. Daha geçtiğimiz günlerde Reagan yönetimi gelecek altı ay içinde sadece nükleer silah yapımına 450 milyar dolar ayrılmacağını açıkladı. ABD, 1983-1992 yılları arasında toplam 17 bin nükleer silah üretecek.

Dipsiz kuyulara boşalan milyarlar

Silahlanma harcamalarını ve silahlanma yarışını savuncuların, askerel yatırımların yeri ile olanakları açarak ekonomik krizi önleyebileceğini belirtiyorlar. Ancak bugün ABD, Federal Almanya ve İngiltere gibi kapitalizmin kalesinde, artan silahlanma yatırımlarına karşın tüm ziddetleyle yaşanan ekonomik kriz, yatırım oranı ne kadar yüksek olursa olsun, askerel sanayi alanı yatırımların krizleri engelleyemeyeceğini, tersine jiddiendirebileceğini gösteriyor. Ayrıca bu ülkelerin yönetimler askerel harcamaları yükseltebilmek amacıyla yeni iş alanları fonlayan, eğitim ve bilim fonundan, sosyal güvenlik fonlarından kırsılları yapıyorlar.

Bugün gelişen savaş sanayiine sahip ülkelerin çoğunluğunda endüstri işçilerinin yüzde 10'u silah sanayiinde çalışıyor. Varsılı işçi ve bilim adamlarında ise bu sayı yüzde 20, hatta yüzde 40'ı buluyor. Öte yanda, İngiltere'de devletin desteklediği araştırma ve geliştirme fonları'nın yüzde 60'ı, ABD'de ise yüzde 70'i askerel amaçlar için kullanılıyor. Sivil endüstriye ise araştırma ve geliştirme fonlarının sadece yüzde 20 kadarı ayrılabiliyor.

Bu durumda bilim ve teknikteki ilerlemeler yeryüzündün bulacağı hastalıkları, sefaleti, açlığı, cehaleti ortadan kaldırmakla birlikte düşüncesizliğine rağmen, varsılı iş gücünün, insanın yaratıcılığının ve entelektüel kapasitesinin askerel amaç-

ları için kullanılması stratejik savunma silahlarına, 34 milyar dolar karşılığında MX balistik füzesine, 42 milyar dolar nükleer denizaltılara, 63 milyar dolar stratejik bombardıman uçlarına ayrılmaktadır. Bu silahlardan B-1B bombardıman uçlarının siparişi **Rockwell International** tarafından alındı. Her 100 B-1B bombardıman uçağı, 280 milyon dolara malolmak.

Yaklaşık aynı miktarda sipariş **Northrop** firması ile bağlandı. **Boeing** şirketi ise 23 milyar dolar malolaacağı hesaplanan karadan çıkışı **Cruise** füzeslerinin yapımının siparişini aldı. Ayrıca, ABD silah tüketicilerinin peçoğu ABD Savunma Bakanlığı'yla MX füze sistemlerinin çeşitli parçalarının yapımına ilişkin anlaşmalar yapmış durumdadır. MX'lerin yapımının 50 milyar dolara bulacağı bildiriliyor.

Ohio tipi ve Trident nükleer füze taşıyıcı denizaltılarının yapımı ise, ABD ölüm tüketicilerinin başını çeken Türkiye'de F-16 uçlarını satarak olan **"General Dynamics"** firması üstlenmiş durumda. Gelecek 5 yıl içinde tamamlanacak olan çekir 400 milyon dolar katkısı da bulunacak.

Pentagon'un ikinci büyük silah tüketicisi **McDonnell Douglas** da 1981 yılında 4.4 milyar dolarlık sipariş almış durumda. **Rockwell** grubunun bir parçası olan bu şirket de uçak ve roket üretiyor.

ABD yönetimi silah siparişleri için 20 bin tük, ve 100 bin satış; firması ile anlaşma imzalamış olmakla birlikte, siparişlerin yüzde 70'ini 100 büyük silah tüketicisi paylaşıyor. Bunlardan 30 şirket siparişlerini yansım ve en büyük üç şirket de, üçte birini almış durumdadır. Örneğin, ABD Deniz Kuvvetleri'nin gemi yapımı siparişlerinin yüzde 78'i **General Dynamics**, **Lifton Industries** ve **Tenneco** olmak üzere üç firma tarafından karşılanıyor. Öte yanda silah tüketicileri ve silah sanayi Batı Avrupa'da da güçlükle yansım. Batı Avrupa'da bugün her birinin sermayesi 100 milyon D.M olan 93 silah tüketicisi var. Bunların 28'i Federal Almanya, 23'ü İngiltere, 17'si Fransa ve dokuzu İtalya'da bulunuyor. Silah kaçakçısı İtalya'ya karşı başlıca ABD'yi, Fransa İtalya, İngiltere ve Federal Almanya izliyor. Bugün 54 ülkeye silah gönderen Federal Almanya silah sanayiinde 220 bin kişi çalışıyor. Federal Almanya'da silah tüketicilerinin toplam satış miktarları süratle artıyor. Üretiminde yüzde 77'si askerel, alanda olan **"Metron** ve **Turbine Union** (MTU), geçen yıl satışını yüz-

desine kadar yükselttiğini bildiriyor. Son iki yıl içinde ise beş büyük ABD silah tüketicisi hükümetle yönelik kamuoyu yatırımlarını iyileştirmelerde 17 milyon dolar harcamışlardır.

Askeri sanayi kompleksi

Bugün özellikle ABD ve Federal Almanya gibi emperyalist ülkelerde silah tüketicileri, kârı alanlar olarak yatırımlarını yönlendirdi yerler olmanın ötesinde, ordu'nun üst kademeleri ve devlet bürokrasisinin üst kesimi ile birleşerek devlet tekel sisteminin çekirdeğini oluşturan başbaşına bir güç haline gelmişlerdir. Silah tüketicileri, ordu üst yönetimi ve dev-

letin de çalışmış, ABD savaş stratejilerine asını kişilere iş veremeyi tercih etmektedir. Bunun tersi, yani silah tüketicilerinin adamlarını Pentagon'da görevlendirilmesi de, daha az rastlanımla birlikte, daha az önemli değildir. Pentagon'da en üst düzeydeki görevler su veya bu şekilde silah tüketicileri ilişkisi olmuş kişiler tarafından paylaşılmaktadır.

II. Dünya Savaşı'nın bitiminden bu yana, James Forrestal'dan, C. Weinberger'e, ABD'nin tüm savunma bakanları Pentagon'da büyük silah tüketicilerinin yönetimi kurullarında, bu tüketicilere bağlı bankalarda ve askeri araştırma merkezlerinden gelmişlerdir.

Silahlanma geri kalmış ülkelerin kıt kaynaklarını tüketiyor

OYSA NELER YAPILABİLİR?

Her yıl askerel harcamalarından yapılacak yüzde 2-3 oranında bir indirim, yani yaklaşık 17 milyar dolarlık bir fon ile geri kalmış ülkelerin şu önemli sorunlarına çözüm getirilebilir:

Tüm çocukların bulacağı hastalıklardan korunmak üzere aşılanması	600 milyon dolar
Yüzyılın bitimine dek tüm yetişkinlerin eğitimi için okuma-yazma programı	1,200 milyon dolar
Yeterli sayıda yardımcı tıbbi personelin yetiştirilmesi programı	250 milyon dolar
Beslenme yetersizliğini ortadan kaldırmak üzere asgari düzeyde besin üretiminin sağlanması programı	3,000 milyon dolar
10 yıl için sağlık kurallarına uygun, yeterli su kaynaklarının sağlanması programı	3,000 milyon dolar
300 milyon kişiyi insanca barındıracak konut programı	750 milyon dolar
200 milyon çocuğun sağlık kurallarına uygun gelişmesini sağlayacak beslenme programı	4,000 milyon dolar
Yetersiz beslenen 60 milyon kadın için ek gıda programı	1,500 milyon dolar
Yeni okullar açılarak 100 milyon çocuğa eğitim olanağı sağlanması	3,200 milyon dolar

- Pentagon, doğrudan veya dolaylı olarak ABD içinde ve dışında 350 radyo ve TV istasyonu işletiyor.
- 1650 gazete Pentagon tarafından yayınlanıyor veya denetleniyor.
- Pentagon her gün, 1700 günlük ABD gazetesine istihbarat gönderiyor ve her yıl ideolojik yayın propagandası için 1000 sinema filmi ve 3500 TV filmi üretiyor.

Son 20 yılda Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde emperyalizmin baskı ve dayatmaları ile askerel harcamalar yüzde 350 arttı gösterdi. Öte yanda bu ülkelere gelişmiş ülkelerin verdiği "yardım"ların önemli bir kısmı da yine askeri harcamalar için üretici olmayan bir biçimde kullanıldı. Eğer, Asya Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin askeri harcamaları üçte bir oranında azaltılabilirse, bu tasarruf her yıl verilen ekonomik "gelişme yardımı"na eşit olacaktır.

● 1980'lerin başında Afrika ülkeleri silahlara ortalama olarak kişi başına 30 dolar harcadılar. Bu miktar, sağlık hizmetlerine harcanandan 6, eğitim hizmetlerine harcanandan 2 kat fazla idi.

● Ortadoğu ülkelerinde bir askerin bakımının 346 sivilin eğitimine, tıbbi bakıma ve sosyal güvenlikli harcamalarına eşit olduğu hesaplanmıştır. Bu sayı, Afrika ülkeleri için 364, Ukradığı için 146, Güney Asya ülkeleri için 767'dir.

● Gerek insanlığı, gerekse maddi kaynakların önemli miktarda silahlanmaya gitmesi, bu ülkelere sefalet, açlık hastalık ve cehaletin ulusal felaketler olarak sürüp girmesine yol açmaktadır. Sürekli beslenme yetersizliği nedeniyle ortalama yaşam süresinin 55 yılı geçmediği bu ülkelerde, 10 bin kişiye sadece üç doktor düşmekte, çocukların yüzde 47'si okula gidememekle, 15 yaşın altındaki 44 milyon çocuk çalışmak zorunda kalmaktadır.

Ekonominin bütün sektörleri ABD tekellerine açıldı. Amerika ile yapılan anlaşmanın "uçak alımı"nın çok ötesinde bir kapsamı var

ABD ile Türkiye'nin geleceğinin pazarlığı yapıldı ve karara bağlandı

● ABD ile Cumhuriyet tarihinin en büyük ve en kapsamlı anlaşması yapılarak, Türkiye'nin kalkınma ve sanayileşme modelinden dış politikasına kadar köklü ve tehlikeli değişiklikler getiren yeni bir strateji kabul edilmiş oldu.

F-16 Bombardıman uçaklarının Türkiye'de yapımıyla ilgili olarak ABD ile yapılan anlaşmanın, "uçak yapım projesi"nden çok daha geniş kapsamlı bir mutabakat anlaşması olduğu açıklandı. ABD ile Cumhuriyet tarihinin en büyük ve en kapsamlı anlaşması yapılarak, Türkiye'nin kalkınma ve sanayileşme modelinden dış politikasına kadar köklü ve tehlikeli değişiklikler getiren yeni bir strateji kabul edilmiş oldu. Mutabakata varılan anlaşma metnine göre, başta uçak ve öteki askeri sanayi kompleksleri olmak üzere, madencilik, tarım ve tarım ürünleri sanayi, dış ticaret, telekomünikasyon (haberleşme) ve turizm sektörlerine, ABD tekelleri yerli ortaklarıyla birlikte Cumhuriyet tarihinin en büyük yabancı sermaye yatırımları yapacaklar.

İki ay içerisinde anlaşmanın ABD Kongresi'ne onaylanmasıyla projelerin yapımına başlanacak ve böylece, Türkiye ekonomisi orana çok daha güçlü bir biçimde, ekonomik, politik ve dış politikai açılarından ABD'yle ve özellikle de Pentagon ve ABD silah teknolojisi bağlanmıştır olacak. Ayrıca anlaşma metnine konulan bir madde ile ABD hiçbir gerekçe göstermeden F-16'ların parçalarını gönderimini durdurabilecek ve böylece, uçak yapımı da istendiği an durdurulabilecek. Anlaşmanın imzalanmasıyla, Türkiye bir yandan yaklaşık 40 yıldır ABD, Dünya Bankası ve IMF gibi emperyalist kuruluşlar tarafından dayatılan tarım, tarım sanayi ve madencilikte ihtisaslaşmaya dayalı bir kalkınma modelini kabul ediyor ve öte yandan da, Türkiye yalnızca askeri anlamda değil, ekonomik ve politik anlamda da ABD'nin Ortadoğu ve bölge ülkelerine sıyrma tahtına haline getiriliyor.

Paket ne olur ve neden gecikti?

F-16 bombardıman uçaklarının Tür-

bir "ekonomik paket" ile birlikte ele almak istedi ve sürekli bunu dayattı.

Ayrıca, kamuoyundan gizli tutulmakla birlikte, ABD ile Cunta arasındaki uçak pazarlığı, "Türkiye'nin ekonomide ABD'ye yönelmesi" konusuna birlikte ele alınıp ve bu amaçla, ABD'li ve Türkiye'li tekelci sermayenin temsilcilerinin katıldığı birçok toplantı düzenlendi. Bilindiği gibi, geçtiğimiz yıl içinde birçok ABD'li ve Türkiye'li işadamların karşılıklı ziyaretlerinin yanı sıra, bir Türkiye'de ve öteki de ABD'de olmak üzere "Türk-Amerikan İşadamlar Konferansı" adlı ki büyük toplantı yapıldı.

Bu toplantıların devamı olarak, 1-3 Haziran tarihlerinde New York'ta başlayıp 9 Haziran günü Washington'da biten "Türk-Amerikan İşadamlar Konferansı"nda ABD tekellerinin Türkiye'de yapılacakları yatırımlar proje bazında ele alınarak anlaşma görüşmelerine ve böylece, Cunta'nın ABD ve Pentagon'un tüm isteklerine "ever" dediği anlaşılıyor. Sonuçta, 7-13 Eylül tarihleri arasında, Türkiye ve ABD'li işadamlarıyla ABD ve Türkiye Hükümet yetkililerinin yaptıkları toplantılarda nihai karara varıldı ve anlaşma metni ABD Kongresi'nin onayına sunuldu.

Ekonomi militaristleştiriliyor

Anlaşma metninde uçak, uçak parçaları ve öteki savaş araçlarının yapımı ile tarım, tarıma dayalı sanayi, madencilik,

haberleşme ve turizm sektörlerine ilk planda yapılacak yabancı sermaye yatırımlarının miktarı 2.5 milyar dolar olarak belirlendi. 160 F-16 uçağının maliyetiyle birlikte ekonominin öteki sektörlerine yapılacak olan 15 milyar dolarlık yatırımın yüzde 49'u ABD kaynaklı tekel ve geri kalan yüzde 51'i yerli ortakların katılımıyla gerçekleştirilecek.

F-16 bombardıman uçakları ve uçak parçalarının üretimiyle ilgili fabrikaların yapımının yanı sıra, bazı savaş araç ve gereçlerinin yapımını öngören projeler, anlaşma metninin ilk sırasında yer alıyor. Buna göre, F-16 bombardıman uçakları, uçak parçaları ve öteki savaş araç ve gereçlerinin bir bölümü, ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için üretilcek. Özellikle F-16 uçağı için üretilecek beş bin dolayındaki parçanın bir bölümüyle bazı metninde, ekonominin hemen bütün Suudi Arabistan olmak üzere, ABD'nin kontrolünde olan bölge ülkelerine satılacak.

Uçak ve öteki savaş araç ve gereçlerinin yapımını gerçekleştirilecek olan yerli ve ABD'li firmalar, başta General Dynamics olmak üzere bazı ABD silah tekelleri, OYAK, Ordu Vakıfları ve yerli holdingler olarak belirlendi.

Ayrıca, anlaşmada yeralan bir maddeye göre, İsviçre'de kurulacak olan International Trading-Investment Company adlı ABD tekel, F-16 uçak parçaları ve bazı savaş araç ve gereçlerinin yanı sıra, Türkiye'de üretilecek olan bakır ve kobalt ile tarım ve tarıma dayalı malların da pazarlaması yapacak. Bunun ya-

nında, ayrıca kurulacak serbest bölgelerden ABD tekelleri, Ortadoğu, Afrika ve Asya ülkelerine dışarıda bulunacak.

Ekonominin bütün sektörleri ABD tekellerine açılıyor

Uçak yapımı ve askeri sanayi komplekslerinin yapımıyla birlikte, anlaşma metninde, ekonominin hemen bütün alanlarını kapsayan şu projeler yer aldı:

Yapılan anlaşmaya göre, ABD'li tekelin ortaklarıyla birlikte yatırım alanı olarak seçtikleri sektörlerin başında, tarım ve tarıma dayalı sanayi kolları geliyor. Bu sektörlerde üretilecek olan mallar, Ortadoğu, Asya ve Afrika ülkelerine pazarlanacak. Böylece, Cumhuriyet tarihinde ilk kez tarım sektörü, yabancı sermayeye ve özellikle de ABD sermayesine açılmış oluyor.

ABD'likellere açılan sektörlerden bir başkasında da, madencilik kesimi oluşturuyor. Yapılan anlaşmaya göre, madencilik sektöründe uçak yapımında "kritik" madde olan kobalt ve bakır üretiminin tümü, ABD tekelile yerli ortak-

ları tarafından yapılacak. Bu amaçla yapılacak yatırımların 260 milyar dolarlık bölümü ABD tekel Phelps Dodge tarafından karşılanacak ve bu şirket ortaklığın yüzde 49'una sahip olacak. Ortaklığın geri kalan yüzde 51'lik bölümü ise, Eitbanc, Koç Holding ve Gamo Holding arasında pay edilecek. Anlaşma metninde yeralan bir maddeye göre, Demirköy, Çayeli, Murgul, Emani ve Sirtir-teki tüm bakır yataklarıyla kobalt üretimi, kurulacak olan bu şirketin kontrolüne geçecek.

ABD'li tekelere açılan bir başka kesim ise, turizm sektörü oluyor. Bu amaçla, ABD'li tekel ilk planda 50 milyon dolarlık yatırım yapacak.

Yine anlaşma metninde yeralan bazı maddelerde ABD, ABD tekeline açılan sektörlerden birisi de, telekomünikasyon (haberleşme) sektörüdür. Buna göre, pekçok geri kalmış ülkede CIA ile birlikte karşı-verimlerin düzenleyicisi olarak tanınan ABD'nin ITT tekel, PTT ve yerli bir holding ortaklığında kurulacak bir şirket, Türkiye'de haberleşme sektörüne yatırımlar yapacak.

ÖZLEM ÖZGÜR

Gündem

Domuz topu

Domuz topu, halk arasında domuz pıtığı ya da domuz diken olarak da anılan bir bitki türü. Domuz topu, insanlar ve özellikle de kırsal alanda yaşayanlar tarafından, hiç mi hiç sevilmmez. Çünkü, onun en küçük bir yarıdan çok, hemen her şeye zarar vardır. Domuz topu, tarımsal ürünlerin başının beşasıdır... Tarlayı, bahçeyi domuz topundan temizlemeyen di, o tarımsal ürünlerin boğar atar, doğru düştür bir mahsul alamazsın.

Domuz topunun bir kırıltı andırır yurnuk, büvüklükündeki könel

F-16 bombardman uçaklarının Türkiye'de yapımıyla ilgili pazarlık, yaklaşık üç yıl sürdü. ABD ve Pentagon, üç yıldır Cunta'nın "uçak yapımı projesi"yle ilgili isteklerini tek başına kabul etmeye yanaşmadı. ABD ve Pentagon, uçak yapım projesini, ekonomik, askeri ve dış politikai alanlarını kapsayan ve ABD çıkarları doğrultusunda "köklü" değişiklikler getiren, çok daha geniş kapsamlı

Büyük pazarlığın görünen yüzü: F-16 satış uçağı

ilk üç sırada, Koç, Sabancı ve Çukurova holdingler var

OYAK, Türkiye'nin dördüncü büyük holdingi oldu

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) yayınladığı "Türkiye'nin en büyük 100 özel işyeri" ne ilişkin veriler, üretim büyüklüğü açısından Koç, Sabancı ve Çukurova Holding'in ardından OYAK'ın Türkiye'nin dördüncü büyük holdingi durumuna geldiğini göstermektedir. ISO'nun yaptığı açıklamaya göre, 1982 yılında Türkiye'nin en büyük 100 özel işletmesi 938 milyar 943 milyon liralık satış yaptı. Türkiye'nin en büyük 100 özel işletmesinden 31'i Koç, Sabancı, Çukurova Holding ve OYAK'ın mülkiyetinde bulunmakta ve bunlar 1982 yılında gerçekleştirdikleri 372 milyar 819 milyon liralık satış hacmiyle, ilgili 100 büyük işletmenin toplam satışlarının yüzde 40'ini kontrol etmektedir.

● ISO'nun yayımladığı verilere göre, Türkiye'nin 100 en büyük özel işyerinden 10'u Koç Holding'e ait bulunmaktadır. Koç Holding'e ait 10 büyük işletme, 1982 yılında 141 milyar 362 milyon liralık satışla, 100 büyük işletmenin 938 milyar 943 milyon liralık toplam satışlarının yüzde 15'ini kontrol etmektedir.

● Türkiye'nin en büyük 100 işletmesinin 6'sı Çukurova Holding'e ait bulunmaktadır. Çukurova Holding'e ait 6 büyük işletme, 1982 yılında 67 milyar 49 milyon liralık satış hacmiyle, 100 büyük işletmenin toplam satışlarının yüzde 7'sini gerçekleştirmiştir.

● Türkiye'nin en büyük 100 işletmesinden 9'u Sabancı Holding'e aittir. Sabancı Holding'e ait 9 büyük işletme, 1982 yılında gerçekleştirdiği 112 milyar 749 milyon liralık satış hacmiyle, 100 büyük işletmenin toplam satışlarının yüzde 12'sini elinde tutmaktadır.

● Türkiye'nin en büyük 100 işletmesinin 5'i OYAK'a ait bulunmaktadır. OYAK'a ait 5 büyük işletme, 1982 yılında 51 milyar 659 milyon liralık satışla, 100 büyük işletmenin toplam satışlarının yüzde 6'sını gerçekleştirmiştir.

Yukarıdaki veriler, bir kaç nedenle OYAK'ın gerçek gücünü göstermektedir. Birinci olarak, ISO'nun yayınladığı 500 en büyük işyeri listesinde, bilgi verilmemesi nedeniyle OYAK ve Ordu Vakıfları'na ait bir çok büyük işletme yer almamaktadır. İkinci, OYAK ve Ordu Vakıfları'na ait olan ve özellikle savunma ve taşıma üreten fabrikaların bir bölümünün yapımı sürmekte, bir bölümü de henüz tam kapasite ile çalışmamaktadır.

Ayrıca, OYAK'ın Türkiye'nin en büyük işletme firmalarından birisi olan Kutluş Holding'e ortaklık halinde gerçekleştirdiği inşaat sektörüne ilişkin üretim ve satış miktarları, bilgi verilmemesi nedeniyle bilinmemektedir. İşte bu nedenle, OYAK ve Ordu Vakıfları'nın gerçek gücü, ISO'nun yayınladığı verilerin çok daha üstündedir. Başta silah endüstrisi olmak üzere, OYAK ve Ordu Vakıfları'nın 28 büyük şirkete ekonomiyi tüm ana sektörlerine yayılmış bulunmakta.

Musul toplum bir kirpiyi andırıyor. Yıkılıp büyüklüğüne ilişkin "topuz"u, dayanıklı mı dayanıklıdır. Toprakla ilişkisi keserek, biyolojik yaşamına son vererek, ondan kurtulamazsın. Onun topuzu, içiçe geçmiş, sıkıca kenetlenmiş parçalarından oluşur. O parçaları, kertenkele bile birbirinden ayıramazsın... Domuz toplumun bu özelliği, halk arasında deyim olmuş... Sözelimi, zenginler arasında, ağalar arasında en küçük bir sürüşme olsa, "onlar domuz topu gibidir" diyerek halk hemen lafı gödeline tırer. Ve böylece, çıkar birliğinin "ayrılmazlık temeli"nde oluşu dile getirilir.

Uzun lafın kısısı, domuz toplumdan kurtulabilmek için, onun biyolojik varlığına son vermek yetmez. Kurtuluşun tek yolu, onun yakıp etmekte geçür. Halk da, öyle yapar kurtulmak için...

Domuz toplumunu şimdi ilk bir yarırap, birkaç yıl gerilere dönelim... 1970'li yılların ortalarında başlayan ve 1980'de doruk noktasına ulaşan ekonomik kriz, Türkiye kapitalizminin sıradan bir "devresel bunalım"ı değildi. O, kelimenin gerçek anlamıyla, Türkiye kapitalizminin, emperyalizme bağımlı rejimin ve herşeyden önce, uygulanan "sanayileşme" ve kapitalist tüdem "kalkınma" modelinin, aşıktan iflasıydı. Türkiye kapitalizminde, tüm mekanizmaları tıkanmasıydı.

Cunta, yığınların sırtına yıkarak, bu krizi çözmek, bunalımı aşmak, eski model temelinde tıkanan mekanizmalara yeniden hayatıyet kazandırmak amacıyla geldi, ya da getirildi. Birkaç "geçici" faktör nedeniyle, ekonominin kimi göstergelerinde gözlenen görüce "yılışmeler", geçtiğimiz yılın ortalarına kadar, Cunta'nın bunalımı aşmakta olduğu izlenimini vermişti. Kuskusuz, iç ve dış geriliğin sürdürüldüğü yoğun propaganda ağı da, böyle bir izlenimin doğmasına yardımcı olmuştu.

Ancak, 1983 yıl başında, bunalımın kalıcılığı, onun çözümsüzlüğü, hemen her körün görebileceği, her sağırın işitebileceği netlikte açıkık kazandı... Bu olgu, emperyalizme ve özellikle de ABD emperyalizmiyle birlikte ve gerillik bazında, Cunta'ya çok tehlikeli yeni adımlar attırdı. Ve bu olgu, cuntanın kalkıcılığını madde temelini oluşturdu. Öte yandan da, iflas eden eski modelin yerine, yeni bir model seçmi gündeme geldi...

F-16 bombardman uçaklarının Türkiye'de yapımıyla ilgili olarak, ABD ve Pentagon'la Cunta'nın yaptığı anlaşma, boyutları ne denli büyük olursa olsun, sıradan bir "uçak yapım projesi" olarak ele alınmaz. Bu anlaşma, Türkiye'yi, ekonomik modelden iç politikaya, dış politikadan askeri stratejisine kadar "kökten" değiştirecek kadar geniş kapsamlı, çok tehlikeli bir model, yeni stratejilerin seçimidir.

Çünkü, birinci olarak, bu anlaşma ile Türkiye, ulusal sanayinin kurma ve taşıma yalınası sanayii dalalarında, madencilikte ihtisasslaşmayı; yani, Ortadoğu'nun "manavı" ve "kasabı" olmayı öğrendi bir model, sonunda kabul edildi. Hem de, ekonominin bütün sektörleri, ABD tekelinin, silah tekelinin, yerli ortaklarıyla birlikte talanına aşılarak...

Üstelik, Türkiye ekonomisi, şimdi çok daha militaristleştirilerek, yığınların sırtına yeni yükler binecektir. Çok daha tehlikeli, şimdi Türkiye, kelimenin gerçek anlamıyla, ABD'nin Ortadoğu ve bölge ülkelerine tam bir "sıracına tahtası" haline getirilmektedir. Yalnızca askersel anlamda değil, politik, ekonomik ve dış politikai açılarından da...

Bu yeni durumdun çıkan olanlar, yalnızca ve yalnızca, "domuz topu"nun parçalarını oluşturan küçük bir azınlıktır. Bu "domuz topu"nun parçaları, en başta ABD emperyalizmidir, işbirlikçi tekelci sermayedir, büyük toprak sahipleridir, bürokrasinin tepe noktasıdır; ve herşeyden önce, bir avuç millitarist kilitir. Ve bu domuz toplumun yakıp kıyadın kurtuluş yoktur...

OYAK VE ORDU VAKIFLARINA AİT İŞLETMELER

1. Türk Otomotiv End. A.Ş.
2. Motorlu Araçlar Tic. A.Ş.
3. OYAK- Renault A.Ş.
4. Motorlu Araçlar İm. A.Ş.
5. Ağır Döküm San. A.Ş.
6. Goodyear Las. A.Ş.
7. Çukurova Çimento A.Ş.
8. Mardin Çimento A.Ş.
9. Bolu Çimer A.Ş.
10. Ünye Çimento A.Ş.
11. OYAK-Kutluş Hol. A.Ş.
12. OYAK-Kutluş İnş. A.Ş.
13. OYAK-Kutluş Paz. A.Ş.
14. OYAK-Kutluş Prefab. A.Ş.
15. OYAK İnşaat A.Ş.
16. TUSAŞ Uçak San. A.Ş.
17. AŞELSAN A.Ş.
18. DİTAS Denizcilik A.Ş.
19. Turgutlu Konservev. A.Ş.
20. Eti Pazarlama ve San. A.Ş.
21. Hektaş T.A.Ş.
22. Petkim- Petro Kimya A.Ş.
23. Petlas Lastik San. A.Ş.
24. Testas Elektronik A.Ş.
25. OYAK Yatırım Hol. A.Ş.
26. OYAK Sigorta A.Ş.
27. OMSAN Nakliyat A.Ş.
28. Tam Gıda San. A.Ş.

Uzun yıllar ABD'de, New York ve Washington'da muhabirlik yapan ünlü Sovyet gazetecisi Jona Andronov, Papa sulkaatının ardında kimlerin parmağı olduğunu açığa çıkarmak üzere aylarca iz sürdü. Sofya'da, Rodop dağlarında bir köyde, Ankara'da, İstanbul'da, Bonn'da konuyla ilgili ve bilgisi olan belli başlı kişilerle görüştü. Olayın içinde yaşamamış oluştundan dolayı kimli önemliş maddi hatalar yaptı. Örneğin bu özetle yer almayan bir bölüme bilgisine basvurduğu gazeteci Uğur Mumcu'nun son dönemlerde bir yıl hapis yatmış ve bu yüzden yazılarında "yön değıştirdiğini" ni yazdı. Bekir Çelenk'in Türkiye'deki karanlık iş ilişkilerini iyi bildiğini ilk onu kolay yoldan para kazanan bir tüccar olarak nitelirmekle yetindi. Papa sulkaatını "Bulgar ajanların"

ölümüne ilişkin propaganda saldırısının Paul Henze'nin bir yazısında başladığını yazdı. Oysa ilk işaret fişegini bir başka CIA ajanı gazeteci, Claire Sterling ateslemiştir. Bu önemliş ve sonucu etkilemeyen maddi hatalara karşılık, Andronov'un "olayların içinde canlı olarak yaşamamış" olusu ona şaşırtıcı bir nesnellik (objektiflik) kazandı. Andronov dürüst bir gazetecinin görevlerini tam olarak yerine getirdi ve konuştugu kişilere sorularını sakınmaksızın sordu. Soruların hemen tümü canalcı değerde ve bir karanlık halkayı daha aydınlatacak önmeydi. Andronov'un "Bozkurt'un içinde" adını verdiği araştırma-röportajı Sovyetler Birliği'nde "Literaturnaya Gazeta" ile "Bulgaristan'da" "Literaturn Frontu" gazetelerinde yayımlandı.

Sovyetler Birliği'nin en ünlü gazetecilerinden Jona Andronov, Türkiye, Bulgar

Bozkurt'un

Millyet'in basyazan Abdî İpekçi'yî öldür-müştü. Katil yakalanmış ve idam isteği ile yargılamaya başlanmıştı. Ama bağı oldu-ğu "Bozkurtlar" örgütünün elebaşları, faşist katilinin hastane kaçırılmasını kararlaşı-ırdılar ve bunu gerçekleştirdiler.

Kaçak "Bozkurt", hiç bir iş tutmadığı, hiç bir kişisel geliri olmadığı halde Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde, en pahalı otellerde kaldı, çok pahalı giysiler satın aldı. Terörist katil Ağca'nın otel ve gezi harcamalarının 50 bin dolardan çok olduğu hesaplamıyor. Bilinmeyen başka giderler de düşünüldürse bu büyük, çok büyük bir para. Ona bu para-yı kim yada kimler verdi?

Bu soruyu Roma Mahkemesi hiç yanıt-lamadı. Üstünde bile durmadı. Suçlu tek başına davrandığını söyledi. Ötesi mahke-meyi pek ilgilendirmeydi. Hele bu büyük paraların kaynağı... oysa sulkaatı aydınlat-mak için bu yanıt çok önemliydi. Dava belgilerin bir biçimde aceleyle getirildi ve 72 saatle karara varıldı: Mehmet Ali Ağca ömür boyu hapse mahkum edildi.

Anti-komünist kampanya

Aradan alı aç geçti. Olay unutulmak üzereydi. Beyaz Saray'dan yeni bir anti-komünist propaganda saldırısının başlatıl-ması işareti geldi. Bu kez de "Sovyetler Bir-liği uluslararası terörizminin merkezi, yöneti-cisidir" iftirasına ağırlık veriliyordu. O günlerde ABD casusluk örgütü CIA'nın Türkiye sorumlusu Paul Henze, "Atlantic Community" dergisinin Aralık 1981 sayısın-da bir yazı yayınladı. CIA'nın üst düzey görevlilerinden Henze yazısında, Ağca'nın faşist olmadığını, "Bozkurt" maskesi altın-daki gizlenmiş "aşırı solcuların" ve hatta Sovyetler Birliği'nin ajanı olduğunu yazdı. Henze kuşkusuz CIA adına yazıyordu ve tüm bu iddialarla ilgili olarak CIA'nın elinde herhangi bir kanıt, bir belge yoktu. Bu konuda Henze şunları yazdı: "Bizim bildiğimiz, Ağca, 1980 yılında bir süre Bul-garistan'da kalmıştır..." Hepsi bu kadar.

Ama bir kez kampanya başlatılmıştı. Batı'da Moskova ve Sofya'ya karşı büyük bir iftira yaygarası kopartıldı. ABD Devlet Başkanı Reagan, Ağca olayından "komü-nizme karşı başlı şefeti" için yararlanılması için CIA'ya emir verdi. Ardından hapiste-ki Ağca ile "hazır kişileri" gizlice görüştü. Çok geçmeden, faşist katil Papa'ya karşı sulkaatı kullandığı silahı, 1980 yılında

sorgusunu yapması için Martella'yı davet ettiler.

- Bekir Çelenk'le görüşebilir miyim?
- Kendisi isterse, tabii görüşebilirsiniz.

Bekir Çelenk'le görüştim

Rodop dağlarında bir Bulgar köyünde Bekir Çelenk'le görüştim. Oda boylu, şişman, saçları seyrekleşmiş. Ardarda siğa-ra içiyor. Teri yandı:

- Bana iftira atıyorlar. Kahrolası Ağca'yı yakaladın, uzaktan hiç görmüş değildim. Pa-pa'yı öldürmek benim neymiş? Ben daima politikamın dışında kaldım. Hele de şaşkın asyrlardan, komploculardan, teröristlerden, "bozkurtlar" dedi, polislerden ve casuslar-dan hep uzak kaldım. Ben sadece ticaretle uğraşırım. Para kazanmamı bilen bir kişi-yim. Param bol, için aptal katiller kiralay-ıp da canımı tehlikeye atayım? Bana dur-madan haberim olmayan işleri soruyorlar.

- Ağca'ya, Papa'yı öldürmesi için para vaad ettiğimizi red mi ediyorsunuz?

- Siz de mi soruyorsunuz bu soruyu? Ama anlatın artık; bu soru çok yersiz, çok boş. Benim bütün paralarım Batı Avrupa banka-larındadır. Bütün harcamalarım Interpol aracılığıyla İtalyan polisi tarafından çoktan yoklandı. Ben katil kiralamak için ceplerim-de bir milyon dolar taşıyorum. Ağca'nın aptalca iddiasına göre, Papa'yı öldürmesi için ona bir milyon iktizelli bin dolar vaad etmiş olsaydım, sulkaat gerçekleştikten son-ra bu parayı mutlaka bir bankadan çekme-liydim. Fakat böyle bir şey olmadı ki...

Sordum:

Mademki Ağca ile tanışmıyorsunuz, oyleyse adınızı nereden biliyor?

- Şöyle tanıştım. Bekir Çelenk:

- Herhalde bir Ağca'yı iftira etmekle görevlendim. Kendir bu kişi? Romalı soru-yarpeti çok iyi bili. Bunun cevabını anı. O da bana bu kaptan hazırlayanlarını kont-rolden aldı.

Bekir Çelenk'in önüne "New York Ti-mes" gazetesinden bir muhabirle karşılaştım.

edilmemesini istedim. Yanıt yok. Pertini hala susuyor. Her halde "İtalyan usulü insan hakları" böyle korunuyor!...

- Bayan Rosita Antonov eşinizin sağlık durumunu hakkında somut olarak bildikleriniz neler?

- Marti ayında, İtalyanlar, kızımı Ani ile benim babama hapiste zihli cam arından görüşmelerine izin verdiler. Babam, Sergey'in ağır aptır ve anlaşılmağ bir biçimde hep aynı sözleri inelediklini söyledim. Babam bunun uyuşturucu maddede etkisinden dolayı böyle olduğu kausında. Sergey sağlam ba-samıyor, sendeleyerek yürüyor. Oysa çok canlı ve neşelidir. Sonra çok da zayıf-lanmış. Ani, kızımız, güzayışan içinde bana, "babamla kucaklaşmaya bile izin vermediler" dedi. Sonra Profesör Ivan Temkov Roma'dan yeni döndü. O da Sergey'in sağ-

Lübnan'a gönderildi. Orada, gizli bir terö-rist yetiştirme kampında profesyonel katil olarak eğitildi. Ağca Lübnan'daki faşist eği-tim kampında tam 40 gün kaldı.

Yeşil Bereliler sahnede

Kim yönetiyordu bu terörist ocagını? Ağca tutulandıktan sonra bu soruya doğ-ru dürüst bir yanıt vermedi. Hep yalanlar uydurdu. Ama gerçek artık biliniyor.

Ben New York'ta muhabirken, New York Times gazetesinde, 1979 yılı Aralık'ında kısa bir haber yayımladım. Şöyle deniyordu yazıda:

"Oceanic International" adlı bir ticaret şirketinin sahibi Frank Terpel, müzik alet-leri ticareti maskesi altında Ortadoğu ülke-lerine ABD'den silah sevkiyordu. Bir

MEHMET ALI AĞCA
Ne emredilirse onu yapıyor

PAPA II:
Roma Sen Piyer Alant

lık durumumun ciddi biçimde bozulmuş ol-duğumı söylüyor ve o da, yüksek dozlu uyuş-turuculardan kaynaklandığını kausında.

Başkırmın tümü biçimleri var. Antonov'a hayatının tehlikeye olduğu, istenilen söy-

ABD yurttaşları olan Terpel, Beyrut'ta bir terö-rist eğitim merkezi de kurmuştu. Doğal. Silah ticareti için terörist gerek, teröriste de silah... Bu eğitim merkezinde teröristler ABD'nin ünlü "Yeşil Bereliler"i tarafından

Bulgaristan'da "Literatur für Front" gazetelerinde yayınlanıyordu. Bu uzun yazı dizisinin, Türkiye Postası okuyucularının zaten yakından bildikleri bölümleri kimi kez kısılatırsak, kimi kez de tümüyle atlayarak bir özet çıkardık. Sunduğumuz özet Türkiye gazetelerinde bilecek bilmeyerek hiç yer almamış çok önemli noktaları açığa çıkarıyor. Özellikle Ağca-CIA ilişkileri üstüne aktarılan bilgiler, emperyalist propaganda saldırısının belini kuracak kadar ilginç ve önemli.

Günlük güneşlik bir sabah Sofya'dan, Bulgaristan-Türkiye sınırına doğru yola çıktım. Gemi asfalt yoldan Plovdiv'e vardım. Kenti biraz geçtikten sonra bir dağ yoluna saptım. Sık çam ormanı içinde kıvrıla kıvrıla giden bir yol bu. Gönül çöştüracak kadar güzel bir yer. Güzellikleri beldeşi burası. Ama bir gazeteci olarak beni buraları getiren bu masalsı güzellikler değil. Göreviyim. 13 Mayıs 1981 günü Roma'da Sent Piyer alınında Papa'ya karşı girişilen suikast işini sürüyorum.

Bilindiği gibi, o Mayıs gününde Türk terörist Mehmet Ali Ağca, Pap'ı Paul'e iki el ateş etti ve Papa ağır yaralandı. Suikast girişiminden bir süre önce ortaya bir başka Türk'ün adı atıldı: Bekir Çelenk. Çelenk, Papa'nın öldürülmesi için Ağca'ya bir milyon dolar vaatmişti. İşte Bu Bekir Çelenk, şimdi Rodop dağlarındaki bir Bulgar köyünde, Bulgar resmi makamların gözetimi altında bulunuyor. Ve ben suikastın iki yıl kadar sonra Bekir Çelenk ile görüşeceğim.

Geçmişe bir bakış

Suikasttan hemen sonra İtalyan Polisi, Papa'ya kursun sıkışan kişinin Türkiye'den terörist Mehmet Ali Ağca olduğunu ve Ağca'nın faşist ideolojisyahı sahip bir militan olduğunu açıkladı. Ağda, daha önce, yani 1979 yılında İstanbul'da burjuva-liberal gazete

Çekmeden, faşist bulguları karşı karşıya suikasta kullandığı silahı, 1980 yılında Sofya'da bir otel odasında "Bulgar ajanlarından aldığını itiraf" etti. Ama bu balon çabuk patladı. Interpol, suikasta kullanılan Belçika yapısı Broomfield marka silahın 1981 yılı ilkbaharında Ağca'ya, bir başka Türk faşisti Ömer Bağcı tarafından Milano kentinde verildiğini ortaya çıkardı. Silah Türk faşistlerine Avusturyalı silah kaçakçısı ve içinde Nazi kayıyınan bir aileden gelme Horst Grillemeier tarafından sağlanmıştı. Ömer Bağcı yakalandı ve hapse atıldı. Grillemeier ise kayıplara karıştı.

Bu balon patlayınca, Ağca'nın ağzından ortaya başka bir yalan atıldı: Suikast Bulgaristan'ın Roma'daki resmi görevlilerine karşı birlikte planlanmıştı ve bunların arasında Bulgaristan Hava Yolları'nın Roma görevlisi Sergey Antonov da bulunuyordu.

İnanıncı (!) bir kanıt

Sofya'da başsavcılığın özel bölümünün yöneticisi Marin Kojharov'a dinlen, Bulgar Hava Yolları Balkan'ın Roma temsilcisi Sergey Antonov'a yöneltilen suçlamaları yorumlamasını rica ettim. Şöyle dedi:

— Sindyke kadar hükümlünüz, Antonov'un 1981 ilkbaharında Ağca'yı, Papa'yı öldürmeye yönlendirdiğine ilişkin temelsiz iftiraları bir kaç kez resmen yalandı. Bu iftiraların yanına bizim sosyalist cumhuriyetimiz ve onun dostları karalamak istemeyelimiz. Yurttaşımız Sergey Antonov hiçbir yerde, hiçbir zaman Ağca ile görüşmemiştir.

Soruşturmayı yürüten İtalyan savcı Martella'nın meslektaşları savcı Franko Skortis, bir süre önce Roma'da gazetecilere verdiği bir demecinde şöyle dedi: Bulgarlar hiç inanmamalıyız, çünkü onlar komünistler.

"Bulgarlara hiç inanmamak" gerekimsiz. Oysa Ağca'ya, bir faşiste inanyorlar. Bir katille inanyorlar. Onun uydurmalaryla bizi suçuyorlar.

— Bir de Bekir Çelenk adı karıştı olaya? — Bekir Çelenk bizde tutuklu. Tüccar o. Aşkeriyeye için Bulgaristan'a gelmişti. Öğünleride Roma'da bir haber aldık. Sorgu yargıcı Martella, Bekir Çelenk'i uluslararası suçu lan etmiş ve onun tutuklanmasını istiyor-muş. Bana Ağca'nın yeni bir iddiası olduğunu söyledim. Bana göre, Bekir Çelenk Bulgarların isteği üzerine, Papa'yı öldürmesi için Ağca'ya 1980 yılında bir milyon dolar vaat etmişmiş. Biz doğal olarak Çelenk'i tutukladık ve

Bekir Çelenk'in önüne "New York Times" gazetesinde bir kupür koyduk. Bu gazetedeki CIA'nın, Bekir Çelenk'i hem Avrupa'da, hem de ABD'de 10 yıldır izmetmekte olduğu yazılı. Gazeteye göre bu konuda Federal Alman ve İsviçre gizli polis örgütleri de CIA'ya yardımcı oluyorlar. Acaba CIA Bekir Çelenk'i uzun yıllar neden izlemiş, neden telefonlarını falan dinlemiş?

— Kanunsuz bir hareketle bulunmadım, diyor Bekir Çelenk, ne Amerika'da ne de Batı Avrupa ülkelerinde idari makamlardan hiçbir zorluk görmedim. Pek beni niye takip etmişler? Bunu şöyle izah edebilirim. Onlar zaten sosyalist mekâmlere ticaret yapanların hepsini izliyorlar. Sonra, maalesef pek geç anladım ki, ticaret ortaklık kurduğum kişilerden bir olan Atalay Saral, Federal Almanya Cumhuriyeti polisinin ajanıymış. Bir başka ortağım Henri Aslan da CIA'nın CIA, Bulgarları suçlamak için beni kurban gibi kullanmaya fırsat bekliyormuş.

— Nedir bu fırsat?

— Sudur: Ben 1980 yılı yazında ticari işlerime ilgilili olarak Bulgaristan'a geldim. Sofya'daki Vitosla otelinde 11-15 Temmuz günleri kaldım. Kanaatime göre, benim ikiyüzlü ortaklarım benim nerede olduğumuzu, casusluk ettikleri seferlerle haber vermişler. İşte o gelişim, Ağca'nın dilinde simdi bambaşka bir mana kazanıyor. Ben gittiya Papa'yı öldürmesinin onu kandırılmış ve para yaadinde bulunmuşum. İhtira bu. Bakın benim Bulgarlardan bir yakanam yok. Onlar da benim gibi boş yere suçlanıyorlar. Gerçeği araştırş görüldükten sonra benim hürriyetime geri vereceklerime de inanyorım.

İşte aynen böyle dedi Bekir Çelenk.

Sergey Antonov'u uyuşturucu veriliyor

Rodoplar'daki köyden yeniden Sofya'ya döndüğüm sırada İtalya'da tutuklu bulunan Sergey Antonov'un karısı Rosita Antonova ile görüşmeye olanağı buldum. Bana, eşinin ağır durumuna ilişkin gazetelere çıkan haberleri aktardı. Pek derin acıları ifade ettiği görünüyor.

Gazeteler Sergey'in sabah durumunun gitgide kötüleştiğini yazıyorlar. Ben ona sık sık mektup yazıyorum. Ama Şubat ayından bu yana bir iki satırcık olsun bir mektubunu almamış. Ne oluyor? Roma'daki neden eşime bu kadar gaddarca davranıyorlar? İtalya Cumhuriyeti başkanı Pertini'ye mektup yolladık. Haksız yere eşimin hapiste tutulmasına son verilmesini, hapiste ona eziyet

Baskın türü baskınlar. Antonov'a hayvanın tehlike olduğu, istenilen işi yapamaz hale olduğunca yazılı "İnhaler edeceğim" teklifi ödülleri sürükledi. ABD'li gazeteci Nicholas Gele bir yazısında şunları açıkladı:

— Antonov'a sürekli bilim korkusu verilmiş isteniyor. Birbirini arada tedhişler yapıyorlar. Bir defasında Palace adlı bir önek Bulgar Sergey Antonov'un hırsesine kondu. Polis ajanı Palace, Antonov'un tek kurultu yolunun İtalyan polisi ile işbirliği kabul etmek olduğunu söyledi. Ama sonuç alamadı.

CIA'nın Sergey Antonov'u Ağca ile işbirliği içinde gösterme çabalarının tümü havada kaldı. Ağca'yı kiralyanların Bulgaristan'da aramak boşunadır. Çünkü bu ülkede teröristlere yer yok ve olacağı da yok.

Lübnan'da CIA kampında

Sofya'dan İstanbul'a gittim. Otele biraz dindikten sonra "Karakele" sokakında yürümeye başladım. Onu küçük bir sokak kesiyor: "Abd İpekçi Sokakı". Ağca'nın, 1 Şubat 1979 akşamı arabasından kurulanarak öldürüldüğü Milliyet Gazetesi'nin başyazarının adı verilmiş sokağa.

Katil çok geçmeden yakalanmış. Ama ölüm cezası istemi ile yargılandığı sırada en iyi korunan askeri hapishaneden, Kartal-Maltepe Sıkıyönetim Tutevini'nden kaçırılmış. Sonra... sonra... 13 Mayıs 1981'de Papa'ya ateş etmiş.

Bunlar sıyasa cinayetler midir? Evet. Pek ki kim yetistirdi bu profesyonel faşist caniyi? Kimlere hizmet etti ve ediyor Ağca?

Şimdi 25 yaşında olan Ağca Malatya'da doğup büyüdü. Daha çok gençken faşist MHP'nin teröristlerce katıldı. Faşist partiyi emekli albay Türkiye karulu. Türkiye, daha İkinci Dünya Savaşı döneminde Alman Gizli Servisi'ne hizmet etmişti. Alpaslan Türkiye, Hitler örneğine, itidatı derinle et geçirmiş planlamıştı ve bu planında adım adım ilerlemekteydi. Onun kurduğu faşist komandolar 70'li yıllarda ülke çapında "kızlar" bir karşı saldırıya geçtiler. Yüzlerce öğrenci, profesör, öğretmen, işçi, demokrat politikacı, sendika görevlisi kurşunlandı, bağlandı, boğuldu. Faşist ceterleri kendilerine "bozkurt" diyorlardı. Simgeleri de, bir kaya üstünde başını dikmiş uluyan bir kurttu.

"Bozkurt" Mehmet Ali Ağca, Malatya'da bir öğretmenini öldürdü. Ödül olarak

desilans... Bugün merkeziizede teröristler ABD'nin "Yesil Berberler" tarafından yetiştiriliyorlardı.

Ağca ile "meşgul olan" bir CIA ajanı

Haberde adı anılan Frank Terpel, daha sonra da Türkiye'de de silah satmış ve "Bozkurtlar"ın silah ikmalını yaptığını itiraf etti.

Kimdi bu Frank Terpel?

Washington Post gazetesi, altı yıl süre ile Pentagon hesabına casusluk yaptığını, 1965-1971 arasında Ortadoğu'da CIA tarafından belirlenen terörist örgütlerini silah satmış, terörist eğitim kampanı düzenlediğini yazdı.

Terpel'in manifiyetleri ortaya çıkınca Lübnan'a kaçtığı biliniyor. Teknik deyimle "desifre" olmuştu ve işin ucunu CIA'ya ka-

YORUM

Ağca'nın

Faşist katil Mehmet Ali Ağca'yı Papa ayanlar'nın yönetiği üstüne kurulu örgütüne yazını verdi. Hatta denebilir ki bitti de Bakani Goebels'in öğütleri eksiksiz mur at, yalan söylüyor! Bir daha, bir daha,

Mutlaka izi kalacaktır...

Gerçekten iz kalırmı?

Bu soruya kolaylıkla "hayır" denemeler sanlar en azından "ates olmayan yer mangıtlı ile Papa suikastında bir komürdür. Emperyalist propaganda saldırı, rek ul-ustaca yürütüldü. Önce tüm işleme araçlarıyla yoğun bir bombardıman pazara çıkacağı anlaşılınca gene ustaca ve bir dizi soru bilinci olarak açıkta ve bir den haftafildi. Son derece yavaş ve dikkli ki çok kimse "Allah Allah buca iddialuk ne ola ki?" diye sormadı. Gazeteleride radyolarda "Papa olayı" yavaş yavaş

Bu arada ilerletti, namuslu gazeteci Emperyalist saldırılarını tümüne çürüten, müye patlatan kanıtları denize deriyip kaç kapitalist-emperyalist sistemde yazıtları, belgeleri gerçeğe izleyemediler bir suskunluk duvarı çekildi gerçekte

Aristan ve Federal Almanya'da Papa suikastının izini sürdü ve karanlıkta kalmış birçok noktaya ışık tuttu

izinde...

dar uzamasına yol açmış. Öldürülmekten korkuyordu. Bu yüzden gizli yaşamaya başladı. Korkuyordu, çünkü ortaklarından biri, Washington'da CIA merkezinden birkaç yüz metre ötede "bilinmeyen kişilerle öldürülmesi" olarak bulunmuştu. Terpel kendi sonunun da böyle olacağından Türk'tü ve kaçtı. Sekreteri Mary Mc Carthy de Avrupa'ya geçerek izini kaybettirdi. Ama Mary Mc Carthy gizli bir yerden Sunday Times gazetesine kısa bir açıklama yapmıştı. Bu Macar'ın şöyle yazdı: "Frank Terpel Ağca'nın hazırlığı ile meşgul olduğu dönemde CIA için çalışıyordu. Katli bu örgüt yetistirdi..."

Altı çizilmesi gereken bir cümlemdir ki Frank Terpel-1 Ağca'yı meşgul ettiği dönemde...

Istanbul polislinin elinde de şöyle bir ka-

- Yani nasıl?

- Türkiye'de o zamanki duruma biraz değinmek gerek. 1979'da ülkemizde kargaşalık, anarşi ve kanlı saldırılar yaygındı. Bozkurtlar önüne geleni "komünist" ilan edip öldürüyorlardı. Bu arada bazı asırı solcu kişiler de silaha basıyordu. Fakat, yaşamları güvencede olan bizim tabakamın insanları o surlarda rahat bir hayat sürdüler. "Böyle gelmiş böyle gider" derip geçiyorlarduk. Birden silahlı çatışmalar başladı bizerden birini, diğer gazeteci ve dostum Abdül İpekçi'yi vurdu. Zenginler tabakası da artık teröristlerden korkmaya başladı. Onlar ise azınlık azıldı. 24 saatte öldürülenlerin sayısı 30'a varıyordu. Faşistler silah gücüne ikidara yaklaşıyorlardı. Bunun gerçekleştirmesi için güçlerin payı büyüktü. Ağca, işte o güçlerin bir kralıydı katliydı. Papa'ya karşı cinayetin de büyük politik

gerimesi imkansız. Eşim bir politik cinayete kurban gitti.

- Bunu nereden biliyorsunuz?
- Tüm kanıtlar bunu gösteriyor. O gün, yani 1 Şubat 1979'da, Abdül Ankara'daydı. Başbakan ve hükümet yetkilisi başka dostlarıyla görüştü. Öğleden sonra uçakla İstanbul'a döndü. Doğruca gazeteye gitti. Eve, genellikle erken dönerdi. O akşam geç, yani saat 9 sularında döndü. Ama bu, soğaka pusu kurmuş katil şaşırmadı. Karanlıkta, o sırada sokaktan geçen birçok araba arasında Abdül'nin arabasını tanıyabildi. Eşim Ankara ve İstanbul'da adım adım izlenmiş olmasaydı, katil ona evimizin önünde pusu kuramazdı. Bu izlemeyi, hiç şüphesiz bir çete yapmıştı.

Ondan önce de, yani Abdül İpekçi'ye ates edilmeden önceki hafta önce, gazetecinin arabası anarşinin bir gece de çalıştığı odasına girilerek net defterleri çalınmış... Sibel İpekçi şöyle devam ediyor:

- Abdül'i öldürmeyi planlayanlar, eşimin düşmanlarını için zararlı olabilecek deliller bulunan notaları da ortadan kaldırmak istediler...

Bu sırada İpekçi'nin kuzeni Eymen Sezermen'de kaçığı söze:

- O, kendisi ve bir yakınlarının hayat için endişeye düşmüştü. Anlaşılan iyi haber alan her gazeteci gibi, hayatına mal olabilecek bilgiler toplamıştı.

- Son dönemde nereler ilgilendiyordu?
- Bu soruma Eymen Sezermen kesin bir cevap verdi:

- Teröristlere dışardan kaçak silah getirenleri araştırıyor. Henüz geç kalınmadı. "Bozkurtların gelenmesi" çağrısında bulunuyordu. Onları 1979'un Ocak ayında Kahramanmaraş'ta yaptıkları cankırımını şiddetle lanetledi. Türkiye'ye istilane büyük bir belanın sarkmış olduğunu söylüyordu.

- Acaba eşinin, neo-faşistlerin iktidarı ele geçirmeye hazırlıklarını mı öğrenmiştirdi diye sorudum.

- Şüphesiz, bu konuda bilgilere sahipti, dedi Sibel İpekçi.

- Ötümünden önce aldığı notlardan hiç birşeyler kalmadı mı?

- Eşimin günlük notları bulunan masaya takımı var. Şimdi gösterceğim...

Bu notları gördüm. 13 Ocak 1979'ya gösteren sayfada, İpekçi'nin düğün imlasıyla "saat 15.30'da Papa Henze ile görüşme" yazılıydı. İşte bu tam bir sürprizdi. Amerika'da Paul Henze, CIA'nın Türkiye'deki casusluk çalışmalarıyla sorumlu yöneticisiydi.

para aldığı ve Ankara'daki ABD Büyükelçiliği'nde görevli CIA casusu Berg'in talimatlarına uydugu da biliyorduk.

Olyse, Abdül İpekçi'nin CIA yöneticisi Paul Henze'ye basıyordu? Belki de safca düşünerek Paul Henze'nin CIA yöneticilerine ve Beyaz Saray'a İpekçi'nin "Bozkurtların Türkiye'deki yitici faaliyetlerinin durdurulması" ricasını ileteceği görüşüne kapılmıştı. Böyle düşünmesi mümkündür zira Abdül İpekçi bir burjuva gazetecisi olarak, Amerikan yöneticilerine düşmanlık beslemiyor, ABD ile Türkiye arasındaki askeri-politik bağlara karşı çıkmıyordu. O Washington'dakilere saçfısına inanan biriydi.

Amerikalılara soru sormak tehlikeli

Ve işte bundan ötürü, İpekçi Paul Henze'ye güvenmişti. Çok geçmeden Türkiye'de sivil yönetime yıkıldı. Yeni yöneticiler ilk kullananlardan biri de Paul Henze oldu.

Paul Henze 1980 yılında beri CIA'nın yönetimindeki "Hür Avrupa" radyolarında yönetici. Çeşitli dillerden sosyalist ülkelerle karşı yüker yayımlar yapan bu radyoları yeni yeni faşist kadrolar alınması kararıyla Paul Henze verdi.

Milliyet gazetesine de gittim. Dış Haberler Bölümü Yönetmeni Özer Yalçın, dışpolitika gözlemcisi Sami Kohen ve gazeteci Cihan Akerson'la görüştüm. Sami Kohen şöyle özetledi:

- İpekçi'nin öldürülmesi olayının suçları bir türlü ortaya çıkarılmadı. Gazetemizin de yürüttüğü soruşturma çıkmazı girdi. Gazeteci Cihan Akerson ise bayan Sibel İpekçi'nin bana anlattıklarından doğruladı. Özellikle de, Paul Henze ile görüşmesinden sonra Abdül İpekçi'nin teröristler tarafından izlenmeye başlandığını vurguladı.

Henze'den, İpekçi ile neler konuştuğunu öğrenebildiniz mi?

- Allah Korusun dedi Akerson. Şimdi terde Amerikalılar böyle sorularla rahatsız etmeye kesin cesaret gösteremez.

- Bu tehlikeli mi?

- Şüphesiz çok tehlikeli.

Ak benekli kara tay

Zana ben Henze'de, Mister Henze'ye, Abdül İpekçi'yle neler konuştuğunu soruyor bu gazeteciye görüşmeye başlıyorum. Bu

- Ben Paul Henze'ye 13 Ocak 1979 günü İpekçi'yle neler konuştuğum sorudum. Sorum kızırdı onu. Bu konuda konuşmayı keşiflikle reddetti.

Mumcu'yu dinlerken onun CIA'yı suçlayıcı tutkuna hayret ettim. O sanki artık eski sosyalist konumunu geri almak istiyordu.

Bana şu tavsiye de bulundu:

- Ruzi Nazar' da gözönünde bulundurun. O, CIA ile "Bozkurtların" arasında yolları boyu irtibat sağlamış bir kişidir. Eskiden ABD Büyükelçiliği görevlisi olarak çalıştı. Buradan Federal Almanya'ya gitti. Orada da "Bozkurtlar"ın kanadı altına aldı. Bu, Türkiye'ye gönderdiği mektupları da analizmekte. Ağca'nın terörist eylemlerini kimler, nasıl ve neden yönlendirip yönettiğini Ruzi Nazar en iyi bilen kişidir.

- Siz, Roma'da bulunduğunuz sırada bunu İtalyan yetkililerle bildirirdiniz mi?

- Evet, ama Martella buna en ufak bir ilgi göstermedi.

- Nazar'la görüşmek istemediniz mi?

- Evet, Bonn'da görüşmek istedim. Ama boşuna. Gazetecilerden gizleniyor. Orada, ABD Büyükelçiliği'nde görevli ve CIA ile "Bozkurtlar" arasında ilişkileri yönetiyor.

Istanbul ve Ankara'daki bu görüşmelerden sonra Bonn'a hareket ettim. Burada Ağca'yı yöneten Musa Serdar Çelebi'yi tutuklayıp sorguya çeken Hans Eckert ile görüştüm.

- Sayın Eckert, terörist Ağca'nın yöneticisi ve ölünceye kadar "Bozkurtlar"ın önderini sizin ortaya çıkarmış olduğunuza öğrendim. Buna ne dersiniz?

Çelebi'nin itirafı ve Enver Altaylı

- Benim burada o kadar büyük payım yok. Ağca, sorusunda, Papa'yı öldürme emrini Musa Serdar Çelebi'den aldığı itiraf etmiş. İtalyanlar bize basıyordu ve biz de Çelebi'yi tutukladık, sorgusunu yaptık ve Roma'ya gönderdik. İlk Ağca ile ilişkisi olduğunu inkar ediyordu. Ama önüne kanıtlar serilince, onunla iki defa görüştiğini, çok miktarda para verdiğini ve Papa'yı öldürdükten sonra iş bir milyon dolar vermesi vaad ettiğini itiraf etti. Daha sonra Ağca, İspanya'nın Mayorka tatil bölgesinden Federal Almanya'ya Çelebi'ye telefon ederek "Roma'ya gidip vadiyi yerine getireceğim" dedi. Bu görüşmeyi sapıttık.

Savcı Eckert, faşist teröristler ile eski

PAZİ. JOHN PAUL

İtalyan'da Ağca'nın yeti ettiği an

SAVCİ MARTELLA

Propaganda saldırmada görevliydi

sonuç doğuracak biçimde hazırlanmış olduğuna açık. Ağca, Türkiye'deki cinayetinden sonra da, Roma'daki cinayetten sonra da, hergün ifade deşiyordu. Din söyledikleri bugün söyledikleri tutunuyor. Ona maali örgütlemişler, ondan nereden isteniyor. Ağca

Bu paraları Ağca'ya kim için gönderiyordunuz?

Polisin elindeki bilgisi göre 12 bin dolar geliyor. Bu Abdi İpekçi'yi öldürmenin bedeli miydi?

Profesör Erman dedi ki...

İpekçi ailesinin avukatı Sahir Erman ile buluştum. Ağca'yı kimlerin para verdiği üzerinde konuşurken şöyle dedi:

— Ağca'yı verilen paranın nereden ve kimlerden geldiğini arastırırım. Bir takım imzalar ve isimler bulunduk. Polis yoklamanın bunların her sahne oldukları görülür. Türkiye'nin faşistleri böyle kurnazlıklara başvurmayı akıl edemez. Ağca'nın arındırma kiler gizli kalmayı uygun bulmuş. Dikkatli ve öngörülü davranırsanız, Abdi İpekçi'nin öldürülmesinden doğacak dramatik sonuçları gözünüzde bulundurmazlar.

başlangıçta tutulmuş. Ona nasıl öğretilmişler, ondan neler istenirse Ağca onları söylüyor. O **hokuzkurlar** sürüsünden biridir, fakat ben, İtalya'daki suikasti **hokuzkurların** değil, dünyada durumu gerileştirmek isteyenlerin planladığı görüşündeyim.

Abdi İpekçi'nin bildikleri

İstanbul'da "Karakol" sokağındaki evinde Abdi İpekçi'nin dul eşi Sibel İpekçi'yle görüşmemde Abdi'nin kuzeni Eymen Sezerman de bulunuyordu. Bu zor bir görüşmeydi. Sibel İpekçi hala karılar giymiş ve ağlıyordu.

— Eşimin katillerinin bulunmasına yardımcı olacak her kişiye ömrüm boyunca şükran borçlu olacağım. Abdi İpekçi'nin öldürme planını tek başına hazırlayıp yerine

İpekçi'nin görevi daha bitmedi

Papa suikastına "Bulgar işi" için propaganda salı. Hitler'in propagandasız yerine getirildi: Çalınan, bir daha yapı bunu.

emez. Bugün sıradan in-
yenden duman çıkamaz
öminist parmağı" arar ol-
aldınısı -itiraf etmek ge-
e emperyalist kitle haber-
ardırmana geçildi. İpliğin
stata bir manevra yapıldı
vehavada bırakılarak işi-
sı dikkatli yapıldı bu iş. Ö-
dianın sonra bu suskun-
teleride, televizyonlarda,
aş arka planlara atıldı.
reticiler boş durmadılar.
tın, şifrinin balonları tü-
leyip ortasına serdiler. Ama
e yaşayan kitleler bu ka-
bıdılar. Utanmaz ve karar-
çeklerin önüne.

Bütün bu yazdıklarımız emperyalist propaganda saldırsın-
nın nasıl da planlı, nasıl da "ustaca" tezgahlandırılmış gösteri-
yor. Asma Ağca-Papa üstüne örülmüş propaganda saldırsın
bin bütünüyle bittirilmiş sanmak yanlış olur. Saptaımız ge-
reken şu: Saldırsın birinci raundu bitir. Sımdı yeni raundlara
hazırlanıyor emperyalizm. İtalyan kıyı Orlandi'nin kaçınlısı
ve hâle bulunamazlığı oğlu bu yarımcı önemi bir kanıtı.
Keza uzun süredir siyasi sedası kıyamayan Ağca'nın, sımdı yeni
"itiraflarını" ezberlemek meşgul olduğu besbelli. Bulgar
yurttaşları Sergey Antonov hâlâ Roma'da tutuklu ve kendisine
sürekli uyutucu madde veriliyor. Gazetelerin birinci say-
fasına geçmek için her fırsatı ormacı kullanan İtalyan
savcı Martella, işi iyiden iyine rölatiye yapan kişi. Derlediği
onca kanıt, yaptığı onca sorgulamadan sonra sustu Martella.
Ağca-Antonov dosyası hâlâ savcılık raflarında ve henüz
mahkeme önüne -yani kamuoyu önüne- çıkmış değil.

Besbelli ki hazırlanıyor. Uygun anı kolluyorlar ve saldırı-
racaklar. Malatya'nın Hekimhan ilçesinde Mehmet Ali Ağca'nın görevi daha bitmedi. Emperyalist propaganda mer-
kezlerinin bu bilinci suskunluğu bizi yanıltmamalı.

"Ağca-Papa olayı" anti-komünist saldırının son yıllardaki
odaklarından birini oluşturdu. Bu nesnel gerçeği bilelim ve
düğünümü onun seçtiği bu alanda savşamaktan kaçınmayalım.
Örülen tuzakları birer birer kırmaya gücümüz de, olanca-
ğımız da vardır.

Unutmayalım: Gerçek her zaman anti-faşisttir.

Bu paraları Ağca'ya kim için gönderiyordunuz?

— Abdi İpekçi kaydedilen tarihte Paul Henze'yle nerede görüştü acaba? diye sor-
dum.

— Milliyet gazetesinde, dedi bayan İpek-
çi, yabancı diplomatlar ve gazeteciler esmi
işyerinde sık sık ziyaret ederdi. Mister
Henze, bildiğim kadarıyla, Amerika Birleşik
Devletleri'nin Ankara Büyükelçiliği'nde ça-
lışıyordu.

Dayanamadım:

— Mister Henze gençliğinden beri Ame-
rikan Merkezi Casusluk Örgütü CIA'da ça-
lışıyor, dedim.

Dikkat! General Paul Henze

Bayan İpekçi'ye ve yetenleri Eymen Se-
zerman'ın 1979 yılındaki bir anımı aktar-
dım. New York'ta muhabir olarak bulun-
duğum sırada "Juli Stuart Incorporated"
yayınevi ki ciltlik bir belgesi yayın çıkart-
mıştı. Yayın CIA üstüne güvenilir bir kla-
vuz niteliğindedir. Orada Paul Henze'nin
CIA'da general rütbesiyle görevli bulun-
duğu açıklıkla belirtilmekteydi. Aynı bel-
gede Henze'nin "diplomata" maskesi altın-
da uzun yıllar Türkiye'de bulunduğu ve
CIA'nın Türkiye bölümü şefi olduğu kay-
dedilmekteydi. Henze daha sonra ABD
Devlet Güvenlik Konseyi'nde CIA temsil-
ciliği görevine getirildi. Yani Abdi İpekçi
ile 1979 Ocak ayında İstanbul'da görüşen
Paul Henze CIA'nın yönetici kadrosun-
dan biriydi.

Sordum:

— Bayan İpekçi, Paul Henze'nin görevi-
nin ne olduğu peşkok kişi tarafından bi-
linirlikten, eşizinin bunu bilmesini sı-
ması mümkün mü?

Sibel İpekçi sakın yanıtladı:

— Hayır, bu mümkün değil. Eşim böyle
konularda her zaman sağlam bilgiler sa-
hıptı.

Abdi İpekçi'nin öldürülmesinden he-
men önce yürüttüğü çalışmalarının araş-
tırılması gerek. Çünkü İpekçi, CIA'nın
Türkiye'deki faaliyetlerine dair bilgi sahibi
bir kişiydi. "Bokuzkurların CIA tarafından
sahiplendirdiğini", Kahramanmaraş can-
kırımından dolayı "Bokuzkurlar"ı lanetler-
ken de bu cankırımın düzenleneler ara-
sında CIA ajanı ve ABD'nin Ankara Bü-
yükelçiliği'nde görevli Alexander Pack'in
bulunduğuna şüpheli biliyordu. İpekçi,
"Bokuzkurlar"ın hükümeti devirme hazı-
rıklarına göreğündedir, faşist başbuğ Tür-
ke'nin ABD'den not nakladına ve süreli

bir gazeteciyle görüşmeye başladım. Bu
gazeteciyle görüşmelerimiz yazıyor. Cum-
huriyet Gazetesi yazarı Uğur Mum-
cu'du. Mumcu başkentteki yetkililerle
çok iyi bağlan olan bir gazeteci. Karmakar-
ve ikili bir kişiliği vardı. Yalnız kara çizgiler-
le veya yalnız beyaz çizgilerle tanıtılması
imkansız. Yani, ak benekli kara tay.

Mumcu birkaç yıl önce ilerciler bir gaz-
eteciydi. Yazılarında "Bokuzkurlar"ı sert bir
dille suçluyor, onlarla CIA arasındaki ilişki-
leri su yüzüne çıkartıyordu. 12 Eylül'de
iki askeri darbeden sonra gençlere ve ge-
nerallere yaranan yazılar yazmaya başladı.
Gene de kendini, eskiden olduğu gibi so-
yalist tanıtır ve... Ağca'nın Papa'yı öl-
dürme girişiminde CIA'nın, sosyalist Bul-
garistan'a karşı düzenlediği iğrenç kam-
panya'ya katılıyor. Bazi gazeteciler Uğur
Mumcu'yu CIA'ya hizmet etmekle suçlu-
yor. Ama Mumcu konuşmamızda bunu
kesinlikle reddetti.

— Paul Henze'yi tanıtır mısınız? diye sor-
dum.

— Evet tanıırım. CIA'da çalışır. Bundan iki
ay önce Paul Henze ile Amerikalı gazeteci
bayan Claire Sterling ansızın odama dal-
dılar. Sterling'de önceleri CIA'da çalışmak-
taydı, sımdı İsrail'in Mossad casusluk örgü-
tüne hizmet ediyor. Henze ile Sterling be-
den, Papa suikastında Sovyet İstihbarat Örgü-
tü'nün (KGB) parmağı olduğu yollu uy-
durmaları netleşmemi istediiler. Ben olumsuz
cevap verdim. Çünkü bu konuda
tek bir kanıt, tek bir ipucu yok. Bu uyur-
ma, imkansız birşey. Bunun için de Henze
ile Sterling'ın isteklerini reddettim.

— Sizce Ağca'yı kim yönetiyor?

— Bir süre önce Roma'daydım. Papa su-
ikastını araştırın Martella beni Ağca ile gör-
tüştürdü. Böylece Ağca'yı konuşturacağımı
zannediyordum. Ben Ağca'dan duyduğumları
sımdıkla, açıklamamı sözü verdim. Size sa-
dece en önemli olanı söyleyeceğim: Ağca
azaltı bir faşist ve sımdı de faşist.

— Komünistlerin bu suikastla bir ilişki-
si?

— Tekrarlıyorum: Ağca fanatik bir faşist.
O bir "Bokuzkurlar", "Bokuzkurlar"ın başbuğ
Türkes ise CIA ile sıkı ilişkiler içinde.

Ve bir savaş suçlusu: Ruzi Nazar

Uğur Mumcu, Paul Henze ile Abdi İpekçi
arasında, İstanbul'da yapılan o garip
görüşmeyi herkesten önce inceledim
söyledi. İpekçi'nin not defterinden başka
bir haber kaynağından daha yararlanıldığı
yı belirtti. Türkiye Milli İstihbarat Örgü-
tünden (MIT) söz etti.

gim! Üçer üçer görüşmeye başladılar.

Savcı Eckert, faşist teröristler ile eski
savaş suçluların arasında iyiliği bulundu-
ğu kanısına vardığını da açıkladı. Bunu ne-
den söylemişti? Milliyet gazetesinin Bonn
muhabiri Örsan Öymen ile görüştüm. Ona
göre, Celebi Papa'yı öldürme emri kendi
başına Ağca'yı veremezdi. Bokuzkurların
elinde bir müyon dolarm bulundumğın-
da iş polis yoklaması göstermişti. Öyleyse,
bu para başkaları tarafından ödenecekti.
"Bokuzkurlar"ın Federal Almanya'daki yö-
neticisi Enver Altay'ı idi. Onun işe CIA
sabayı Ruzi Nazar ve Paul Henze ile şürek-
li irtibat halinde olduğu söylüyor. Para-
nın nereden geleceğini bu başla belli ede-
bilir.

Paul Henze'nin kim olduğu belli. Ruzi
Nazar'a göre... Savcı Eckert, savaş suç-
luları ile faşist teröristler arasında ilişki-
den sözettiymiş. Diye Ruzi Nazar ondan
biriydi.

Ruzi Nazar, 2. Dünya Savaşı sırasında
Sovyet Kazlırudusı saharından kaçarak fa-
şist katillerin SS birliklerine katıldı. Fa-
şizm içinde ezildiği günlerde işe ABD
Merkezi Casusluk Örgütü CIA'ya alındı.
Savaş sonrasında Sovyetler Birliği'nde gı-
yabında yaralandı ve ölüme mahkum
edildi. Ama... yeni efendileri bu katli tes-
lim etmediler.

Ruzi Nazar sımdı Bonn'da ve "Bokuz-
kurlar" ile CIA arasındaki ilişkileri düzenli-
yor. Onunla görüşme görüşmelerim sonu-
çuz kaldı. Abdi'nin Bonn Büyükelçiliği'n-
de ve evinde aradım. Yarımdan ben den
otelinin adını ve telefon numaramı bira-
kmamı istediiler. Nazar'ın beni telefonla
arayacağına söylediler. Bekledim. Negelen
oldu ne de telefon eden. Ama o andan
tibaren iki sivil ajan beni sürekli izlemeye
başladı.

İzlerin ulaştığı yer

"Bokuzkurlar"ın izinde yürürek genimim
noktada su açığa görünüyor: Washington
yöneticileri "komünizme karşı yeni bir ha-
lı seferi düzenlerken" Papa suikastını pla-
nıladılar. Bunu Paul Henze, Ruzi Nazar,
Enver Altaylı, Serdar Celebi ve faşist terörist
Ağca ile uygulayamı soktular. Ardından da
tüm emperyalist kitle haberleşme araçla-
rını harekete geçirdiler. Bu propaganda
saldırsının zehirli okları Moskova ve Sof-
ya'ya yoneldi.

Ama kim gerçeği uzun süre saklayabil-
miş ki? Papa suikastının ardında kimlerin
parmağı olduğu açığa görülmeye başladı.
İşte...

OKUYUCU POSTASI

Bir gözlem, bir rüşvet olayı ve bir askerlik anısı

Sayın Türkiye Postası gazetesi size izinde gördüğüm bir olayı anlatmak istiyorum. Benim köyüme genç bir arkadaşım var. Adı Müslüm. İşte bu arkadaşım 1980'den beri Cunta tarafından içeriye atılmış durumda. Bu arkadaşım 25 yaşındadır ve iki çocuk babasıdır. Arkadaşım şehride oturuyordu. O şimdi içeride. Ailesi çalışıyordu. Zaten iş bulmak mümkün değil. Hiçbir gelirleri de yok. İzinde öğrendiğime göre, arkadaşımın karısı çocuklarına bir dilim ekme vermek için kendisini satmak zorunda kalmış. Buna benzer çok aile var. Cunta açlığı yaydıkça cahil ve yoksul aile kadınları işte böyle yollara sürükleniyorlar. Bunun sonucu Cunta değilse kim?

Bundan önceki iznim sırasında hem bir vergi işimi düzeltmek hem de kaybolan nüfus kağıdımı yenilemek için resmi dairelere gittim. İşte bakın benden neler aldılar:

Nüfus cüzdanı vermek için memur açılan 2 bin lira istedi. Ne yaparsın, verdim. Vergi daireesindeki işimi ise 10 bin lira rüşvet almadan halletmediler. Tapu daireesi daha insafli çıktı ve benden 5 bin liracık istedi. Yani bir nüfus cüzdanı, bir tapu bir de vergi işi için toplamı 17 bin lira rüşvet vermedem olmadı.

İşte Cunta'nın kökünü kazıyoruz dediği rüşvet işleri böyle...

İzin verirsiniz bir de askerlik hatırası anlatmak istiyorum. Ben askerliğime acemiliğim sırasında Amasya'da idim. Bir gün aştığım emeliyim gittik. Bir çukuru içine girdik. Türkiye elimde yatırm yere. Karşıdağ hedefe ateş edecekti. Benim korkudan yüreğim patlıyordu. Neyse güç bela mermiyi patlattık. Üstteğmen geldi bana bir kağıt verdi: "Aferin sen çok iyi nişancısın. Hedefi tam göğzünden vurdun. Seni Sırya sınırlarına gönderiyorum". Acı...

HEM EĞLENCE, HEM GÖREV BİR ARADA

Wiesbaden Türkiye Postası sorumluşu arkamızın bir piknik düzenleyerek kendi bölgelerinde yaşam sürdürülen işçiler ile bir arada bir pazar günü geçirirler. Dönerler yeni folklor gösterileri seyredilmesinin yanı sıra iki saat süren bir sohbet, gazetesin ve okuyucunun görevlerinin üstünde duruldu.

...nelerinin nasıl atınılabileceği üzerine öneriler getirildi. Kısacası bir taraftan eğlenirken, görevler de unutulmadı. Küçük bir basın şenliği havasında geçen piknik, serbest zamanların olumlu değerlendirilmesi açısından güzel bir örnek: Hem tatil, hem görev! İkiyi bir arada pekala yürütür!

Esenboğa Havaalanı rezaleti

Ben sizin gazeteyi Duisburg'da, Pazar yerinde satanlardan alıp okudum. Ne yalan söyleyeyim önceleri size Türkiye'yi kötüleyorsunuz diye kızyardım. Çünkü sizin söylediklerinizin doğru olduğunu kendim şahit oldum.

Türkiye'deki utak bir işimi halletmek için kısa bir süre için olmuş uçakları Türkiye'ye gittim. Havaalanındaki rezalet anlatılabilecek gibi değil. Neyse oradan zar zor bavulumu bulup vlayetine gittim. Arkadaşlarımın durumu çok kötü.

rada durmayacak ya bir otele, yahut eşinin dostunun tanıdığının yanına gidecek. Pazartesi gelin uçacaksınız" dedi. Ben taktim, fakat çocuk çocuğu ile Malatya'dan iki aile vardı. Onları biraz tekmelediler. Pazartesi günü o iki aile havaalanına uçağa binmek için gelmediler. Ne olduğunu tahmin edebiliyorum. İşte generaller iktidarda böyle duruyorlar. Bunları yazın. Elele verelim, işkencecileri yenelim.

K.S./Duisburg

Hapistekiler için

Ben Norveç'te çalışan bir işçiyim. Tabii gazete buraya gelmiyor. Yahut da ben bilmiyorum. Bana gazetenizi Almanya'daki halamın oğlu yolluyor. Ama ben artık gazetesize abonman olmaya karar verdim.

Gazete için Norveç parası ile ne kadar göndermemiz gerektiğini yazmamıştınız. Size İsveç kronu göndereceğim. Abone olmamın sebebi gazetesizde çıkan "Sol Mementin Altındaki Cevahir" yazısıdır. İçim acıyla burkuktu. Hapisteki kardeşlerimiz için ne yapsak yetmez.

Ali Uralçık/Oslo

Kızılcahamam yolunda

7 Temmuz günü Ankara'dan Kızılcahamam'a gidiyorduk. Orda yolların temizlendiğini ve 100 kadar insanın soluma ve supürme işlerinde an gibi çalıştıklarını gördük. Sonra yanışarak sorduk, ne alıyorlar diye. Bir tanesi "Abi, Kenan Evren geliyor, yolun kenarına geçin. Siz de biraz sonra görürsünüz" dedi. Biz durmadık ve İstanbul yolunu tuttuk. Orada insan kalabalığı 500 kişi kadar vardı. Ancak kalabalığındaki polis ve askerler arasındakı sivil görülmüyordu. Bu kalabalığın 200'e yakını ancak sivil. Öbürleri polis ve askerdi. Yolda ise tüm yolları trafik durmuş ve herkes yolun kenarına çekilmişti. Sadece Alman plakalı arabalara yolda gitme müsaadesi verildi. Beş on kilometre ilerleyince 15-20'ye yakın polis konvoyu, onların arkasından siyah bir mercedesle Kenan Evren'in arabası, gene onun arkasından 30'a yakın siyah mercedes en arkada genel polis konvoyu ve yakınında da helikopterler... Gördüğüm, oradaki sivil insanları iki veya üç misli Kenan Evren'e eşlik eden polis, resmi görevliler ve askeri. Arkasından gazeteleri okuyorsun, "Kenan Evren büyük bir kalabalık tarafından karşılandı" diye yazıyorlar. Hepsi yalan.

Köln'den bir işçi

gönderiyor" dedi. Bir Rus askerini gözlemliyorum" dedi. Neyse gittik. Tabii ben o sıralarda tam bir anti-komünistim. Artvin'in Borçka ilçesine gittik. Akşamlardan birinde bölük komutanı gelip bize ders verdi. Dedi ki:

"Çocuklar nöbette iyi dikkat edin. Rus askerlerinin gözünü içine on beş dakika bakmanız onları korkudan yere düşer bayılır".

Sonra Sovyet sınırında nöbete koydular bizi. Bir öteki nöbetçi arkadaşlarla hemen karışmazda duran "Rus" askerlerinin gözünü içine bakıyoruz. Tam iki saat bekliktir. Bakta bakta sonunda uyuyakaldık. Buna "Rus" askerleri de çok şaşılar herhalde...

Köln'den bir işçi

Sıcak Sonbahar'da güncel görevlerimiz

Sıcak sonbahar... Dünyada kalıcı adlı bir barışın oluşması için Federal Almanya'da yığınsal kitle çalışmalarını yükselteceği dönem başladı.

Emperyalizmin en saldırgan kesimlerinin temsilcisi Amerikan yönetiminin Avrupa halklarına dayattığı yeni atom roketlerinin (Pershing-2 ve Cruise) Avrupa topraklarına yerleştirilme planı, Cenup'de dünya barışının güvencesi Sovyetler Birliği'nin tüm olumlu tutumlarına karşın karara bağlandı. Böylece bundan böyle Almanya yönetimi ve NATO elebaşları korkuncu bir silahlanma anafonurunu başlatmış oldular.

Bu durumda Avrupa halklarının bir atom savaşında küll olup yok olmamak için yığınsal kitle çıkışları göstercekleri beklenmektedir. Federal Almanya'daki kitlelerin yığınsal çıkışı da Bonn'da doruk noktasına ulaşacaktır.

İnsanlığın varolma veya yokolma savaşını olan bu barış savaşına biz Türk ve Kürt ilerici devrimci güçlerimizin katkısı nasıl olacaktır? Bu katkıyı ancak bulunduğumuz bölgelerde Alman barış ve demokrasi güçleriyle birlikte, barış savaşına aktif bir şekilde katılmakla yerine getirebileceğiz. Barış savaşımız sırf barış mitinglerine katılmıslarınlanmakla insan yaşamının her alanında özvenli, bıkmandan birer barış savaşçısı olarak insanlık görevimizi yerine getirelimiz.

Dostça selamlar...

Iseloh'n'dan bir okuyucu

İrasi satışında bulunarak, geri kalan 60 bin lira ile Cunta'nın cebine. Bu Cunta kör değil, topal değil, yetim değil ki sadaka vereyim. Adam başı 60 bin lira kesilir mi, hiç aklım kesmiyor bunun olacağına.

Kesilen bu 60 bin lira ile işsizlere işyeri mi açılacak? Yolsuz köylere yol mu yapılacak? Cunta'nın eline öyle bir para geçti ki, haksan fazladan iki savaş uçağı daha alır. Cunta kim oluyor ki, alın terimizle kazandığımız paraları gözünü dikiyor. Yetmiyor mu Türkiye'li emekçileri sömürdüğü, aç bıraktığı? Bugün paramızda gözünü diken, yarın malmızda, öbür gün de canımızda gözünü dikecek.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Fransa

Kurbana kurban

Bizler abur cubur yiyecek ve konuşan insanlarız. Sattırılma nasıl başlayıyorm bilemiyoruz.

16 Eylül Cuma günü, yani Kurban Bayramı'nın afelesi. Bizim hatun der ki, "Herif kurban kesilme ele güne karşı". Ama kurban 250-300 mark arasında Elmizde ise tamı tamına 200 mark var. Hatun der ki, keselim. Oysa biz 3 çocuklu ve babamızın politik çalışmaları nedeniyle buraya iltica etmiş bir aileyiz. Dört yıldır buradayız. Dört yıldır da sosyal yardımla geçiniyoruz. Acaba sosyal yardım dairesine gitemiz kurban parası verir mi? Elbette vermez ama hatun ne der? "El alem kesiyor da biz niye kesmiyoruz" demez mi?

Bir çoğunuz diyecek ki, "supu sensin, karnı neden bilincilendirmedin?" Vallahi dostlar, ben onun bilincilendirecek kadar bilincil değildim. Bunun için de, elimizde olanı verdik. 17 Eylül günü kurbanı. Aferdinsiz ama, bide de kaldık apaklık ortada. Yani kurbanı biz olduk kurban. Ya Türkiye'dekiler ne yaptılar?

Tum emekçilerin, tüm yurttaslarının, bir çatı altında toplanıp da bizi kurban seçen Cunta'ya, faşizme karşı haykırırlarının geçmiş bayramını kutlar, gözlemlerinizden, gözlemlerinden operim.

Dursun Ergil/Neuquid

gittim. Arkadaşlarımız durumu çok kötü. Zor geçiniyorlar. Arcamin oğlu ve dört beş arkadaş daha, şimdi hapiste olan eski Belediye Başkanlarını ziyaret etmek üzere hapishaneye gittiler. Ben de iki paket sigara yolladım. Diğer arkadaşları ve arcamin oğlu cam sakıçı çoban armağanı ufak tefek yiyecek içecek alıp gittim. Hapishaneye girecekleri sırada oradan bir askeri jipin içinden bir subay gelip bunlarla konuşmuş ve bunlara bağımaya başlamış. Tekme, tokat, sille, beşini de içeri attı. Üstelik bu subay: "Siz nasıl insanlarsınız hem devletin ekmeğini yiyorsunuz, hem de devletin hapse attığı adamı ziyarete geliyorsunuz?" demiş. Bu beğiciler hala Kayseri hapishanesinde.

Gelelim benim işe. Benim işlerim bittikten sonra anladım ki Türkiye'de rüşvet el değiştirmiş ve ufak rüşvet olmaktan çıkıp büyük olmuş. Sikyonetim komutanları, polis teşkilatı ileri gelenleri her akşam pavyon ve kumar alemlerinde. Bunları gözümle gördüm. Geriye dönceğim zaman tekrar içim buruk ve ezgili olarak Esenboğa Havaalanına geldim. Gelirken gördüğüm düzensizliğin beş misli fazlası... İtş kaşık, ezilen, bağırın, uyuyan ağlayan dolu. Herkes bir an önce uçağı binip gitmek istiyor. Sıraya girdik. Bayıllarımızı vereceğiz. Bana ve yirmi içimin bavullarının alınmasına sıra gelince "Bu uçağı doldu siz gidemiyceksiniz" dendi. Başladık "Nasıl olur?" falan demeye, "biletimiz var" dedik, "olmaz" dendi.

Oradan kovboy kılıklı, Komiser Ali diye biri geldi. Komiser Ali 29 Temmuz 1983 günü Havaalanı nöbetçi komiseri "Bana baka, sizin karşınızda Alman polisi yok. Hepinizi yakarm" dedi. Fakat itirazlar durmadı. Bu defa "ulan siz Almanya'ya karıştığınız yuzun, fakat size burayı karıştırmam. İki gün sonra kile uçağıda olacaksınız. Pazartesi günü de Almanya'da olacaksınız. Cumartesi-Pazar burada kalsanız ne olur?" dedi. Uzaklardan gelip gözleri kaçanağı gibi olmuş insanlar itirazlarını sürdürdüler.

Beş dakika sonra askerler geldi. Hepimiz önce aşağıya indirildik. "Sesini çıkaran olursa hemen sikyonetine hava vade ederiz" diye hepimize gödağı verdiler. Ve kimse sesini çıkarmadan teker teker dışarıya salındık. Çakan bu-

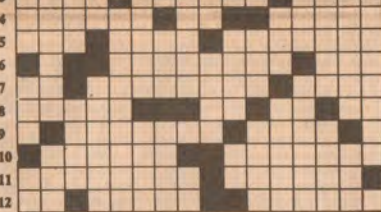
BERLIN'de 7 Ekim'den itibaren saat 18.30 ve 21.00'de (Hermannstr. 20, 1-44) adresindeki KINO OFF sinemasında (U-Bhf. Hermannplatz) Ayrıca HUMBOLDT-LICHTSPIELE, Badstr. 19 adresinde (U-Bhf. Gendarmenbrunn) 7 Ekim 1983'ten itibaren her gün saat 20.30'da, PROMIYER: 6 Ekim Perşembe günü Nizamettin Arıcı'nı katılmıyola...

HAMBURG'da 14 Ekim 1983 tarihinden itibaren Steindamm 22 adresindeki PICADILLY-KINOS (Hauptbahnhof'ta) salonlarında her gün saat 9.00, 11.30, 14.00, 16.30, 19.00 ve 21.30'da

MÜNİH'te 7 Ekim 1983'ten itibaren Rottmannstr. 15 adresindeki ROTTMANN sinemasında her gün saat 18.00 ve 20.30'da yalnızca Cumartesi saat 16.30 ve 20.30'da, PROMIYER: 6 Ekim Perşembe günü saat 20.30'da UFUK ADALI'nı da katılmıyola...

FRANKFURT'ta 7 Ekim 1983 tarihinden itibaren her gün saat 20.15'te Lokalbahnhof'ta (Dreieichstr. 54 adresindeki) HARMONIE sinemasında. Ayrıca 7-13 Ekim tarihleri arasında saat 18.00'de

ün en saygın ki-
gillerinden bir bi-
lim adamı, 4
Özellikle sessiz
sinema döne-
minde ölümsüz
ürünler vermiş
anti-faşist bir ko-
medi ustası =
8
9
10
11
12

rak işkence ettiği için "Kazıklı Voyvoda" diye anılan ve adı "kan içici vampir"-le özdeşleşmiş bir d. rebevi, 3.(Tersî) İçinde katı ya da sıvı katkıları kullanılarak geleneksel bir ısıtma aracı - Bir sıradağ - Tuz bileşimlerinde çokça bulunan bir kimyasal element, 4. Müezzinin namaz çağrısı için çıktığı kule - Bir ajansımızın kısa adı - Şairler için dil, 5. Ekonomide pazara mal sürmek - Vuku bulan, orta-ya çıkan - Mubalaga etmek, bir şeyi olduğundan daha büyük veya küçük göstermek, 6. Ardarda dizilen basamaklardan oluşan bir urmanna aracı - İkkel bir deniz taşıtı, 7. Kimyada manganizin simgesi - Kaşar peynirinin Balkanlardaki adı - Ev, bölüm, 8-Atlama, koşma, sıçrama, atma dahilindeki sporlarla uğraşan-"Marksist-Leninist" anlamında bir kısıltıma - (Tersî) En önde gelen, bir ekibin en değerli elmanı - (Tersî) Kimyada kalayın simgesi, 9. Kaba ve kullanılması yaygınlaşmış deyimler için kullanılır - İskanbilde bir renk ve biçim dizisi, 10. "Geri çekah" anlamında uydurmuş argo bir deyim - Geleneksel bir hamur tatlısı, 11. Öncü, yönetici (eski dil) - Don bölgesi kazaklarında oylama ile seçilen toplum yöneticisi, 12. Geride kalan belirti, emare - Küşey olmayan geometrik biçim - (Tersî) Altımsı saniye.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Bir olayın birbirini izleyen bölümleri, merhale - Parlak değil - Tersî Belirli, emare, 2. İçinen çıkması pek güç, karmakarışık, içiçe geçmiş ve geçitler düzeni - Sır, 3. İnsanoglundu ürettiği en eski metal aşımlarından biri - Tersî Bir metnin veya konuşmanın sadece anlatımı verecek biçimde aktırılması, 4. Yakın zaman önce ölen büyük komünist şair Aragon'un yaşamı bölüştüğü ve pek çok şiirinin yazılmasına neden olan kısır - (Tersî) Toplamak, koleksiyon yapmak, düzenlemek, 5.(Tersî) Tür orodusunda generallerin en yüksek rütbesi - Vücudtaki eklemlerlerinde ortaya çıkan tedavisi güç bir hastalık, 6. Para ve emek karşılığı olmaksızın elde edilen-Sekizden birer eksi, 7. Davranış, gereğini yerine getirme-Toprak sulaşması için açılan büyükçe kanal - Gelir, özellikle taşınmaz malların elde edilen kısımları, 8. Kuzeybatı Avrupa'da bir bir ülke - Müzik notalarının biricisi, 9.(Tersî) Sıvı halde yola alan - Gıgıte ve düzensiz olarak artan hareket, 10. (Tersî) Motorlu araçlarla hareket ettirilen araçlardan biri - Salak, budala, görünüşü - (Tersî) Kar be-ya, 11. Bir noktadan başlayıp aynı noktaya dönüşüne kadar dolanma - Kalpa ile göğün arası - Kumarda şanssızlık, sürekli kaybetme durumu, 12. Alet işler, o göğün arası - Ün, saygıdeğer göhret - Oklamlı içine konduğu torba, 13. (Tersî) Divan edebiyatında bir biçim ki en güzel örneklerini Ömer Hayyam'da bulmuştur. Yol kesen sürgünçü, haram yiyici, 14. (Tersî) Güysilerinin içine konan koruyucu ince kumaş-Türki-ye'de tekeleri sermaye ile ordu üst basamaklarının kaynaştırıcı bir sermaye kuruluşu, 15. Hiltir'in en yakın suç ortaklarından birinin soyadı (Önada: Martin) - (Tersî) Hatıra, 16. Türkçe alfabesinde, kendisi ile hiçbir kelime başlamayan tek harfi - Üzünü ve kin-malamlarını birlikte" anlamına gelen eski dilde bir deyiş.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Enver Gökçe-Taş, 2. Nermi Uygur-Naat-Enayî, 3. Ema-Gdansk-Lah, 4. Rila-İserak, 5. Jaguar-Tenakuz, 6. İletken-Blankizm, 7. İla-Na-Lira, 8. Çilek-Zehir, 9. İkame-Mah-Tela, 10. Ablak-Allahallah, 11. Negzeg-Girışim, 12. Ey-Tarik-KKE
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Enerji-Jane, 2.Nem-Alekkor, 3.Vrangel-Alg, 4.Em-Utan-maz, 5. Rigrak-Eket, 6. Dıreng-Ga, 7. Önal-Naima, 8. Kanat-Çalgı, 9. Ças-Eblehlik 10. Etkinlik-Ar, 11. Saar-Ahi, 12. Felekaz-Aşık, 13. Naruk-Eflek, 14.Tahazi-Heime, 15. Ay-İla, 16. Şii-İmaraho.

deki piyonuna atla saldırarak önüne atılma-
gildir. İtalyan açılışının (geçen sayımda
görmüştük) bir özelliği de ilk hamlele-
re sadece beyazın bilyesi tehdit edici
hamleleri yapmasıdır. 1.e4.e5 2.Af3.Af6
3.Fc4.Fc5, Fc5 hamlesini siyahla aktif
oyunmak isteyen oyuncular pek beğen-
mezler. Onun yerine Af6 hamlesini ter-
cih ederler. İşte böyle devam eden oyun
genellikle "Prusya Savunması" adıyla ta-
nınır.

Prusya Savunması

Beyaz: Florian Siyah: Deutsch

1.e4,e5 2. Ag3,Ac6 3.Fc4,Af6 4.d4,e5:d4
5.0-0,Af6:e4 (Af6 hemen açmazla almali-
leceği için, bu hamle riskli görünüyorsa
da, siyahın yeterli savunma olanağı var).
6.Kel.d5 (Görüldeği gibi siyah atını
tempo kazandırarak bir hamleyle savun-
yor.) 7.Fd5!,V:d5 8.Ac3,Va5 9.Ac4,Fc6
(Şekil: Beyaz şimdiki 10.A:d4 oynayamaz,
Çünkü:10....A:d4 ten siyah vezir kaleyi
alarak matla tehdit ettiğinden, beyaz ve-
zir atı geri alamaz.) 10.Fd2!?,Vd5 (Bir kez
daha, oyunun başlarında ileri hatlara gi-
den vezirin, düşman saldırısının hedefi
haline geldiğini görüyoruz.) 11.Ff5,Fc7
12.F3,F7,S7e7 13.c4! (beyaz ikinci bir pi-
yon fedâ ederek, siyahın Kf1 d8 ve
Sb8 oynayıp, durumunu sağlamlaştırma-
sını engellemek zorunda)13....d4:c3 (ge-
per-çiz) 14.Vc2! Ad4 15.V:c3,A:d3+
16.g2:c3! 17.Vb4+ Sd8 18.Ka1!d4+
Sd8 19.Kc1,Vb6 20.Vc7!a5 (Siyah:21.
Ad6+ Sb8 22.A:f7, F:f7, 23.V:f7 hamle-
lerinden sonra, siyah kaçacak yer hazırla-
maya çalışıyor. Oysa, beyazın daha
güçlü bir saldırısı var.) 21.Ac5!,K(h8)d8
(Siyah 21...Sb8 oynasaydı, hemen ka-
ybeder.) 22.K:e6!f6 ve 23.Ad7+ ve ve-
zir düşer.) 22.A:e6,f7e6 23.K:c6,Kd7?
(Zaten kaybedilmiş bir oyun sonunda bir
hata daha! Şu devam yolu da daha fazla
dirense bile, siyahı kurtarmazdı:23.c6,
24.V:g7,Ve7 25.Ke7,Vf4 26.Vg4+V:g4,
fg4. Beyazın şah kanadındaki üç piyon-
unu durdurmak olanaksız.) 24.Vf8+ ,Kd8
25.Vf5,Vd4, 26.Kc6!d6+ terk.

Şimdi çarşıcağız de ordumdan biri,
o zaman benim için 'havlu attı' demişler.
Şimdi kendisi deniz kenarında havluya
kurulmıyor."

Biraz da akıllı

"Teşkilat konusunda hem bilgin hem irad-
em vardır. Uykuy uyuşmadan devamlı ka-
yabilirdim. İradem kuvvetlidir. Hayatta
hiçbir şeyden yılmam. Ölüme ne kadar
engel konulursa olsun. Ve bunların ya-
nında galiba biraz da akıllı bir insanım."

Kavun seçer gibi

"Cumburbaşım iyi ve kötü sıyasetçiler
olduğuna bşyledi. Ben iyilerini seçtim."

Sunalp'ten al haberi

"İlk akımda gelen şey milî savunmamız-
nın güçlenmesidir. Silahı kuvvetlerimiz-
i modernleştirme gerekmektedir. İkti-
dar olduğumuz savunma tedbirlerini
destekleyeceğiz, ordunun ihtiyaçlarını
herşeyin önünde tutacağız."

SEÇME SAÇMALAR

Batı Avrupa ülkelerinde dayanışma eylemleri örgütlendi

Diyarbakır'daki siyasal tutuklularla dayanışma eylemleri sürüyor

Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki çoğunluğu Kürt siyasi tutuklulara yönelik ağır baskı ve işkenceleri protesto amacıyla tutukluların başlatıldığı ölüm orucu, Batı Avrupa'daki Türküyle ilericiler ve demokratlar arasında da yankılandı. Pek çok ülkede ve kentte Diyarbakır'daki devrimci tutuklularla dayanışma amacıyla eylemler düzenlendi. Kimi kentlerde sembolik kilise işgalleriyle batı kamuoyunun ilgisini üzerine çekilmek istenirken, kimi kentlerde de dayanışma amaçlı açlık grevleri gündü. Eylemlerin yaygınlaştığı ve düzenliliği Batı Avrupa kamuoyunda oldukça geniş bir ilgi uyandırmalarına neden oldu. Gazetemize ulaşan haberlere göre İsviçre, Frankfurt, Duisburg, Hollanda, Münster eylemleri sözkonusu etkinlikler arasında özellikle ilgi çekiydi.

İsviçre'de

Diyarbakır Askeri cezaevinde başlatılan açlık grevini desteklemek ve faşist Cunta'nın baskı ve terörünü protesto etmek amacıyla İsviçre'de Türküyle ilericiler tarafından çeşitli eylemler yapıldı. 22 Eylül'de Zürich'te Sosyalist Parti'nin binası işgal edildi. Aynı gün Basel'de Zeitung gazetesinde ölümler, bir eylem daha yapıldı.

Frankfurt'ta

21 Eylül Çarşamba günü, Türküyle örgütler eylem birliği yaparak, Diyarbakır cezaevindeki politik tutuklularla dayanışma amacıyla Frankfurt şehir merkezindeki Dom Kilisesi'ni iki saat süreyle işgal ettiler. Frankfurt Türk Halkı, Kürdistan İşçi Derneği, Mezapotamya İşçiler Birliği, Proleter Dayanışma, Frankfurt Halkçı Demokriter Birliği, TÖT, Türküyle İşçiler Kültür ve Dayanışma Derneği, FTİB ve Cephe taraftarlarının katılımıyla gerçekleştirilen eylemde, Kilise'nin kapısına ve duvarlarına politik tutuklularla dayanışma amacıyla getirilen ve baskılan protesto eden pankartlar asıldı.

Hollanda'da

Diyarbakır hasiphanesindeki politik tutuklular ve yakınlarına yapılan baskı ve terörü protesto etmek, olayı, Hollanda kamuoyuna duyurmak, Kızıllaç'ın dikkatini çekmek ve tutuklularla dayanışmada bulunmak için, 19 Eylül tarihinde Amsterdam'daki Kızıllaç binası, kalabalık bir grup tarafından işgal edildi. Avrupa'da Dev-Genç, Cephe, HTİB, İşçi Gerçeği, İşçilerin Sesi, Serowebun ve Partizan Hollanda Taraftarları'nın eylem birliği ile gerçekleştirilen gösteri ve işgal yaklaşık üçbuçuk saat sürdü.

Kızıllaç Başkanı Kruidhof ve Dişişleri

Bakanı Van Kleeef'e eylem komitesi arastırın- da yapılan bir saatlik görüşme sonunda, konuyu yerinde incelemek üzere Türkiye'ye bir heyet gönderilmesi kararlaştırıldı.

Diyarbakır cezaevindeki politik tutukluların başlatıldığı açlık grevini desteklemek, Cunta'nın uyguladığı baskı ve terörü protesto etmek ve konuyu kamuoyuna duyurmak amacıyla, Federal Almanya'nın Münster kentinde dayanışma eylemleri düzenlendi. FİDEF, PKK ve Devrimci Yol taraftarlarının eylem birliği çerçevesinde gerçekleştirildiği gösteriler, 22 ve 23 Eylül tarihlerinde yapıldı. Şehrin merkezinde bir bildirgelenme masası aplanarak çok sayıda bildirni dağıtıldı ve imza kampanyası açıldı.

Duisburg'da kent merkezindeki dayanışma eyleminde Türküyle ilericiler

Humanite Bayramına 1 milyon kişi katıldı

11 Eylül günü yapılan geleneksel Humanite bayramını bu yıl aralarında çok sayıda Türküyelinin de bulunduğu bir milyon kişi kutladı.

Bayramın yapıldığı büyük Courneuve Parkı'nda yüz binden fazla dinleyici önünde yaptığı konuşmada FKP Politik Büro üyesi Pierre Juquin, Türkçe'sinde içinde olmak üzere "Barış" kelimesini onay dilde söyledikten sonra "Hayat için, barış için mücadele!" diye devam etti.

Her yıl geleneksel olarak yapılmakta olan Fransız Komünist Partisi'nin merkez yayın organı Humanite Gazetesi'nin bayramında bu yıl "Barış ve Silahsızlanma İçin Savuşun" baş belgi olarak yer almıştı. Böylece bayram, ölümlerdeki aylarda Batı Avrupa'ya yerleştirilmek istenen Amerikan füzelemleri karşı sürdürülen savaşın yaz tatili sonunda Fransa'da atılan ilk büyük adımı oldu.

Bayramın uluslararası bölümünde hemen tüm dünya ülkelerinin komünist partilerinin ve ulusal kuruluş hareketlerinin standları arasında Türkiye Komünist Partisi merkez yayın organı Atılım Gazetesi de yer almıştı.

Humanite bayramında Türkiye ile ilgili bir stand da "Fransa-Türkiye Dostluk Derneği"nin standıydı. Burada ise Fransız demokratik kamuoyunun Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmasını yükseltmek için derneğin yaptığı girişimler sergileniyordu.

Duisburg TDHB tüm barış etkinliklerine katılacağını açıkladı

Duisburg Türküyle Halkçı Devrimci Birliği silahsızlanma ve barış için düzenlenecek tüm eylemlere "İkkel" olarak katılma kararı aldı. Dernek haber bülteninde yer alan açıklamaya göre barış ve silahsızlanma konusunda etkinliklerin artırılması kararının nedeni şöyle açıklandı:

"Yeryüzünde milyonlarca insan açlıktan ölüyor, her dakika milyonlarca Mark silahlanma için harcanmaktadır.

Niçin bu kadar para silahlanma için harcanmaktadır? Hakim güçler dünya ölçüsünde sahip oldukları pazarları korumak, bunlara yenilerini katmak ve tek başlarına dünyaya egemen olmak için veya bu egemen olmayı amaçladıkları için tabii.

Emperyalist ülkeler bir yandan korkunc boyutlara vararak kadar silahlanırken, diğer yandan da silahlanmaya karşı oldukları propagandasını sıkımsız yapmaktadırlar. Çeşitli silahsızlanma müzakereleri devam etmesine rağmen, Amerika Birleşik Devletleri atom roketlerini Avrupa'ya yerleştirmeye ısrar etmektedir. Federal Hükümet'te Atom füzelemlerin Federal Almanya topraklarına ölümlüdeki sonbaharda yerleştirilmesine kesin gözle bakılmaktadır. Hükümetin savatı endüstrisinin belkemiğini oluşturan "Tekeller" eski güçlerini tekrar sağlamak amacıyla ABD ile sıkı ilişkilerle girişimlerdir. Şimdi de içinde bulunduğu ekonomik krizi çeşitli gerici uygulamalarla aşmayı hedeflemektedirler. Bu tekeller ABD'nin Pershing II ve Cruise Missiles füzelemlerin Federal Almanya topraklarında yerleştirilmesinden yanadırlar. Doğadaki canlılara yaşam hakkı tanımayan yök edici silahlarla ve tüm barış engeli unsurlarla vakitinde, zamanı geçmeden "hayır" diyoruz."

Horb, Hannover ve Göppingen'deki etkinliklerde umulanın üstünde katılıma tanık olundu

Federal Almanya'da "Yabancılar Haftası" etkinlikleri

Bochum'daki dayanışma eyleminden...

Bochum'da

Bochum'daki dayanışma eylemi ise 19-24 Eylül günleri arasında bir dayanışma haftası olarak gerçekleştirildi. Kentin alışveriş merkezi olan Korumstraße üstünde sergiler açıldı ve imza toplandı. Eylem 23 Eylül günü yapılan ve Türk ve Kürt örgütlerin tek bir pankart ardındaki yürüyüşleriyle sona erdi.

Duisburg'da

Cunta'nın cezaevlerindeki politik tutuklulara uyguladığı insanlık dışı işkenceye baskılar, Federal Almanya'nın Duisburg kentinde Türkiye'di demokratlar tarafından protesto edildi. Şehrin merkezinde standlar açıldı ve bildiriler dağıldı.

Mitingte Türkiye, Lübnan, Şili ve Filistin halklarıyla dayanışma vurgulandı

Atina'da uluslararası dayanışma mitingi düzenlendi

20 Eylül'de Atina'da beş bin kişinin katılımıyla, "Türkiye, Şili, Filistin ve Lübnan Halklarıyla Dayanışma" miting ve yürüyüşü yapıldı. Yunanistan Dayanışma Komitesi, Öğrenciler Birliği ve GSSE Sendikasının ortaklaşa düzenlediği eylemi, Yunanistan'ın tüm demokratik parti ve örgütleri destekledi.

Mitingde Şili ve Türkiye'deki cuntalar protesto edildi. Filistin ve Lübnan'daki ABD emperyalizminin ve İsrail'in saldırı politikası kınandı. Miting sendikal birlik temsilcisinin konuşmasıyla başladı. Miting adına Türkiye Barış Derneği Genel Yürütme Kurulu üyesi Cemal Kırak konuştu.

Öte yandan, 16-17-18 Eylül günlerinde Atina'da Yunanistan Dayanışma Komitesi, Arap Halklarıyla Uluslararası Dayanışma Örgütü'nün ortak girişimi ve Libya'nın desteğiyle, Filistin, Sadra-Şatilla katliamının yıldıncımlı dolayısıyla uluslararası bir sempozyum düzenlendi. Sempozyuma 65 ülkeden 130 delega katıldı. Sempozyumda Türkiye'yi Behice Boran ve Cemal Kırak temsil ettiler.

Federal Almanya'da Katolik ve Protestan kiliselerinin DGB'nin aktif desteği ile yürüttükleri "Yabancılar Haftası" çeşitli kentlerde bir dizi etkinliklerle sürdürüldü. Türkiye Postası'na ulaşan haberlerde Hannover, Göttingen ve Horb'ta düzenlenen toplantıların oldukça başarılı ve etkili geçtiği anlatılıyor. Söz konusu üç kentte "Yabancılar Haftası"na ilişkin etkinlikler özetle şöyle gelişti:

Hannover'de

St. Nikolai Kilisesi 24 Eylül günü "Yabancı Hemşhirciler Haftası" nedeniyle "Yabancılar da yaşar" belgisi altında bir şenlik düzenledi. FİDEF üyesi Hannover Halkevi'nin de aktif olarak katıldığı şenlikte yabancı düşmanlığı kınanarak, yerli-yabancı dostluğunun savunulması gereği dile getirildi.

Göttingen'de

Federal Almanya'nın hemen tüm kentlerinde olduğu gibi Göttingen'de de 23-25 Eylül günleri arasında yabancılar haftası dolayısıyla bir dizi etkinlik gerçekleştirildi. Kiliselerin ve kentteki yabancı örgütlerinin ortaklaşa gerçekleştirdikleri etkinliklerin ilki 23 Eylül Cuma günü bir "ayın" biçiminde oldu. Kentteki hristiyan yabancılarla birlikte kent kilisesinde düzenlenen ayinde yerli ve yabancı hristiyanlar "yabancı düşmanlığının kalkması için" dua ettiler.

24 Eylül günü ise öğleden sonra yerli ve yabancı futbol ekipleri arasında

dostluk turnuvası düzenlendi. Akşam ise Stadthalle'de bir kültür gecesi yapıldı. Folklor gösterileriyle başlayan gece saatlerce kadar sürdü.

25 Eylül Pazar günü de kent merkezinde hem eğlence gösterileri düzenlendi hem de her ulusun kendi özel yemek ve tatlılarını sunduğu küçük çaplı bir bayram yapıldı.

Horb'da

Horb FİDEF Çalışma Grubu, Almanya Anti-Faşistler Birliği (VFN), Yeşiller'in ve SPD'nin Horb örgütlerinin ortak girişimiyle 16 Eylül 1983

Cuma günü saat 20'00'de Horb'da, Hotel Lindenhof'da yabancı düşmanlığını tartışmak üzere bir toplantı gerçekleştirildi. Yerel basın da davetli olduğu toplantıya 80'in üzerinde yerli ve yabancı katıldı.

Kısa bir açış konuşması yapan ve daha sonra tartışmayı yöneten, Yeşillerin Yürütme Kurulu Üyesi ve Horb Barış Komitesi Başkanı Horst Brix şunları söyledi:

"FAC'de yabancı düşmanlığı endişe verici boyutlara ulaşmıştır. 38 Türkiye'nin sınırışı edilip Türk polisine teslim edilmesi ve Kemal Altın'ın infialar ola-

ya kaygılarımızı arttırmaktadır. Tüm bu kayı verici gelişmelerden Federal Hükümet kendini sorumsuz göremez. Yıllardır aynı tezgahta çalıştığımız, kamusal yapıtımız yabancı hemşhircilerle karşı takınlan düşmanca tavırların bağışlanarak cinsten olmadığımızı önlemeyi vurgulamak istiyoruz."

SPD Yürütme Kurulu Üyesi Gerhard Bossert'in konuşmasından sonra üçüncü konuşmacı olarak yabancı düşmanlığı ile ilgili görüşlerini açıklayan FİDEF temsilcisi Naci Er de şöyle konuştu:

2,5 milyon işsiz bulunduğu FAC'de işsizliğin "yabancılar dışarı" diyerek çözümleneceğini iddia etmek gerçeklerle bağdaşmaz. İşsizliğin sorumlusu olarak yabancı işçileri göstermenin ardında yatan gerçek bellidir. Çok önemli bir neden olan silahlanma harcamalarının yaratığı işsizliğe karşı yerli ve yabancı işçilerin artan hoşnutsuzluğunun bastırılması için yabancı işçiler işsizliğin sorumlusu gösteriliyor. Bununla amaç, yerli ve yabancı işçiler arasında gelişecek birliği engellemek, işsizliğin asıl nedenlerini saklamaktır. Yabancı düşmanlığın körtükleyen çevrelerin, dünya barışını tehdit eden çevreler olduğuna göre bilirdir ve anlayabilirsek, oynanan oyunu bilmak hiç de zor olmayacaktır".

Önemli bir tartışma havası içinde geçen toplantıyı izleyen yerli basın toplantıya geniş yer vererek özellikle şunları yazdı: "Birlik için yola çıktık. 80'in üzerinde katılım beklenmedik yankı uyandırdı."

Horb'da Hotel Lindenhof'taki toplantıdan bir görüntü

Strasbourg'da ilerici kadınlar Beria Onger'le bir toplantı düzenledi

Fransa'nın Strasbourg kentinde, 27 Eylül günü Strasbourg Türkiye İlerici Kadınlar Derneği'nin "Kadınlar Kolu", IKD Genel Başkanı Beria Onger'le bir toplantı düzenledi. Yirmibeşten fazla Türkiye'yi aftenin katıldığı toplantıda, Beria Onger bir konuşma yaparak, "Kadınların demokrasi mücadelesindeki yeri ve önemini" dile getirdi.

Avusturalya'da faşist Cunta 3. yılında lanetlendi

12 Eylül'ün üçüncü yılında, Avusturalya'daki Türkiye'di demokratlar tarafından bir dizi eylem yapıldı. 10 Eylül günü, Demokratik Türk Demekleri Federasyonu ve ona bağlı Sydney Türk Halkevi, Türk Eğitim ve Kültür Derneği ve Türkiye İlerici Kadınlar Derneği, Şili ile Dayanışma Komitesi ile birlikte ortak bir miting ve yürüyüş düzenlediler. Yaklaşık bin kişinin katıldığı yürüyüş ve mitingde Şili ve Türkiye temsilcilerinin yanı sıra, bir milletvekili ve sendikacı da birer konuşma yaparak, cuntayı protesto ettiler.

Atina'daki 20 Eylül mitinginden bir görüntü